

**DOKUMENT SE IZRAĐUJE U SKLOPU PROJEKTA INCLUSIVE
COMMUNITY KOJI JE SUFINANCIRAN SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE**

The project is co-financed by ERDF and IPA II funds of the European Union.

Interreg - IPA CBC
Croatia - Serbia

PLAN ODRŽIVOG RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA U GRADU OSIJEKU ZA RAZDOBLJE 2021. – 2027.

Naručitelj Grad Osijek

Pitanja u vezi sa sadržajem ovog dokumenta uputiti na adresu:

MICRO projekt d.o.o.
Ruđera Boškovića 15, 21000 Split
Tel.: 021 555 400
E-pošta: info@ultimaiva.com
Internetska stranica: www.ultimaiva.com

Zaštita prava

Sadržaji koji su izneseni u ovom dokumentu izrađeni su isključivo za Grad Osijek. Društvo MICRO projekt d.o.o. izradilo je ovaj dokument za potrebe Grada Osijeka u skladu sa zahtjevima Naručitelja, Grada Osijeka, samo za njegovu specifičnu primjenu. Ostale osobe koje upotrebljavaju informacije iz ovog dokumenta čine to na vlastitu odgovornost i vlastiti rizik.

© MICRO projekt d.o.o., ožujak 2021.

Sva prava pridržana.

Sadržaj ovog dokumenta zaštićen je autorskim pravima. Izmjene, kraćenja, proširenja i nadopune moguće su samo uz prethodnu pisanu suglasnost društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split. Umnožavanje je dopušteno samo uz uvjet da na svakom primjerku ostane otisnuta prethodno navedena napomena o autorskim pravima. Objavljivanje ili prevođenje dopušteno je samo uz prethodni pisani pristanak društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split.

Split, ožujak 2021.

MICRO projekt

SADRŽAJ

POJMOVI	1
1. UVOD	4
2. METODOLOGIJA	5
3. OPĆI PODACI O GRADU OSIJEKU	7
3.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ I PROSTORNO UREĐENJE	7
3.2. DEMOGRAFSKA ANALIZA	8
3.2.1 MIGRACIJA STANOVNIŠTVA.....	8
3.2.2 OBILJEŽJA KUĆANSTAVA	9
3.2.3 OBILJEŽJA OBITELJI.....	9
3.3. GOSPODARSKA ANALIZA	10
3.3.1 NEZAPOSLENOST	10
3.3.2 KORISNICI MIROVINA I OSIGURANICI MIROVINSKOG OSIGURANJA	12
3.3.3 OSOBE S INVALIDITETOM	13
4. SUSTAV SOCIJALNE SKRBI	15
4.1. ZAKONODAVNI OKVIR SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI	15
4.1.1 KORISNICI SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI	16
4.1.2 SOCIJALNA SKRB U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE.....	17
5. SOCIJALNA SKRB U GRADU OSIJEKU	18
5.1. PRAVA I POMOĆI U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI GRADA OSIJEKA	18
5.1.1 FINANCIRANJE SOCIJALNE SKRBI GRADA OSIJEKA	20
5.2. PREGLED PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA U GRADU OSIJEKU	22
5.3. UDRUGE KAO POKRETAČ INOVATIVNIH SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI	27
6. PRESJEK ZATEČENOG STANJA U GRADU OSIJEKU	32
7. SOCIJALNO OSJETLJIVE SKUPINE	34
8. SWOT ANALIZA	36
9. STRATEŠKE ODREDNICE	38
9.1. VIZIJA.....	39

9.2. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE	40
9.3. PROJEKTNE I PROGRAMSKE IDEJE	44
9.4. PROVEDBA PLANA ODRŽIVOG RAZVOJA.....	46
PRILOG 1. BAZA PROJEKTNIH I PROGRAMSKIH IDEJA	47
PRILOG 2. TABLICE I GRAFIKONI.....	73
POPIS GRAFIKONA	82
POPIS TABLICA	83

POJMOVI

European System of integrated Social PROtection Statistics (ESSPROS) harmonizirani je sustav koji pruža sredstvo analize i usporedbe financijskih tijekova socijalne zaštite. ESSPROS metodologiju razvio je statistički ured Europske unije krajem 1970-ih. Ciljevi ESSPROS-a jesu pružiti sveobuhvatan i suvisao opis socijalne zaštite u državama članicama Europske unije i zemljama kandidatima za članstvo u Europskoj uniji, financiranja socijalnih naknada te stvoriti sustav pogodan za međunarodnu usporedivost i usklađenost s drugim statistikama.

Indeks razvijenosti kompozitni je pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju.

Indeks starenja jest postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0 – 19 godina. Indeks veći od 40 % pokazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

Institucionalna kućanstva obuhvaćaju osobe za čiji smještaj i ishranu skrbi neka ustanova. To su u pravilu kućanstva koja je osnovala pravna ili fizička osoba radi dugotrajnog udomljavanja i zbrinjavanja određene skupine ljudi.

Institucionalne usluge socijalne skrbi jesu usluge smještaja izvan vlastite obitelji. Te usluge na području Grada Osijeka pružaju Centar za socijalnu skrb i podružnica Centra za socijalnu skrb; centri za pružanje usluga u zajednici; Centar za odgoj i obrazovanje; Centar za profesionalnu rehabilitaciju; domovi za starije i nemoćne osobe i podružnice domova za starije i nemoćne osobe.

Invalidske mirovine primaju korisnici zbog opće nesposobnosti za rad; zbog profesionalne nesposobnosti za rad; zbog profesionalne nesposobnosti za rad koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja; zbog profesionalne nesposobnosti za rad koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti; zbog profesionalne nesposobnosti za rad uzrokovane ozljedom na radu ili profesionalnom, bolešću koja se isplaćuje osiguraniku za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti; prijašnjem korisniku prava na raspoređivanje, odnosno zaposlenje na drugom poslu za vrijeme zaposlenja primjenom mirovinskog faktora.

Izvaninstitucionalne usluge socijalne skrbi jesu usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici koje na području Grada Osijeka pružaju udruge i obiteljski domovi.

Koeficijent starosti jest postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu. Osnovni je pokazatelj razine starenja, a kad prijeđe vrijednost od 12 %, smatra se da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

Korisnici mirovina u Republici Hrvatskoj pravo na mirovinu ostvaruju s obzirom na tri zakonodavna okvira:

1. korisnici koji pravo na mirovinu ostvaruju prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19) u što se ubrajaju starosne, prijevremene, invalidske i obiteljske mirovine (u nastavku teksta: ukupno mirovine);
2. korisnici koji pravo na mirovinu ostvaruju prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (NN 128/99, 16/01, 22/02, 41/08, 97/12, 118/12) (u nastavku teksta: Hrvatska vojska);
3. korisnici koji pravo na mirovinu ostvaruju prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19) (u nastavku teksta: Hrvatski branitelji).

Migracije stanovništva uključuju ukupan broj odseljenog i doseljenog stanovništva iz drugih gradova i općina unutar županije, drugih županija te inozemstva.

Migracijski saldo jest razlika broja doseljenih i odseljenih stanovnika određenog područja u određenom razdoblju. Ako je broj doseljenih veći od broja odseljenih, riječ je o pozitivnome migracijskom saldu. Ako je više odseljenih nego doseljenih, riječ je o negativnome migracijskom saldu.

NUTS regija (klasifikacija prostornih jedinica za statistiku) jest statistička klasifikacija koja služi za prikupljanje, obradu, analizu i publiciranje statističkih prostornih podataka na razini Europske unije, odnosno višerazinska klasifikacija kojom se prostorne jedinice razvrstavaju u različite razine na temelju broja stanovnika.

Obiteljski dom prema Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) jest oblik pružanja usluga smještaja ili boravka za 5 do 20 odraslih korisnika, odnosno za četvero do desetoro djece, koji žive ili borave s obitelji pružatelja usluge. Navedene usluge pruža jedan punoljetni član obitelji, predstavnik obiteljskog doma, koji može zaposliti i druge radnike ovisno o broju i vrsti korisnika. Sami članovi obitelji pružatelja usluge mogu sudjelovati u pružanju usluge u obiteljskom domu i bez zasnivanja radnog odnosa.

Obiteljske mirovine primaju članovi obitelji umrlog osiguranika udovica / udovac / izvanbračni drug / životni partner / neformalni životni partner; djeca mlađa od 15 godina; dijete sa statusom osobe s invaliditetom, roditelji, očuh, maćeha, životni partner roditelja i posvojitelj osiguranika koje je osiguranik ili korisnik prava uzdržavao; pastorčad; unučad, djeca bez roditelja – braća, sestre i druga djeca koju je osiguranik uzdržavao; dijete nad kojim je osiguranik ostvarivao partnersku skrb; dijete preminuloga životnog partnera kojeg je osiguranik uzdržavao. Za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu za sve navedene korisnike uvjet je gubitak radne sposobnosti.

Osiguranici mirovinskog osiguranja prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19) jesu fizičke osobe koje su na osnovi radne aktivnosti (radni odnos, obavljanje djelatnosti i drugi) obvezno osigurane na mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti.

Potpomognuta područja jesu ona područja koja prema stupnju razvijenosti zaostaju za prosjekom Republike Hrvatske te im je potrebna dodatna podrška u razvoju. Izdvajanje potpomognutih područja temelji se na izračunu indeksa razvijenosti.

Prevalencija osoba s invaliditetom u kontekstu ovog dokumenta predstavlja udjel osoba s invaliditetom na 10.000 stanovnika u Gradu Osijeku.

Prirodni prirast jest razlika između broja živorođene djece i broja umrlih osoba.

Privatna kućanstva čine svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba te svaka osoba koja živi sama (samačka kućanstva).

Socijalno osjetljive skupine jesu skupine s povećanim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti.

Socijalne usluge prema Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) jesu:

- izvaninstitucionalne usluge: prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba; savjetovanje i pomaganja; pomoć u kući, psihosocijalna podrška; rana intervencija; pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija); organizirano stanovanje; boravak; obiteljska medijacija; smještaj u udomiteljskoj obitelji ili obiteljskom domu. Izvaninstitucionalne usluge pružaju se u obitelji i lokalnoj zajednici;

- institucionalna usluga jest usluga smještaja koja se pruža u socijalnim ustanovama (u domu socijalne skrbi, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugih pružatelja usluga (prema članku 169. Zakona o socijalnoj skrbi)).

Stopa razvedenih brakova računa se kao broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika.

Stopa sklopljenih brakova računa se kao broj sklopljeni brakovi na 1000 stanovnika.

SWOT analiza jest alat strateškog planiranja u kojem se identificiraju interne i eksterne prednosti, slabosti, prilike i prijetnje budućem razvoju. SWOT je kratica za prednosti (*Strengths*), slabosti (*Weaknesses*), prilike (*Opportunities*) i prijetnje (*Threats*).

Vitalni indeks jest broj živorođenih na 100 umrlih.

1. UVOD

Plan održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027. izrađuje se u okviru programa EU-a INTERREG IPA CBC Hrvatska – Srbija i partnerskog projekta Inclusive Community, čiji je nositelj DKolektiv – organizacija za društveni razvoj, a partneri su Grad Osijek, Hrvatski Crveni križ – Gradsko društvo Crvenog križa Osijek te Novosadski humanitarni centar i Pokrajinski zavod za socijalnu zaštitu Novi Sad.

Glavni cilj projekta Inclusive Community jest unaprjeđenje socijalnih usluga u Osijeku i Novom Sadu za korisnike socijalne skrbi i osobe u riziku od siromaštva i isključenosti kroz razvoj lokalnih institucionalnih kapaciteta i jačanje suradnje pružatelja socijalnih usluga iz Hrvatske i Srbije. Projekt je sufinanciran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Instrumentom pretprijetne pomoći (IPA II) fondova Europske unije u iznosu od 315.618,17 EUR. Ukupan proračun projekta iznosi 371.315,50 EUR. Projekt traje dvije godine, od 1. travnja 2019. do 31. ožujka 2021. godine. Dio aktivnosti koji je u okviru projekta na sebe preuzeo Grad Osijek jest razvoj informacijsko-komunikacijskog rješenja sustava elektroničkih kartica za korisnike prava i pomoći u sustavu socijalne skrbi Grada Osijeka i izradu ovoga strateškog dokumenta.

Plan održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027. strateški je dokument Grada Osijeka za područje socijalne skrbi. Cilj je izrade dokumenta planiranje održivog razvoja socijalnih usluga na lokalnoj razini u narednom sedmogodišnjem razdoblju. Dokument se izrađuje za srednjoročni vremenski horizont, odnosno za razdoblje do 2027. godine.

Strateški dokument sastoji se od sljedećih elemenata:

- analize stanja koja daje pregled općih podataka o Gradu Osijeku (geografski položaj, demografska i gospodarska analiza), pregled zakonodavnog okvira prava i obveza u sustavu socijalne skrbi na području Republike Hrvatske (u nastavku teksta: RH) te analizu sustava socijalne skrbi na području Osijeka;
- SWOT analize u kojoj su sistematizirani i grupirani svi zaključci analize stanja te u kojoj su prikazane interne snage i slabosti te identificirane eksterne prilike i prijetnje koje utječu na daljnji razvoj sustava socijalne skrbi u Osijeku i
- strateških odrednica razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Gradu Osijeku za naredno sedmogodišnje razdoblje. Strateške odrednice definirane su kroz viziju razvoja, strateške ciljeve, prioritete i mjere te bazu projektnih i programskih ideja.

Detaljna metodologija izrade Plana održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027. opisana je u sljedećem poglavlju.

2. METODOLOGIJA

Plan održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027. izrađen je kroz dvije faze. Prva faza sastojala se od izrade analize stanja i SWOT analize. Druga faza sastojala se od definiranja strateških odrednica (strateških ciljeva, prioriteta, mjere i baze projektnih i programskih ideja) budućeg razvoja sustava socijalne skrbi u Gradu Osijeku.

Cilj prve faze izrade dokumenta bio je utvrditi trenutačno stanje i analizirati ključne segmente od strateške važnosti za razvoj sektora socijalne skrbi u Gradu Osijeku kroz:

- analizu osnovnih statističkih podataka relevantnih za razumijevanje i predviđanje ponude i potražnje socijalnih usluga (demografska i gospodarska analiza)
- analizu regulatornoga zakonodavnog okvira sustava socijalne skrbi na razini RH i na razini Grada Osijeka
- analizu socijalnih usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi, pružatelja socijalnih usluga i provoditelja aktivnosti u području socijalne skrbi te korisnika navedenih usluga i aktivnosti u Gradu Osijeku.

Analiza stanja provedena je za petogodišnje razdoblje od 2015. do 2019. godine. Izuzetak predstavljaju određeni podaci za koje nadležna tijela ne raspolažu evidencijama za navedeno razdoblje te su u tom slučaju iznimno prikazani podaci samo za 2020. godinu. Navedeno je naznačeno u tekstu.

Za izradu analize stanja primijenjene su sljedeće metode:

- sekundarno odnosno *desk* istraživanje i pregled relevantne literature, registara i baza
- kvantitativna metoda primarnog istraživanja kroz standardizirani metodološki obrazac u obliku upitnika koji je upućen predstavnicima Grada Osijeka, predstavnicima pružatelja usluga socijalne skrbi i udruga koje djeluju u području socijalne djelatnosti u Osijeku i
- kvalitativna metoda primarnog istraživanja primjenom metode fokus grupa održanih s predstavnicima Grada Osijeka, predstavnicima pružatelja usluga socijalne skrbi i udruga koje djeluju u području socijalne djelatnosti u Osijeku.

U okviru sekundarnog (*desk* istraživanja) za analizu osnovnih statističkih podataka upotrijebljene su baze javno dostupnih podataka (Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi) te statistički podaci dostavljeni od Grada Osijeka. Sustav socijalnih usluga na razini lokalne samouprave usklađen je s institucionalnim, zakonodavnim i strateškim okvirom na višoj razini. Zbog tog razloga analizirani su zakonodavni okvir i uređenost sustava socijalne skrbi na nacionalnoj razini te na razini jedinica lokalne samouprave.

Za analizu trenutačnih socijalnih usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi na području Grada Osijeka upotrijebljene su kvantitativna i kvalitativna metoda istraživanja. Cilj analize trenutačnih usluga i aktivnosti bio je definirati pružatelje socijalnih usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi i probleme s kojima se susreću u svojem radu, korisnike kojima su usluge i aktivnosti namijenjene te njihove potrebe i probleme. Svrha analize bila je utvrditi usklađenosti potreba korisnika sustava socijalne skrbi s uslugama socijalne skrbi i aktivnostima u području socijalne skrbi koje im se pružaju.

Kvantitativna metoda istraživanja temeljila se na izradi i distribuciji metodoloških obrazaca svim relevantnim dionicima (predstavnicima Grada Osijeka, predstavnicima pružatelja usluga socijalne skrbi i udruga koje djeluju u području socijalne djelatnosti u Osijeku) na promatranom području. Grad Osijek dostavio je popis relevantnih dionika i njihove podatke za kontakt. Njima je 7. kolovoza 2020. e-poštom upućena obavijesti o izradi i svrsi izrade strateškog dokumenta s obrazloženjem važnosti njihove uloge u procesu izrade dokumenta. Tim putem dostavljen i im je prateći metodološki obrazac. Budući da je s dionicima inicijalno kontaktirano u vrijeme godišnjih odmora, odaziv je bio slab te je potom u dogovoru s Gradom Osijekom poziv

ponovljen 25. kolovoza 2020. godine. U razdoblju između 25. i 28. kolovoza 2020. s dionicima je kontaktirano i telefonski kako bi ih se i usmenim putem uputilo u proces strateškog planiranja i zamolilo da ispune dostavljene obrasce. Metodološki obrasci poslani su na adrese devet pružatelja socijalnih usluga i 38 udruga u području socijalne djelatnosti. Do 15. rujna 2020. godine obrazac su popunili predstavnici pet ustanova socijalne skrbi (55,6 %) i 23 udruga (60,5 %). Kroz metodološke upitnike prikupljeni su podaci o korisnicima socijalnih usluga, vrstama socijalnih usluga, izvorima financiranja i najvećim problemima s kojima se pružatelji socijalnih usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi u svojem radu susreću.

Kvalitativna metoda istraživanja sastojala se od održavanja radnih sastanaka u obliku fokus grupa. Dana 2. listopada 2020. s početkom u 10 sati u Osijeku održane su dvije fokus grupe s predstavnicima udruga na kojima je sudjelovalo njih 27. Na trećoj, koja je održana isti dan s početkom u 12 sati, sudjelovala su četiri predstavnika ustanova socijalne skrbi. Na svim fokus grupama sudjelovali su i predstavnici Grada Osijeka. Fokus grupe moderirali su i vodili stručnjaci tvrtke autora dokumenta. Kroz strukturiran dijalog i raspravu na fokus grupama analizirali su se resursi, problemi i potrebe pružatelja usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi, samih korisnika te ostalih socijalno osjetljivih skupina na području Osijeka. Osim toga, važan cilj održavanja radnih sastanaka bio je i jačanje međusobne suradnje svih relevantnih dionika u području socijalne skrbi na području Grada.

Cilj druge faze izrade dokumenta bio je definirati strateške odrednice budućeg razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Gradu Osijeku kroz:

- definiranje vizije budućeg razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga
- definiranje strateških ciljeva, prioriteta i mjera
- definiranje baze projektnih i programskih ideja i
- definiranje pokazatelja praćenja uspješnosti provedbe projekata i programa.

Za definiranje strateških odrednica primijenjene su sljedeće metode:

- sekundarno, odnosno *desk* istraživanje i pregled relevantne literature
- kvantitativna metoda primarnog istraživanja kroz standardizirani metodološki obrazac u obliku upitnika koji je upućen predstavnicima Grada Osijeka, predstavnicima pružatelja usluga socijalne skrbi i udruga koje djeluju u području socijalne djelatnosti.

U okviru sekundarnog (*desk*) istraživanja za potrebe definiranja strateških odrednica konzultirani su relevantni strateški dokumenti RH iz područja socijalne skrbi (Strateški plan ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 2020.- 2022.; Strategija socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine; Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. - 2020.) i dr.).

Kvantitativna metoda istraživanja temeljila se na izradi i distribuciji metodoloških obrazaca svim relevantnim dionicima koji su bili uključeni i u prvu fazu izrade dokumenta (predstavnici Grada Osijeka, predstavnici pružatelja usluga socijalne skrbi i udruga koje djeluju u području socijalne djelatnosti). Pripremljeni su i distribuirani metodološki obrasci na adrese devet pružatelja socijalnih usluga i 38 udruga. Dana 2. prosinca 2020. relevantnim je dionicima e-poštom upućena zahvala za aktivno sudjelovanje u prvoj fazi izrade dokumenta, zamolba za nastavkom suradnje te prateći metodološki obrazac. Dana 9. prosinca 2020. godine predstavnici Grada Osijeka ponovili su e-poruku sa zamolbom za nastavkom suradnje svim relevantnim dionicima. Do dana 21. prosinca 2020. godine metodološke obrasce popunili su predstavnici Grada Osijeka, dvije ustanove socijalne skrbi (22, 2 %) i 17 udruga (44,74 %). Kroz metodološke obrasce prikupljeni su komentari na analizu stanja i predložene strateške ciljeve te prijedlozi projektnih i programskih ideja.

3. OPĆI PODACI O GRADU OSIJEKU

U okviru ovog poglavlja dan je pregled općih podataka o Gradu Osijeku za koji se izrađuje predmetni dokument. Analiza općih podataka uključuje informacije o geografskom položaju te osnovnu demografsku i gospodarsku analizu. U demografskoj analizi posebna je pozornost posvećena demografskim i migracijskim trendovima te analizi osnovnih obilježja kućanstava i obitelji u Osijeku s obzirom na to da su iste izravno povezane sa socijalnim statusom i korištenjem socijalnih usluga.

Kod gospodarske analize naglasak je stavljen na socijalno osjetljive skupine društva u koje se ubrajaju nezaposlene osobe s naglaskom na osobe s invaliditetom i žene, korisnike mirovina, osobito one s nižim iznosima mirovina kao što su prijevremene, invalidske i obiteljske mirovine te na osobe s invaliditetom.

Analiza općih podataka o Gradu Osijeku strukturirana je na način da identificira nepovoljne demografske i geografske trendove koji stavljaju određene osobe u nepovoljne i socijalno osjetljive položaje.

3.1. Geografski položaj i prostorno uređenje

Jedinica lokalne samouprave Grad Osijek administrativno je sjedište Osječko-baranjske županije, pripada Kontinentalnoj Hrvatskoj (NUTS II regija), a zemljopisno je smještena u istočnoj Hrvatskoj. Prostire se na površini od 169 km² što čini 4,1 % površine županije.

Osijek je četvrti po veličini grad u RH. Obuhvaća područje naselja Osijek, Brijest, Briješće, Josipovac, Klisa, Nemetin, Podravlje, Sarvaš, Tenja, Tvrđavica i Višnjevac. Na području Grada Osijeka djeluje osam mjesnih odbora i sedam gradskih četvrti kao oblici mjesne samouprave. Mjesni odbori na području Osijeka jesu Josipovac, Višnjevac, Cvjetno, Brijest, „Osijek lijeva obala”, Tenja, Klisa i Sarvaš. Gradske četvrti jesu Retfala, Gornji grad, Industrijska četvrt, Tvrđa, Novi grad, Jug II i Donji grad.

Indeks razvijenosti Osijeka iznosi 106,21 čime se svrstava u razvojnu skupinu 7, odnosno pripada drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Rad gradske uprave Grada organiziran je kroz rad upravnih tijela, a u kontekstu strateškog planiranja održivog razvoja socijalnih usluga nadležan je Upravni odjel za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo u kojem se obavljaju sljedeći poslovi socijalne zaštite građana koji zbog nepovoljnih osobnih ili društvenih razloga i okolnosti nisu u stanju samostalno zadovoljiti osnovne životne potrebe:

- sustavno praćenje kretanja životnog standarda građana
- predlaganje konkretnih mjera za zaštitu i unaprjeđenje kvalitete života građana kroz provedbu zakonskih mjera i mjera programa socijalne skrbi Grada
- dodjela različitih oblika pomoći socijalno ugroženim građanima i umirovljenicima
- obavljanje upravnih i drugih stručnih poslova iz područja socijalne skrbi
- rješavanje u prvom stupnju u upravnom postupku u području socijalne skrbi
- koordinacija i provedba pronatalitetnih mjera i politika
- praćenje i pomaganje rada udruga iz područja socijalne djelatnosti i zaštite zdravlja
- izrada programa za povlačenje sredstava iz fondova Europske unije i drugih tijela i provođenje projekata financiranih ili sufinanciranih od strane Europske unije i drugih tijela iz nadležnosti upravnog tijela.

3.2. Demografska analiza

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz posljednjeg službenog popisa stanovništva 2011. godine Osijek broji 108.048 stanovnika. Stanovnici Grada čine 35,41 % stanovnika županije i 2,52 % stanovnika RH. Od prvoga službenog popisa stanovništva 1857. godine stanovništvo bilježi kontinuiran porast sve do 1991. godine, kada je zabilježen i najveći pad broj stanovnika. Od 1991. godine, kada je Grad brojao 129.792 stanovnika pa do posljednjeg popisa stanovništva taj se broj smanjio za 16,75 %.

U spolnoj strukturi stanovnika nešto je više žena (54,08 %) nego muškaraca (45,92 %)¹. U Osijeku je veći udio žena u ukupnom stanovništvu nego u RH (51,78 %) i županiji (51,84 %). Većina stanovnika prema narodnosti² su Hrvati (86,58 %) te potom s udjelom od 6,2 % slijede Srbi. Većina stanovnika živi u naselju Osijek³ (77,83 %).

Prema popisu stanovništva iz 2011. udio mladog stanovništva do 19 godina u ukupnom stanovništvu bio je 19,80 %, radno sposobnog stanovništva (od 15 do 64 godine) 68,41 % te stanovnika starijeg od 60 godina 23,77 %. Između dvaju popisa stanovništva smanjio se udio mladog stanovništva za 17,25 % i udio radno sposobnog stanovništva za 1,72 % te se udio stanovništva starijeg od 60 povećao za 7,28 %. Istovremeno stanovnici stariji od 60 čine više od polovine (52,62 %) ukupnog broja stanovnika Osijeka s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti s potrebom za pomoć druge osobe.

Prosječna starost stanovnika u Osijeku povećala se između dvaju popisa stanovništva s 39,5 godina 2001. na 41,9 godina u 2011. Prosječna starost stanovnika neznatno je viša od nacionalnog (41,2 godine) i županijskog (41,7 godina) prosjeka. Još dva pokazatelja starenja stanovništva u Osijeku jesu indeks starenja od 120,10 % i koeficijent starosti od 23,80 %. Prema navedenim pokazateljima Grad je zašao u proces starenja.

Osijek prati negativne demografske trendove u RH. Stopa prirodnog prirasta 2019. godine u RH iznosila je -15.659 osoba, a u Osijeku -563. Negativno prirodno kretanje pokazuje i vitalni indeks, koji je iznosio 69,8 u RH i 59,3 u Osijeku. U čitavom promatranom razdoblju od 2015. do 2019. godine Osijek bilježi negativne demografske trendove⁴.

U 2019. u RH sklopljen je 19.761 brak. Stopa sklopljenih brakova iznosila je 4,9. Iste godine bilo je 5936 pravomoćno razvedenih brakova. Stopa razvedenih brakova iznosila je 1,5. Broj razvedenih brakova na 1000 sklopljenih u 2019. iznosio je 300,4. Iste godine u Osijeku sklopljena su 494 braka, a pravomoćno je razvedeno 207. Broj sklopljenih i razvedenih brakova u periodu od 2015. do 2019. prikazan je u istoimenoj tablici u poglavlju prilog 2.

3.2.1 MIGRACIJA STANOVNIŠTVA

U razdoblju od 2015. do 2019. Osijek bilježi negativan migracijski saldo⁵. Od ukupnog broja stanovnika koji su se odselili 2019., najveći broj odselio se u inozemstvo (37,47 %), zatim u drugu županiju (26,05 %) te druge gradove i općine u županiji (16,47 %). Ostatak stanovnika

¹ Tablica Struktura stanovništva prema spolu i starosti nalazi se u prilogu 2.

² Tablica Najzastupljenije skupine nacionalnih manjina u Gradu Osijeku u 2001. i 2011. godini nalazi se u prilogu 2.

³ Tablica Ukupan broj stanovnika po naseljima prema posljednjim dvama popisima stanovništva nalazi se u prilogu 2.

⁴ Tablica Prirodno kretanje stanovništva na području Osijeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine nalazi se u prilogu 2.

⁵ Grafikon Ukupan broj odseljenih i doseljenih stanovnika na području Grada Osijeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine nalazi se u prilogu 2.

koji su se te godine selili, preselio se u druga naselja unutar Grada. Od stanovnika koji su se iste godine doselili u Osijek, najviše ih se doselilo iz drugih gradova i općina unutar županije (29,60 %). Osječko-baranjska županija druga je županija u RH prema broju odseljenih osoba u inozemstvo (7,6 %) i broju odseljenih osoba u druge županije. Županija je 2019. godine imala i najveći negativni saldo ukupne migracije stanovništva u RH.

3.2.2 OBILJEŽJA KUĆANSTAVA

Na području Osijeka 2011. godine bilo je 41.936 kućanstava⁶. Kućanstva Grada čine 2,73 % kućanstava RH i 37,81 % županije. Broj privatnih kućanstava⁷ iznosio je 41.904 što je neznatno više nego 2001. godine (0,33 %). Porastom broja samačkih kućanstava između dvaju popisa stanovništva za čak 21,38 %, Osijek prati porast tog tipa kućanstava u RH (21,50 %). Istovremeno raste i broj kućanstava koji broje devet, 10 i 11 članova, dok na nacionalnoj i županijskoj razini broj takvih kućanstava opada. Tako je 2001. kućanstava s 11 članova bilo devet, a 2011. godine 20. Najveći pad bilježe četveročlana kućanstva kojih je 2011. godine bilo 18,05 % manje nego 2001. što je veći pad nego na nacionalnoj (13,53 %) ili županijskoj razini (16,55 %). Prema popisu stanovništva iz 2001. godine institucionalnih kućanstava u Osijeku bilo je 19, a 2011. taj broj raste na 30.

Prema popisu stanovništva iz 2011. na području Osijeka bila su 51.123 stana⁸ što je 10,54 % više nego 2001. Većina stanovnika Grada živi u stanovima u privatnom vlasništvu ili suvlasništvu (85,57 %), a taj se broj između dvaju popisa stanovništva povećao za 8,23 %. Na području Osijeka evidentirano je 22 beskućnika, a na području županije 25. Udio beskućnika Grada Osijeka u kućanstvima prema osnovi korištenja stambene jedinice⁹ iznosi 0,05 % što je više od nacionalne razine (0,01 %). Za usporedbu s tri najveća grada u RH udio beskućnika u kućanstvima prema osnovi korištenja u Splitu i Zagrebu iznosi 0,02 %, a u Rijeci 0,04 %.

3.2.3 OBILJEŽJA OBITELJI

Prema popisu stanovništva iz 2011. Osijek broji 31.124 obitelji. Obitelji u Osijeku čine 35,89 % obitelji u županiji i 2,56 % u RH. Najveći broj ih čini bračni par s djecom (49,46 %) čiji je udio u ukupnom broju obitelji manji nego u RH (52,41 %) i županiji (52,42 %). Slijede bračni parovi bez djece (26,76 %), majke s djecom (16,50 %), izvanbračni parovi bez djece (2,70 %), očevi s djecom (2,68 %) i izvanbračni parovi s djecom (1,91 %). Udio obitelji majki s djecom u Osijeku (16,50 %) veći je od nacionalne (14,35 %) i županijske razine (14,21 %)¹⁰.

⁶ Privatna i institucionalna kućanstva.

⁷ Tablica Broj kućanstava i članova u privatnim kućanstvima 2001. i 2011. godine nalazi se u prilogu 2.

⁸ Tablica Osnove korištenja stambenih jedinica u Gradu Osijeku 2001. i 2011. godine nalazi se u prilogu 2.

⁹ Prema popisu stanovništva iz 2011. godine broj beskućnika evidentirao se u kategoriji privatna kućanstva prema broju članova i osnovi korištenja stambene jedinice.

¹⁰ Tablica Obitelji prema tipu i broju članova u Osijeku, Osječko-baranjskoj županiji i RH prema Popisu stanovništva iz 2011. godine nalazi se u prilogu 2.

3.3. Gospodarska analiza

U strukturi gospodarskih djelatnosti Grada Osijeka prema ukupnim prihodima, zaposlenosti i izvoznoj orijentiranosti dominiraju trgovina, prerađivačka industrija i građevinarstvo.

Prema Strategiji razvoja Grada Osijeka od industrijskog do inteligentnog grada 2014 – 2020 Grad kontinuirano gradi kvalitetne preduvjete za razvoj povoljne poduzetničke klime putem dodjele povlastica, potpora i subvencija poduzetnicima. Osijek polako postaje Grad razvoja informatičkih tehnologija te je prvi Grad s 5G mrežom u RH.

Jedan od ključnih razvojnih faktora u gospodarskom smislu jest povoljan geostrateški položaj. Na udaljenosti manjoj od 300 kilometara od Osijeka nalaze se četiri glavna grada: Zagreb, Sarajevo, Budimpešta i Beograd. Osim toga, Osijek je važno sjecište plovnih, cestovnih, željezničkih i zračnih pravaca koji povezuju Europu s hrvatskim lukama na Jadranskom moru i balkanskim zemljama, a zatim s Bliskim istokom, Azijom i ostatkom svijeta.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (u nastavku teksta: DZS) na dan 31. 3. 2019. godine u Osijeku je bilo 41.114 zaposlenih u pravnim osobama¹¹. Broj zaposlenika kontinuirano je rastao te je 2019. godine bio veći za 14,03 % u odnosu na 2015. Zaposlenici Grada Osijeka čine 3,27 % zaposlenika RH i 57,62 % zaposlenika županije.

3.3.1 NEZAPOSLENOST

U ovom poglavlju prikazani su podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u nastavku teksta: HZZ) o nezaposlenima na području Osijeka za 2019. godinu te analiza kretanja nezaposlenosti za petogodišnje razdoblje od 2015. do 2019. godine. Prikazani podaci odnose se na stanje nezaposlenih na dan 31. prosinca za svaku od godina.

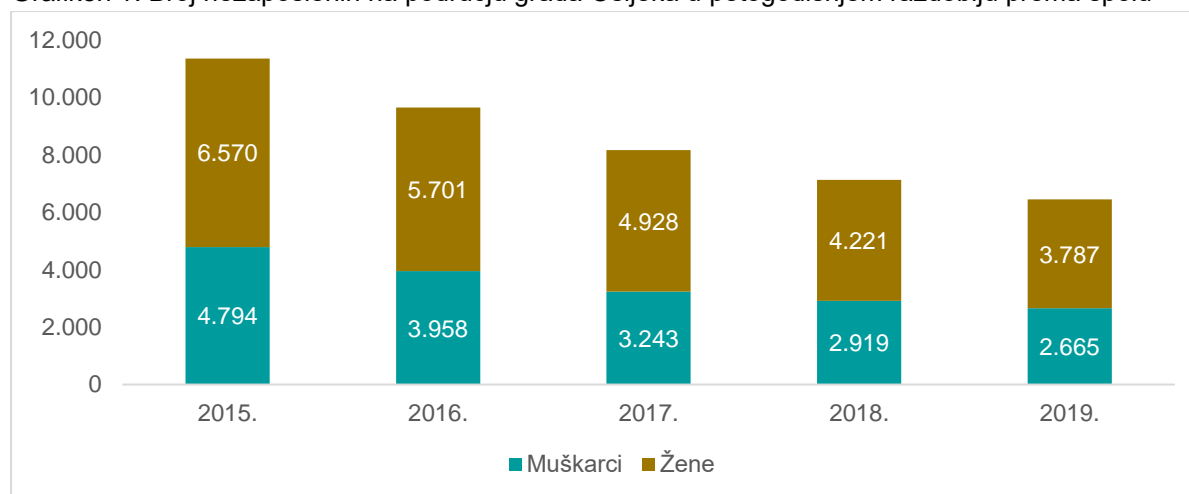
Na području Osijeka u 2019. godini bilo je evidentirano 4769 nezaposlenih osoba. Grad Osijek kao čitava županija i RH u promatranom razdoblju bilježe trend smanjenja broja nezaposlenih¹². Broj nezaposlenih u Osijeku u 2019. godini u usporedbi s 2015. smanjio se za čak 45,59 %, u županiji za 50,12 %, a na državnoj razini za 55,00 %. Pozitivan trend smanjenja broja nezaposlenosti prema analizama ekonomskih analitičara i Hrvatske gospodarske komore rezultat je s jedne strane rasta zaposlenosti zbog povoljnijih uvjeta na tržištu rada (povećan broj radnih mjesta, rast plaća), rasta gospodarskih aktivnosti, sezonskog karaktera zapošljavanja u turizmu i građevinarstvu te s druge strane masovnog iseljavanja stanovništva u inozemstvo.

U spolnoj strukturi nezaposlenih više je žena (58,69 %) nego muškaraca (41,31 %). Na sljedećem grafikonu vidljiv je nepovoljan položaj žena na tržištu rada u Osijeku, odnosno osjetno veći udio žena u strukturi nezaposlenih za čitavo promatrano petogodišnje razdoblje.

¹¹ Tablica Zaposlenici u pravnim osobama za razdoblje od 2015. do 2019. nalazi se u prilogu 2.

¹² Tablica Broj nezaposlenih na području Osijeka, Osječko-baranjske županije i RH nalazi se u prilogu

Grafikon 1. Broj nezaposlenih na području grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju prema spolu

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

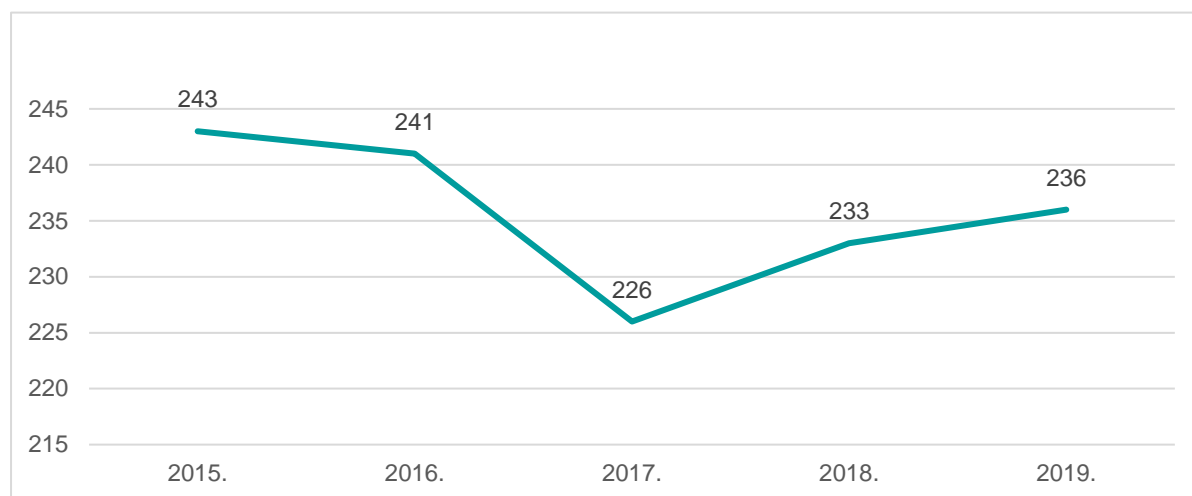
U dobnoj strukturi nezaposlenih¹³ u 2019. godini najviše je nezaposlenih stanovnika koji imaju između 30 i 54 godine (48,25 %). Udio nezaposlenih u dobnoj skupini od 30 do 54 u Osijeku manji je od udjela nezaposlenih stanovnika iste dobne skupine u RH (50,58 %). Potom u Osijeku slijede nezaposleni mladi do 29 godina s udjelom od 29,38 % što je više od udjela nezaposlenih mladih u RH (26,20 %). Najmanje nezaposlenih je među starijima od 55 (22,39 %). Udio nezaposlenih stanovnika starijih od 55 na razini je udjela nezaposlenih iste dobne skupine u RH (22,91 %). U svim dobnim skupinama, osim za starije od 55, veći je udio nezaposlenih žena nego muškaraca. Tako je udio nezaposlenih žena u dobnoj skupini od 15 do 29 godina 56,49 %, a u dobnoj skupini od 30 do 54 godine 59,45 %.

Prema stručnoj spremi najviše je nezaposlenih sa srednjom stručnom spremom u trajanju do tri godine (33,74 %), srednjom stručnom spremom u trajanju od četiri i više godina (25,71 %), osnovnom školom (17,20 %) te najmanje s fakultetom, magisterijem i doktoratom (12,10 %). Prema radnom iskustvu prije ulaska u evidenciju nezaposlenih najviše nezaposlenih imalo je između 10 i 15 godina radnog iskustva (17,05 %), bez radnog iskustva bilo je 16,94 % a jednu godinu radnog iskustva imalo je 13,86 %. Većina nezaposlenih prije ulaska u evidenciju bila je u radnom odnosu (55,55 %) ,dok ih je radno neaktivnih bilo 32,31 %.

Broj nezaposlenih osoba s invaliditetom u 2019. godini bio je 236, od čega 53,39 % muškaraca i 46,61 % žena. Na sljedećem grafikonu prikazano je kretanje nezaposlenosti među osobama s invaliditetom u petogodišnjem razdoblju. U promatranom razdoblju broj nezaposlenih osoba s invaliditetom smanjio se neznatno, za svega sedam osoba ili, gledano u postotcima, 2,88 %. Udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju nezaposlenih 2019. na području Grada iznosi 4,95 %. Udio nezaposlenih osoba s invaliditetom konstantno je rastao u promatranom petogodišnjem razdoblju, a 2015. godine iznosio je 2,77 %. U istom razdoblju bilježi se pad ukupnog broja nezaposlenih na području Grada za 45,59 %, iz čega je vidljivo da se pad ukupnog broja nezaposlenih ne odražava ravnomjerno na pad broja nezaposlenih među osobama s invaliditetom.

¹³ Tablica Nezaposleni po dobi i spolu na području Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju nalazi se u prilogu 2.

Grafikon 2. Broj nezaposlenih osoba s invaliditetom na području Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

3.3.2 KORISNICI MIROVINA I OSIGURANICI MIROVINSKOG OSIGURANJA

Na području Grada Osijeka korisnika mirovina koji pravo na mirovinu ostvaruju prema sva tri zakona u 2019. godini bilo je 29.853 od čega 55,91 % muškaraca i 44,09 % žena. U petogodišnjem razdoblju od 2015. do 2019. godine konstantno se smanjivao te je broj umirovljenika 2019. bio manji za 2,08 % u odnosu na 2015.

Tablica 1. Korisnici mirovina na području Grada Osijeka

Mirovine	Ukupno mirovine	Hrvatski branitelji	Hrvatska vojska
Broj korisnika	25.732	3.477	644
Udio muškaraca	38,41 %	77,54 %	90,37 %
Udio žena	61,59 %	22,46 %	9,63 %
Kretanje broja korisnika od 2015. do 2019.	- 2,74 %	- 0,26 %	+ 18,17 %
Prosječan iznos mirovine	2.838,71 HRK	5.663,50 HRK	3.884,11 HRK
Kretanje iznosa mirovine od 2015. do 2019.	+ 334,23 HRK	+ 853,62 HRK	+ 422,79 HRK
Prosječan iznos mirovina za žene u odnosu na muškarce	- 527,23 HRK	+ 752,74 HRK	- 135,76 HRK
Prosječan radni staž korisnika	31 godina	19 godina	30 godina
Prosječan radni staž žena	30 godina	17 godina	30 godina
Prosječan radni staž muškaraca	33 godine	20 godina	29 godina

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Za potrebe izrade ovog dokumenta napravljena je detaljna analiza korisnika prijevremene, invalidske i obiteljske mirovine koji u prosjeku imaju niža primanja od korisnika starosne mirovine te pripadnika umirovljenih hrvatskih branitelja i Hrvatske vojske. Niži iznosi primanja te korisnike čini potencijalno socijalno osjetljivom skupinom, a njihov udio u ukupnom broju umirovljenika u Osijeku iznosi visokih 38,81 %.

Tablica 2. Korisnici prijevremene, invalidske i obiteljske mirovine na području Grada Osijeka

Mirovine	Prijevremene mirovine	Invalidske mirovine	Obiteljske mirovine
Broj korisnika	4.593	2.806	4.184
Udio muškaraca	45,94 %	55,20 %	8,05 %
Udio žena	54,06 %	44,80 %	91,95 %
Kretanje broja korisnika od 2015. do 2019.	+ 11,16 %	- 18,07 %	- 8,63 %
Prosječan iznos mirovine	2.745,12 HRK	2.061,09 HRK	2.492,36 HRK
Iznos mirovine u odnosu na prosječnu ukupnu mirovinu	- 3,30 %	- 27,39 %	- 12,20 %
Prosječan iznos mirovina za žene u odnosu na muškarce	- 314,23 HRK	- 263,48 HRK	+ 37,94 HRK
Prosječan radni staž korisnika	35	21	30
Prosječan radni staž žena	33	20	30
Prosječan radni staž muškaraca	37	22	24

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Na području Osijeka u 2019. godini evidentirano je 49.313 osiguranika mirovinskog osiguranja¹⁴. Najveći broj osiguranika bili su radnici kod pravnih osoba (91,93 %), zatim slijede radnici kod fizičkih osoba (4,04 %) te obrtnici (2,77 %). Uspoređujući broj osiguranika u petogodišnjem razdoblju vidljivo je da je 2019. bio najveći broj osiguranika u promatranom razdoblju te da je u usporedbi s 2015. broj osiguranika porastao za 5,37 %.

3.3.3 OSOBE S INVALIDITETOM

U ovom potpoglavlju prikazani su statistički podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (u nastavku teksta: HZJZ) o broju osoba s invaliditetom, prevalenciji invaliditeta te podaci o vrstama oštećenja za Grad Osijek. HZJZ s navedenim podacima za Grad Osijek raspolaže za rujun 2020. godine. Isti podaci nisu dostupni za petogodišnje razdoblje od 2015. do 2020. godine na razini jedinica lokalne samouprave, već na razini županije, odnosno područje jedinica područne (regionalne) samouprave.

¹⁴ Tablica Osiguranici mirovinskog osiguranja u Gradu Osijeku prema osnovama osiguranja nalazi se u prilogu 2.

U Osijeku je na dan 29. 9. 2020. godine prema podacima HZJZ-a broj osoba s invaliditetom iznosio 15.129 od čega 54,74 % muškaraca i 45,26 % žena. Prevalencija osoba s invaliditetom na 10.000 stanovnika u Osijeku iznosi 37.

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom u Osijeku¹⁵, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01) jesu mentalna oštećenja (15,49 %), oštećenja lokomotornog sustava (12,46 %) i oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti (12,46 %).

¹⁵ Tablica Vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom na području Grada Osijeka nalazi se u prilogu 2.

4. SUSTAV SOCIJALNE SKRBI

U ovom poglavlju prikazan je zakonodavni okvir sustava socijalne skrbi. Poglavlje je strukturirano na način da prikazuje pružatelje socijalnih usluga, prava u sustavu socijalne skrbi, socijalne usluge, financiranje sustava socijalne skrbi te same korisnike sustava.

4.1. Zakonodavni okvir sustava socijalne skrbi

Sustav socijalne skrbi reguliran je i uređen Zakonom o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20) (u nastavku teksta: Zakon).

Tablica 3. Pružatelji usluga socijalne skrbi, prava i usluge u sustavu socijalne skrbi i izvori financiranja prema Zakonu o socijalnoj skrbi

Pružatelji usluga socijalne skrbi	<ul style="list-style-type: none">- ustanove socijalne skrbi- jedinice lokalne samouprave- jedinice područne (regionalne) samouprave- udruge- vjerske zajednice- druge pravne osobe- obrtnici- druge fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi
Prava u sustavu socijalne skrbi	<ul style="list-style-type: none">- zajamčena minimalna naknada- naknada za troškove stanovanja- pravo na troškove ogrjeva- naknada za osobne potrebe korisnika smještaja- jednokratne naknade- naknade u vezi s obrazovanjem- osobna invalidnina- doplatak za pomoć i njegu- status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja- naknada do zaposlenja- naknade za ugroženog kupca energenata
Socijalne usluge	<ul style="list-style-type: none">- prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba)- savjetovanje i pomaganja- pomoć u kući- psihosocijalna podrška- rana intervencija- pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija)- boravak- smještaj- obiteljska medijacija- organizirano stanovanja
Izvori financiranja	<ul style="list-style-type: none">- proračun RH- proračun jedinica područne (regionalne) samouprave- proračun jedinica lokalne samouprave- prihodi od korisnika i njihovih obveznika uzdržavanja- vlastiti prihodi- donacije, pomoći i ostali namjenski prihodi

Izvor: Izrada autora

4.1.1 KORISNICI SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI

U nastavku su navedeni korisnici socijalne skrbi prema Zakonu o socijalnoj skrbi.

Tablica 4. Korisnici socijalne skrbi prema Zakonu o socijalnoj skrbi

Korisnici	Problem
Samci i kućanstva	nedovoljna sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba te nemogućnost ostvarivanja istih svojim radom, primitkom od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način
Djeca	bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi mlađe punoljetne osobe djeca žrtve obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja djeca žrtve trgovanja ljudima djeca s teškoćama u razvoju djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju djeca bez pratnje koja se zateknu izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba koje su odgovorne skrbiti o njima djeca strani državljani koji se zateknu na teritoriju RH bez nadzora roditelja ili drugih osoba koje su odgovorna skrbiti njima
Trudnice ili roditelji s djetetom do godine dana života	bez obiteljske podrške i odgovarajućih uvjeta za život
Obitelji	poremećeni odnosi ili druge nepovoljne okolnosti zbog kojih im je potrebna stručna pomoć ili druga podrška
Odrasle osobe	s invaliditetom koje nisu u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama žrtve obiteljskog ili drugog nasilja te žrtve trgovanja ljudima koje zbog starosti ili nemoći ne mogu samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama
Ovisnici	osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti
Beskućnici	nedostatak mjesta stanovanja i sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja

Izvor: Izrada autora

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi osoba može samu sebe uzdržavati ako nije evidentirana kao nezaposlena pri HZZ-u osim u slučajevima navedenima u nastavku:

- osobe kojima nedostaje najviše pet godina života do stjecanja prava na starosnu mirovinu koja se ostvaruje sukladno propisima iz mirovinskog osiguranja
- djeca od navršene 15. godine života dok se redovito školuju, odnosno mlađi punoljetnici do završenog redovitog školovanja, a najduže do navršene 29 godina života
- trudnice i roditelje do šest mjeseci nakon poroda te roditelji koji čuvaju i odgajaju dijete do godinu dana života, blizance do tri godine života ili troje i više djece do navršenih 10 godina života te roditelji koji koriste posvojiteljski dopust
- osobe potpuno nesposobne za rad
- osobe koja imaju utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane nadležnog tijela sukladno posebnom propisu
- nezaposleni članovi kućanstva bez prihoda koji skrbe za dijete ili za odraslog člana obitelji koji nije sposoban brinuti se za sebe, ako takav način skrbi o djetetu, odnosno odrasloj osobi nadomješta institucionalnu skrb prema zakonu i
- nezaposleni članovi kućanstva koji skrbe za dijete predškolske dobi kojemu skrb nije moguće osigurati uz pomoć treće osobe ili u odgojno-obrazovnim ustanovama.

4.1.2 SOCIJALNA SKRB U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Socijalna skrb djelatnost je kojom se ostvaruju društvena briga i interes za socijalnu sigurnost osoba kojima je pored svih drugih mjera i regulativa za ostvarivanje ekonomske, socijalne i osobne sigurnosti potrebna pomoć društvene zajednice.

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati u svojem proračunu sredstva za rad ustanova socijalne skrbi čiji su osnivač (za investicijsko i tekuće održavanje prostora, opreme i prijevoznih sredstava, za investicijsko ulaganje i održavanje informatičke opreme i druge komunikacijske opreme). Također su dužne osigurati sredstva za ostvarivanje prava za podmirenje troškova stanovanja osobama koje primaju zajamčenu minimalnu naknadu, sredstva za usluge prehrane u pučkim kuhinjama, sredstva za pružanje usluge smještaja u prihvatilištu ili prenoćištu za beskućnike, osigurati zbrinjavanje osoba koje primaju zajamčenu minimalnu naknadu u socijalne stanove te subvencije u plaćanju pojedinih socijalnih i drugih usluga sukladno svojim općim aktima i Zakonu. Nadalje, jedinice lokalne samouprave mogu osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih naknada i socijalnih usluga stanovnicima na svojem području u većem opsegu nego što je utvrđeno Zakonom o socijalnoj skrbi, na način propisan općim aktom, ako u svojem proračunu imaju za to osigurana sredstva. Uz to, jedinice lokalne samouprave dužne su poticati rad udruga i volonterski rad u socijalnoj skrbi te razvijati druge oblike socijalne skrbi na svojem području.

5. SOCIJALNA SKRB U GRADU OSIJEKU

U ovom poglavlju objašnjena je zakonodavna uređenost sustava socijalne skrbi u Gradu Osijeku. Grad Osijek socijalno osjetljivim skupinama osigurava prava i pomoći u sustavu socijalne skrbi pod uvjetima i na način koji je propisan Zakonom o socijalnoj skrbi, ali u većem opsegu nego što je to predvidio sam Zakon.

U nastavku poglavlja nalazi se pregled svih pružatelja usluga socijalne skrbi, usluga koje pružaju, njihovih korisnika te problema s kojima se susreću u svojem radu.

U zadnjem poglavlju dan je pregled usluga/aktivnosti koje pružaju udruge u području socijalne skrbi, njihovih korisnika te problema s kojima se udruge susreću u svojem radu.

Podaci prikazani u ovom poglavlju prikupljeni su od Grada Osijeka, pružatelja usluga socijalne skrbi i udruga putem metodoloških obrazaca. Metodološki obrasci poslani su na e-adrese devet pružatelja usluga socijalne skrbi, 38 udruga te u Grad Osijek. Popunjene metodološke obrasce dostavili su Grad Osijek, pet socijalnih ustanova (55,6 %) te 23 udruge (60,5 %).

5.1. Prava i pomoći u sustavu socijalne skrbi Grada Osijeka

Grad Osijek obavlja poslove u području socijalne skrbi kojima se neposredno ostvaruju potrebe stanovnika kako je utvrđeno Zakonom o socijalnoj skrbi, a na način koji je propisan Statutom Grada Osijeka (Službeni glasnik Grada Osijeka br. 6/01, 3/03, 1A/05, 8/05, 2/09, 9/09, 13/09, 9/13, 11/13 – pročišćeni tekst, 12/17, 2/18, 2/20 i 3/20) (u nastavku teksta: Statut).

Na temelju Zakona i Statuta Grad donosi Odluku o pravima i pomoćima u sustavu socijalne skrbi (Službeni glasnik Grada Osijeka br. 14/16, 2/17, 6/18 i 20A/18 i 13A/20) (u nastavku teksta: Odluka). Odlukom se utvrđuju prava i pomoći u sustavu socijalne skrbi koje osigurava Grad propisana Zakonom, prava i pomoći iznad standarda propisanih Zakonom, korisnici socijalne skrbi, uvjeti i način te postupak za ostvarivanje tih prava i pomoći.

Sredstva za ostvarivanje prava i pomoći propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi te sredstva za ostvarivanje prava i pomoći utvrđenih Odlukom o pravima i pomoćima u sustavu socijalne skrbi iznad standarda propisanih Zakonom planiraju se u proračunu Grada sukladno programu javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu i proračunskim mogućnostima Grada za tekuću godinu.

Program javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu Grada Osijeka donosi se na godišnjoj razini te se planira prema stvarnim potrebama korisnika i dostupnim proračunskim sredstvima.

U nastavku se nalazi pregled nekih mjera programa socijalne zaštite (socijalne i pronatalitetne mjere)¹⁶ koje je Grad Osijek financirao u 2019. godini prema Izvješću o izvršenju programa javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu Grada Osijeka:

- privremeni smještaj beskućnika u Centru za prihvrat beskućnika Dom sv. Vinka koji vodi osječki Caritas u iznosu od 410.000 HRK. Centar ima kapacitet od 24 ležaja i svakodnevno pruža usluge privremenog smještaja, prehrane te druge usluge. Prema podacima Grada Osijeka u 2019. godini bilo je 19 beskućnika. Također, prema izvješćima o izvršenju programa javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu Grada

¹⁶ Tablica Financiranje programa socijalne zaštite Grada Osijeka za petogodišnje razdoblje nalazi se u prilogu 2.

Osijeka za razdoblje od 2015. do 2019. u prosjeku 19 korisnika mjesečno upotrebljava usluge Centra za prihvata beskućnika, a kapacitet prihvatilišta udovoljava stvarnim potrebama te socijalno ugrožene skupine;

- usluge pripreme toplog obroka za socijalno ugrožene osobe. Ta usluga pruža se u tri pučke kuhinje na području Osijeka (Caritas Osijek, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek i Nova Furca d.o.o.). U 2019. godini pravo na pomoć u prehrani u pučkim kuhinjama na teret Grada upotrebljavale su prosječno 104 osobe mjesečno. U petogodišnjem razdoblju bilježi se smanjenje broja korisnika pučke kuhinje. Godine 2019. bilo je 25,18 % manje korisnika nego 2015. godine;
- besplatan školski obrok za učenike čiji članovi obitelji žive u siromaštvu ili u riziku od siromaštva, a nisu u redovnom Programu socijalne skrbi. U razdoblju od 2017. do 2019. besplatan školski obrok financira se sredstvima Europske unije u okviru Fonda europske pomoći za najpotrebitije. U prethodnim godinama Grad je iz svojeg proračuna osiguravao sredstva čiji je cilj među ostalim bio i smanjenje jaza između siromašnih učenika i onih koji to nisu te osiguravanje jednakih mogućnosti svim učenicima;
- pomoć za besplatan gradski prijevoz učenika srednjih škola i studenata. Broj korisnika te usluge smanjio se 2015. kada je država preuzela financiranje troškova srednjoškolcima koji su članovi kućanstva koje je korisnik zajamčene minimalne naknade. I nakon 2015. bilježi se osjetno smanjenje broja korisnika te usluge. Za usporedbu, 2019. korisnika te usluge bilo je manje za 21,51 % u usporedbi s 2015.;
- naknada za troškove stanovanja korisnicima zajamčene minimalne naknade kojih je 2019. prema podacima Centra za socijalnu skrb Osijek bilo 1101. U prvih šest mjeseci 2019. to je pravo koristilo prosječno 650 korisnika, dok se u drugoj polovini godine broj smanjio na prosječno 600 korisnika. Korisnika naknade za troškove stanovanja bilo je najviše 2017. godine te u naredne dvije godine taj broj opada za 12,89 %;
- sredstva za financiranje novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta te od 2018. godine i novčana pomoć za višestruki porod i posvojitelje. To je jedna od pronatalitetnih politika Grada Osijeka. U 2019. iznos novčane pomoći za opremu roditelja novorođenog djeteta iznosila je 2.000 HRK, a za roditelje djeteta koji su korisnici zajamčene minimalne naknade 3.000 HRK. Uslijed negativnih demografskih trendova smanjuje se broj korisnika pomoći za opremu novorođenog djeteta: u 2019. godini, u usporedbi s 2015. manji je za 18,31 %. U okviru iste politike Grad isplaćuje i novčanu pomoć u iznosu od 2.000 HRK u slučaju višestrukog poroda (dvojke, trojke i dr.) te za posvojenje. Zahtjeva za slučaj posvojenja 2019. godine bila su četiri,, dok 2018. godine istih zahtjeva nije bilo;
- jednokratne novčane pomoći povodom blagdana Uskrsa i Božića. Raste broj korisnika te pomoći, tako je 2019. bilo 19,7 % više korisnika te pomoći nego 2015. godine, a iz gradskog proračuna za tu vrstu pomoći izdvojeno je 17,84 % više sredstava. Umirovljenici koji su primili taj oblik pomoći primaju mirovine koje ne prelaze 2.000 HRK, a socijalno ugrožene osobe nositelji su prava na naknadu za troškove stanovanja, nositelji prava na pomoć u prehrani i beskućnici;
- pokloni djeci iz socijalno ugroženih obitelji. Grad je za poklone u 2019. godini izdvojio 118.950,00 HRK za 378 djece što je 43,33 % manje djece nego 2015. godine;
- pomoć u organiziranom prijevozu osoba s invaliditetom radi njihova uključivanja u sve oblike svakodnevnog življenja. Prosječno mjesečno 35 osoba s invaliditetom koristi taj oblik pomoći. U promatranom petogodišnjem razdoblju Grad Osijek iz proračuna je za tu uslugu izdvajao 450.000,00 HRK godišnje.

U nastavku se nalazi pregled nekih od novčanih potpora i donacija pravnim osobama u području socijalne djelatnosti¹⁷ koje je Grad Osijek financirao u 2019. godini prema Izvješću o izvršenju programa javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu:

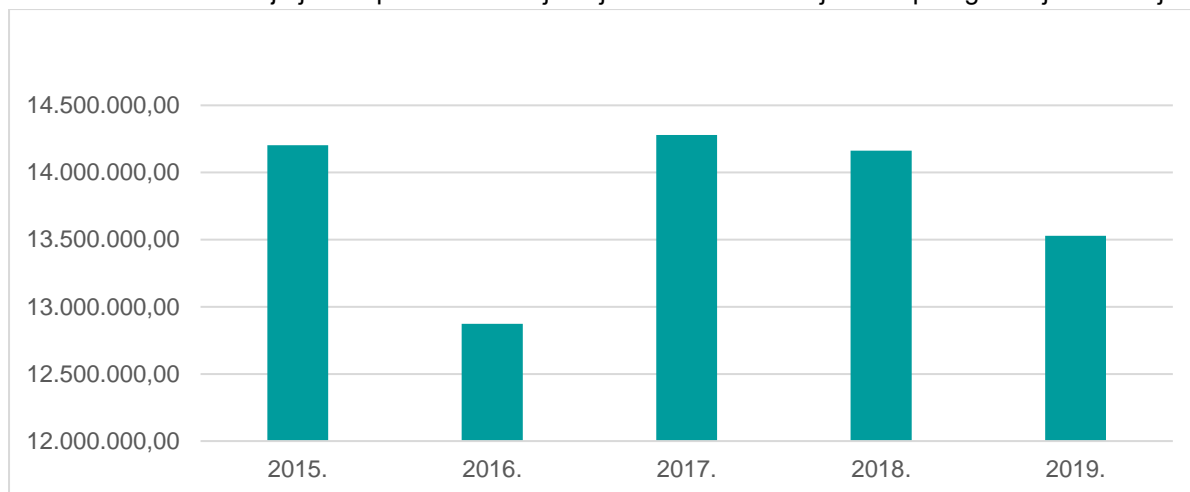
- poludnevni boravak za odrasle osobe s intelektualnim poteškoćama u Brijesću. Prostor koji se koristi za tu potrebu koristi i Centar za odgoj i obrazovanje Ivan Štark. U okviru poludnevnog boravka za 40 korisnika pružaju se usluge prehrane, njege i brige o zdravlju, medicinske i psihosocijalne rehabilitacije te usluge organiziranog provođenja slobodnog vremena i radne terapije. Cilj organizacije te usluge jest povećati socijalnu uključenost osoba s invaliditetom koje nisu obuhvaćene niti jednim organiziranim tretmanom na način da se prevenira institucionalizacija te omogući socijalizacija ciljane skupine i stvaranje mreže usluga za osobe s invaliditetom na području Grada Osijeka. Grad i županija u jednakoj su mjeri financirali troškove poludnevnog boravka u Brijesću u iznosu od 118.280,00 HRK;
- potpora za Gradsko društvo Crvenog križa u Osijeku u iznosu od 2.000.000,00 HRK prema Zakonu o Hrvatskom crvenom križu (Narodne novine br. 71/10);
- podrška radu zaklade Srce grada Osijeka u iznosu od 350.000,00 HRK čiji je osnivač Grad. Cilj je zaklade pomoći obiteljima slabijega imovinskog stanja, obiteljima slabijega imovinskog stanja samohranih roditelja i djeci iz istih obitelji te djeci bez roditeljske skrbi;
- financiranje programa i projekata udruga u području socijalne djelatnosti i zaštite zdravlja putem javnih natječaja u iznosu od 404.098,00 HRK;
- financiranje jednokratnih aktivnosti udruga u području socijalne djelatnosti i zaštite zdravlja putem javnog poziva za što je Grad izdvojio 51.428,09 HRK;
- program podrške umirovljenicima i osobama s invaliditetom kroz koji je tiskan Vodič za umirovljenike u kojem se nalaze podaci o organizacijama civilnog društva i zdravstvenim ustanovama o preventivnim aktivnostima u očuvanju zdravlja i vitalnosti. Vodič je tiskan u 5000 primjeraka te je dostupan i u digitalnom izdanju za što je Grad izdvojio 20.000,00 HRK.

5.1.1 FINANCIRANJE SOCIJALNE SKRBI GRADA OSIJEKA

Za financiranje javnih potreba u socijalnoj skrbi u 2019. godini Grad Osijek izdvojio je 13.527.640,68 HRK. Od toga 10.360.144,00 (76,59 %) bilo je namijenjeno za programe socijalne zaštite, 2.963.806,09 HRK (21,91 %) bile su novčane potpore i donacije pravnim osobama u području socijalne skrbi i 203.690,55 HRK (0,02 %) bilo je namijenjeno za partnerstva u projektima sufinanciranim od strane Europske unije. Na sljedećem grafikonu prikazani su iznosi financiranja javnih potreba socijalne skrbi u Osijeku za petogodišnje razdoblje. U petogodišnjem razdoblju Grad Osijek izdvajao je prosječno 13,8 milijuna kuna godišnje za potrebe socijalne skrbi.

¹⁷ Tablica Novčane potpore i donacije pravnim osobama u području socijalne djelatnosti u petogodišnjem razdoblju nalazi se u prilogu 2.

Grafikon 3. Financiranje javnih potreba u socijalnoj skrbi u Gradu Osijeku za petogodišnje razdoblje

Izvor: Grad Osijek

Grad Osijek prikuplja podatke o izdvajanjima za socijalne naknade i sukladno ESSPROS metodologiji. RH kao članica Europske unije provodi drugu fazu projekta Ujednačavanja socijalnih naknada na lokalnoj razini s ESSPROS metodologijom. Projekt provodi Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u suradnji sa Službom za potporu strukturnim reformama Europske komisije kroz Program potpore strukturnim reformama 2017. – 2020. Cilj projekta jest osiguranje kvalitete podataka o socijalnim naknadama koje osiguravaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno ESSPROS metodologiji. Osim toga, cilj je i izgraditi kapacitete jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava kako bi se postupak prikupljanja, validacije i analize podataka redovito nastavio i u budućnosti u svrhu kreiranja boljih socijalnih politika. Navedeno je preduvjet za izradu registra socijalnih naknada čime bi se smanjila rascjepkanost sustava njegovim povezivanjem na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Prema ESSPROS metodologiji Grad Osijek je u razdoblju od 2016. do 2019. godine povećao izdvajanja za socijalne naknade za 29,76 %. Prema ESSPROS metodologiji izdaci za socijalnu zaštitu razdijeljeni su po funkcijama socijalne zaštite. Funkcije socijalne zaštite određene su prema rizicima koje pokrivaju. Ti su rizici invaliditet, bolest / zdravstvena skrb, starost, preživjeli uzdržavani članovi, obitelj/djeca, nezaposlenost, stanovanje i socijalna isključenost.

U sljedećoj tablici prikazani su podaci o izdvajanjima za socijalne naknade prema funkcijama ESSPROS metodologije u Gradu Osijeku. Tako Grad Osijek s obzirom na rizike izdvaja naknade za invaliditet (novčane ili nenovčane potpore, osim zdravstvene skrbi, u vezi s nemogućnošću fizički ili mentalno hendikepiranih osoba da se bave ekonomskim i društvenim aktivnostima); starost (održavanje prihoda te novčane ili nenovčane potpore, osim zdravstvene skrbi, u vezi sa starošću); preživjele uzdržavane članove (održavanje prihoda te novčane ili nenovčane potpore u vezi sa smrću člana obitelji); obitelj/djecu (novčane ili nenovčane potpore, osim zdravstvene skrbi, u vezi s troškovima trudnoće, poroda i posvajanja, odgoja djece te skrbi za ostale članove obitelji) i socijalnu isključenost koja nije drugdje klasificirana (novčane ili nenovčane potpore, osim zdravstvene skrbi, koje su specifično namijenjene suzbijanju socijalne isključenosti kada ona nije pokrivena ostalim funkcijama).

Tablica 5. Socijalne naknade prema funkcijama ESSPROS metodologije u Gradu Osijeku za razdoblje od 2016. do 2019.

Socijalne naknade	2016.	2017.	2018.	2019.
Invaliditet	3.483.393,00	3.903.200,00	4.207.236,00	320.366,00
Starost	1.560.000,00	2.200.000,00	1.895.600,00	4.203.372,00
Preživjeli uzdržavani članovi	9.700,00	23.500,00	2.942,00	2.394.885,00
Obitelj/djeca	28.846.680,00	33.177.000,00	37.116.904,00	25.739,60
Socijalna isključenost	6.230.150,00	5.666.260	5.159.871,00	4.885.971,00
UKUPNO	40.129.923,00	44.969.960,00	48.382.553,00	52.071.185,60

Izvor: Grad Osijek

Važno je naglasiti da su u ovom dokumentu fokus analize socijalne usluge, a ne materijalne naknade iako su obje komponente sustava socijalne skrbi potrebne i međusobno komplementarne.

5.2. Pregled pružatelja socijalnih usluga u Gradu Osijeku

Socijalne usluge obuhvaćaju aktivnosti, mjere i program namijenjene sprečavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca i obitelji te poboljšanju kvalitete njihova života u zajednici. Socijalne usluge organiziraju se kao usluge za djecu, mlade, obitelj i odrasle osobe uz uvažavanje veze i kruženja korisnika i obitelji, a mogu se pružati tijekom duljeg vremena ili privremeno.

U nastavku donosimo pregled pružatelja socijalnih usluga, njihovih korisnika te usluga koje pružaju na području Grada Osijeka. Podaci prikazani u poglavlju prikupljeni su putem metodoloških obrazaca i javno dostupnih informacija te od Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije.

Centar za socijalnu skrb Osijek javna je ustanova osnovana od strane RH. Rad centra financira se sredstvima državnog proračuna. Ukupan proračun 2019. godine iznosio je 59.975.200,36 HRK, od čega je 98,19 % sredstava osigurano iz državnog proračuna. Broj zaposlenika od 2015. do 2019. godine kreće se između 67 i 69. Ustanova zapošljava diplomirane socijalne radnike, pravnike, psihologe i ekonomiste. Centar za socijalnu skrb pruža sljedeće socijalne usluge: prva socijalna usluga; savjetovanje i pomaganje (pojedincu i obitelji); pomoć u kući (za starije osobe); psihosocijalna podrška; rana intervencija; pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija); boravak; privremeni smještaj (u kriznim situacijama, radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa, djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi te u drugim slučajevima); dugotrajni smještaj i organizirano stanovanje. Centar za socijalnu skrb korisnicima priznaje prava na socijalne usluge te im isplaćuje određene naknade iz državnog proračuna. Prema podacima dostavljenima od predstavnika ustanove putem metodoloških obrazaca, korisnika prava u sustavu socijalne skrbi 2019. godine u Osijeku je bilo 4448 što je 2,09 % više nego 2015. godine. Većina korisnika iskoristila je pravo na doplatu za pomoć i njegu (30,53 %), minimalnu naknadu

(24,75 %) i jednokratnu naknadu (17,15 %). U razdoblju od 2015. do 2019. godine smanjio se broj korisnika svih prava u sustavu socijalne skrbi izuzev prava na osobnu invalidninu koji bilježi porast od 85,26 %, statusa roditelja njegovatelja koji je rastao za 50 % te doplatka za pomoć i njegu koji je veći za 47,45 %.

Tablica 6. Korisnici prava u sustavu socijalne skrbi u Gradu Osijeku za razdoblje od 2015. do 2019.

Prava u sustavu socijalne skrbi	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Minimalna naknada	1498	1468	1431	1294	1101
Naknada za osobne potrebe korisnika smještaja	158	161	159	154	148
Jednokratna naknada (ukupno u tekućoj godini)	1041	1032	1011	947	763
Naknade u vezi s obrazovanjem	4	4	5	5	4
Osobna invalidnina	441	448	450	570	817
Doplatak za pomoć i njegu	921	936	956	1022	1358
Status roditelja njegovatelja ili njegovatelja	82	91	99	109	123
Naknada do zaposlenja	129	138	142	119	107
Broj djece - korisnika prava na privremeno uzdržavanje	83	69	58	43	27
Ukupan broj korisnika socijalne skrbi	4357	4377	4311	4263	4448

Izvor: Centar za socijalnu skrb Osijek

Za obavljanje djelatnosti Centar za socijalnu skrb ima podružnicu **Obiteljski centar Osijek** koja obavlja djelatnosti za područje Osječko-baranjske županije. Poslovi Obiteljskog centra obuhvaćaju individualna i grupna savjetovanja, preventivni rad i druge stručne poslove. Drugi stručni poslovi uključuju: savjetodavnu uslugu koja se odnosi na brak, roditeljstvo, obiteljske i partnerske odnose; razvoj socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima; razvoj komunikacije i tolerancije u mladenačkim i partnerskim odnosima; organiziranje i provođenje edukacije posvojitelja; obiteljsku medijaciju; poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udrugu koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva; poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti; poticanje i organiziranje stručnih rasprava i razmjenu iskustava iz praksi; poslove vezane uz obavljanje djelatnosti dadilje. Kao primjer dobre prakse važno je istaknuti projekt Centra za socijalnu skrb pod nazivom **Društveni putokaz** ukupne vrijednosti 2.756.933,49 HRK kroz koji se infrastrukturno uređuje Obiteljski centar Osijek. Projekt je financiran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj kroz poziv na dostavu projektnih prijedloga Unaprjeđivanje infrastrukture centara za socijalnu skrb kao podrška procesu deinstitutionalizacije – faza I, Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije. Kroz taj infrastrukturni projekt uredit će se, prilagoditi i opremiti prostor Obiteljskog centra što će rezultirati poboljšanim uvjetima rada kako za zaposlenike tako i za korisnike te povećanjem kapaciteta ustanove za pružanje usluga socijalne skrbi većem broju korisnika.

Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek – „JA kao TI” socijalna je ustanova, osnovana od strane RH, koja pruža usluge osobama s mentalnim oštećenjima. Rad ustanove financira se iz državnog proračuna. Centar pruža usluge organiziranog stanovanja, psihosocijalne podrške, smještaja i pomoći u kući. Kao primjer dobre prakse važno je istaknuti **uslugu organiziranog stanovanja** koju centar pruža od 2012. godine. Korisnici te usluge, njih oko 100, žive u 35 stambenih jedinica, a od toga je jedna zajednica u Općini Čepin, a ostale na području Grada Osijeka. Ovisno o funkcionalnosti za svakog korisnika određuje se potrebna razina pružanja podrške, koja se prilagođava i prati oporavak osobe te može biti povremena, svakodnevna kratkotrajna, svakodnevna intenzivna (do 16 sati dnevno podrške) te sveobuhvatna (24-satna podrška). Tijekom 2019. godine centar je zapošljavao 110 zaposlenika, od čega 27 na projektima sufinanciranima od strane Europske unije. Zaposlenici su njegovatelji, medicinske sestre, asistenti u organiziranom stanovanju, radni instruktori za

aktivnosti svakodnevnog življenja, radni terapeuti, rehabilitatori, zastupnici, psiholozi i socijalni radnici. Ustanova je 2019. godine imala 196 korisnika što predstavlja 16,24 % manje u usporedbi s 2015. godinom. Prema podacima dostavljenima od predstavnika te socijalne ustanove putem metodoloških obrazaca radni uvjeti koji zahtijevaju ulaganje jest izgradnja multifunkcionalne dvorane za sportske, kulturne i druge potrebe. Osim za multifunkcionalnom dvoranom postoji potreba za organiziranjem poludnevnog/dnevnog boravka za osobe s invaliditetom. Ustanova raspolaže prostorom pogodnim za organizaciju poludnevnog/dnevnog boravka, međutim isti je potrebno urediti i opremiti te zaposliti odgovarajuće stručnjake.

Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek dom je za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi čiji je osnivač RH. Rad ustanove financira se iz državnog proračuna. Centar pruža sljedeće socijalne usluge: uslugu smještaja, uslugu poludnevnog boravka, uslugu cjelodnevnog boravka, uslugu organiziranog stanovanja uz povremenu podršku, uslugu savjetovanja i pomaganja primarnim ili udomiteljskim obiteljima, uslugu savjetovanja i pomaganja djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima, uslugu savjetovanja i pomaganja posvojiteljskim obiteljima. Kao primjer dobre prakse potrebno je istaknuti dva projekta koja provodi centar sufinancirana od strane Europske unije kroz koje će se poboljšati infrastrukturni uvjeti rada ustanove. Projekt pod nazivom **Podržimo i osnažimo obitelj** vrijednosti 5.987.667,50 HRK sufinanciran iz Europskog socijalnog fonda kroz poziv na dostavu projektnih prijedloga Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih i Projekt pod nazivom **Zaslužujemo najbolje** vrijednosti 14.792.951,94 HRK sufinanciranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj kroz poziv na dostavu projektnih prijedloga Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitutionalizacije – II. faza. Centar je 2019. godine zapošljavao je 55 osoba (pedagozi, psiholozi, socijalni radnici, socijalni pedagozi, medicinske sestre, ekonomisti te profesori). Broj korisnika usluga 2019. godine bio je 124 što predstavlja povećanje od 14,81 % u odnosu na 2015. godinu. Prema podacima dostavljenima od strane predstavnika ustanove radni uvjeti koji zahtijevaju poboljšanje jesu nedostatak stručnjaka, odnosno postoji potreba za dodatnim zapošljavanjem.

Centar za odgoj i obrazovanje Ivan Štark jest odgojno-obrazovna ustanova za djecu i odrasle osobe s lakšim, umjerenim i težim intelektualnim teškoćama te utjecajnim teškoćama u razvoju. Osnivač je Grad Osijek. Pri centru djeluje osnovna škola čiji su polaznici učenici od prvog do osmog razreda s lakšim intelektualnim teškoćama i utjecajnim teškoćama u razvoju. Svi učenici prate nastavu po posebnom nastavnom planu i programu. Za učenike s većim teškoćama nastava je organizirana prema specifičnim nastavnim sadržajima i predmetima, a edukacijskim rehabilitatorima u radu pomažu dvije medicinske sestre te je potrebno istaknuti kao primjer dobre prakse **pomoćnike u nastavi**. Učenici s višestrukim teškoćama u razvoju u dobi od sedam do 21 godine starosti prate nastavu u odgojno-obrazovnim skupinama, kroz razvojna područja komunikacije, socijalizacije, brige o sebi, upoznavanja škole i okoline, tjelesno-zdravstvene kulture, razvoja kreativnosti (likovna i glazbena kultura), radnog odgoja i vjeronauka. U centru je organiziran i produženi stručni postupak kao jedinstveni dio i nastavak odgojno-obrazovnog procesa u cilju organiziranog zbrinjavanja učenika, kvalitetnijeg provođenja rehabilitacijskih programa i uspješnijeg savladavanja odgojno-obrazovnih sadržaja. Podijeljen je u tri međusobno povezana dijela: slobodno vrijeme s organiziranim toplim obrokom, odgojno-obrazovni dio s provođenjem rehabilitacijsko-terapijskih sadržaja i kreativni dio u interesnim skupinama. Centar organizira i poludnevni boravak u koji je uključeno 60 odraslih osoba u dobi od 21 do 62 godine života. Poludnevni boravak korisnicima osigurava dva obroka te različite radno-proizvodne aktivnosti, kreativne aktivnosti, aktivnosti organiziranog provođenja slobodnog vremena i aktivnosti stjecanja praktičnih vještina.

Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek osnovan je 1976. godine, a Odlukom Skupštine Osječko-baranjske županije 1995. godine preoblikovan je u javnu ustanovu čiji je osnivač Osječko-baranjska županija. Na temelju Uredbe o osnivanju Centra za profesionalnu rehabilitaciju Osijek RH je od 26. siječnja 2019. godine u cijelosti preuzela osnivačka prava i obveze nad ustanovom. Centar pruža sljedeće usluge osobama s invaliditetom: smještaj

korisnicima usluga profesionalne rehabilitacije; rehabilitacijsku procjenu – utvrđivanje invaliditeta u odnosu na rad i razine radne sposobnosti, znanja, vještina, radnih navika i profesionalnih interesa; odabir najprikladnijeg programa obrazovanja; analizu određenog radnog mjesta; stručnu podršku i praćenje tijekom obrazovanja i osposobljavanja ili usavršavanja s kraćim obrazovnim programom; izradu plana prilagodbe radnog mjesta i radnog okoliša te potrebne prilagodbe opreme i sredstava za rad te procjenu radne učinkovitosti.

Dom za odgoj djece i mladeži Osijek dom je za djecu s poremećajima u ponašanju čiji je osnivač RH. Rad ustanove financira se iz državnog proračuna. Dom pruža sljedeće usluge za djecu i mlade (od 7 do 21 godinu) s poremećajima u ponašanju: savjetovanje i pomaganje; smještaj; privremeni smještaj u kriznim situacijama; privremeni smještaj radi provođenja rehabilitacijskih programa; poludnevni boravak i cjelodnevni boravak. U 2019. Dom za odgoj djece i mladeži zapošljavao je 45 osoba. Ustanova zapošljava socijalne pedagoge, socijalne radnike, psihologe i profesore. Korisnika usluga 2019. godine bilo je 63 što predstavlja smanjenje od 12,5 % u odnosu na broj korisnika 2015. Prema podacima dostavljenima od predstavnika ustanove radni uvjeti koji zahtijevaju poboljšanje jesu rekonstrukcija infrastrukture unutarnjeg i vanjskog prostora te adaptacija i opremanje unutarnjeg prostora. Osim toga, postoji potreba za financiranjem izvandomskih aktivnosti korisnika te učestalije uključivanje dječjih psihijataru u tretmane čiji je cilj promjena disfunkcionalnih obrazaca ponašanja.

Centar za autizam Osijek javna je ustanova koja pruža socijalne usluge za djecu, učenike i odrasle osobe s poremećajima iz autističnog spektra. Osnivač centra jest Osječko-baranjska županija. Centar obavlja djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja djece s poremećajima iz autističnog spektra; djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja učenika s poremećajima iz autističnog spektra; djelatnost socijalne skrbi u okviru koje se pružaju socijalne usluge smještaja, poludnevnog boravka, cjelodnevnog boravka, individualne psihosocijalne podrške; grupne psihosocijalne podrške; rane intervencije; pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracije). Programi koje centar provodi jesu vrtički program (predškolski odgojno-obrazovni program obuhvaća dvije vrtičke skupine); posebni program uz individualizirane postupke (razredna nastava sa sadržajima kao i onima u redovnoj školi, no u mnogo manjem razredu, čime je omogućen individualniji pristup svakome od polaznika); posebni program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada uz individualizirane postupke (odgojno-obrazovna skupina za učenike od 7 do 10 godina, odgojno-obrazovna skupina za učenike od 10 do 12 godina, tri odgojno-obrazovne skupine za učenike u dobi od 15 do 21 godine) i produženi stručni postupak (rehabilitacijski postupci za preoblikovanje adaptivnog potencijala ličnosti u adekvatno funkcioniranje). Centar za autizam organizira sljedeće terapijske postupke: logopedska terapija, muzikoterapija, senzorna integracija, plivanje i likovna terapija. Izvannastavna aktivnosti koje organizira Centar jesu domaćinstvo, učenje engleskog jezika, radno-kreativne radionice i vrtlarstvo.

Dom za starije i nemoćne osobe Osijek osnovan je 1968. godine od strane Skupštine općine Osijek, a od 1. siječnja 2002. godine osnivačka prava nad domom ima Osječko-baranjska županija. Sredstva za rad dom ostvaruje iz vlastitih prihoda, sredstava proračuna Osječko-baranjske županije, donacijama te iz drugih izvora. Dom za starije i nemoćne osobe svojim korisnicima pruža usluge smještaja, prehrana i zdravstvene zaštite. Dom ima kapacitet za 353 korisnika te listu čekanja za smještaj, šest do sedam puta dužu od samoga smještajnog kapaciteta. U usporedbi s privatnim domovima domovi u javnom vlasništvu imaju niže cijene usluga za svoje korisnike. Iz navedenog razloga brojni umirovljenici ne mogu si priuštiti smještaj u privatnim domovima, a istovremeno je lista čekanja za smještaj u javni dom duga. Osim dugih lista čekanja, problem predstavlja i nepostojanje socijalnih kriterija prilikom primanja u ustanovu te nedostatak stručnog osoblja, odnosno postoji potreba za dodatnim zapošljavanjem. Uz prethodno navedene usluge korisnicima smještaja, dom za starije i nemoćne osobe pruža i usluge pomoći u kući za starije osobe (organiziranje prehrane u kući, obavljanje kućanskih poslova, održavanje osobe higijene, uređenje okućnice i dr.).

Dom za starije osobe Topli dom osnovan je 2019. godine. Iste godine imao je 19 zaposlenika i 64 korisnika što je puni kapacitet doma. Rezidencijalni dom za starije privatna je ustanova za smještaj starijih i nemoćnih osoba osnovana 2017. sa sjedištem na području Općine Petrijevci, a na području Osijeka ima dvije podružnice, podružnicu **Rezidencijalnog doma za starije Villa Gundulić Osijek** sa smještajnim kapacitetom za 20 korisnika i podružnicu **Rezidencijalnog doma za starije Villa Podravska** sa smještajnim kapacitetom za 46 korisnika.

Na području Grada Osijeka registrirano je 18 **obiteljskih domova** čije usluge smještaja koriste starije, nemoćne a često i teško bolesne osobe. Obiteljski domovi na području Osijeka imaju kapacitet skrbiti za 270 korisnika. Sredstva za rad obiteljski domovi ostvaruju iz vlastitih izvora.

Tablica 7. Obiteljski domovi na području Grada Osijeka

Obiteljski dom	Kapacitet
Obiteljski dom Sanela Starčević	10
Obiteljski dom Boris Suver	16
Obiteljski dom Mirela Grubić	10
Obiteljski dom Kristina Đurđević	20
Obiteljski dom Igor Stjepanović	15
Obiteljski dom Edita Petanović	20
Obiteljski dom Luka Živković	13
Obiteljski dom Danijela Pečurlić- Lazar	19
Obiteljski dom Ivana Ikač	6
Obiteljski dom Sasha Ugljik	20
Obiteljski dom Ivančica Živković	13
Obiteljski dom Radmila Vukadinović	11
Obiteljski dom Marko Čeman	20
Obiteljski dom Ivanka Nemet	20
Obiteljski dom Ljiljana Tomić	20
Obiteljski dom Irena Cenko	15
Obiteljski dom Ruža Ilićević	10
Obiteljski dom Marina Lukić	12

Izvor: Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Osječko-baranjska županija

Prema podacima Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Osječko-baranjske županije **uslugu pomoći u kući za starije i nemoćne** na području Grada Osijeka pruža ustanova Centar za pomoć u kući Osijek čiji je kapacitet 30 korisnika, obrt Altera Vita čiji je kapacitet 20 korisnika, udruge Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek, Ženska udruga Izvor čiji je kapacitet 20 korisnika i Udruga Spiritus OS čiji je kapacitet 20 korisnika. Usluga pomoći u kući obuhvaća organiziranje prehrane, obavljanje kućanskih poslova, održavanje osobne higijene i zadovoljavanje drugih potreba.

Uslugu smještaja u prihvatilište za beskućnike pruža Đakovačko-osječka nadbiskupija, Caritas Osijek. Usluga se pruža u Centru za prihvrat beskućnika, a obuhvaća smještaj i prehranu. Centar za prihvrat beskućnika u Osijeku ima kapacitet 24 ležaja, dvije muške i jednu žensku sobu. Korisnici Centra imaju osigurana tri obroka na dan (doručak, ručak, večera), pranje posteljine i odjeće te higijenske potrepštine.

Socijalne usluge za djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju pružaju Centar za nestalu i zlostavljanu djecu, Udruga za rad s mladima Breza, Podružnica Betula i Udruga DOKKICA. Usluge obuhvaćaju poludnevni boravak za djecu s problemima u ponašanju, savjetovanje i pomaganje, organizirano stanovanje djeci i mladima punoljetnim osobama s poremećajima u ponašanju i privremeni smještaj za djecu žrtve trgovanja ljudima.

Osječki centar za inkluziju pruža uslugu smještaja u stanove, smještaj u organiziranom stanovanju, dnevni boravak **za odrasle osobe s mentalnim oštećenjima** uz dnevno praćenje i pomoć, uslugu smještaja u okviru organiziranog smještaja te uslugu boravka **odraslih osoba s intelektualnim oštećenjima**. Društvo za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama pruža **uslugu boravka odraslih osoba s intelektualnim teškoćama**.

Za odrasle **osobe ovisne o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima** socijalnu uslugu smještaja i organiziranog stanovanja pruža Udruga za borbu protiv ovisnosti Ne-ovisnost. Kao primjer dobre prakse važno je istaknuti da ta udruga ima cjelokupan program od prevencije i rehabilitacije do zapošljavanja, a misija joj je da kao društveno i stručno priznata udruga utječe na smanjenje fenomena ovisnosti kroz prevenciju, rehabilitaciju, resocijalizaciju, program smanjenja štete i zapošljavanje.

U **udomiteljske obitelji** smještaju se odrasle osobe koje nisu u mogućnosti brinuti se o sebi, starije i nemoćne osobe, osobe s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem te psihički bolesne odrasle osobe. Prema podacima Centra za socijalnu skrb na području Grada Osijeka 2009. godine bilo je 48 udomiteljskih obitelji što je za 12,73 % manje u odnosu na 2015. kada je udomiteljskih obitelji bilo 55. U promatranom petogodišnjem razdoblju najviše udomiteljskih obitelji bilo je 2017. godine kada ih je bilo 65.

5.3. Udruge kao pokretač inovativnih socijalnih usluga u zajednici

Udruge predstavljaju značajne partnere u pružanju inovativnih i alternativnih usluga u zajednici, čime pridonose sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća socijalno osjetljivih skupina te poboljšanju kvalitete njihova života. One mobiliziraju dodatne ljudske i financijske resurse s posebnim naglaskom na potencijal koji predstavlja volonterski rad. Posljednjih godina sve više financijskih sredstava usmjerava se prema udrugama u cilju širenja mreže socijalnih usluga u zajednici. Financiranje rada udruga iz sredstva državnog proračuna i igara na sreću dopunjeno je značajnim iznosima iz fondova Europske unije, ponajprije kroz program Instrument pretpristupne pomoći (engl. Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA) i kroz glavni financijski instrument Europski socijalni fond.

Tržište socijalnih usluga liberalizirano je otvaranjem mogućnosti licenciranja novih pružatelja socijalnih usluga iz neprofitnog sektora organizacija civilnog društva. Liberalizacija je omogućila te štoviše potiče proces deinstucionalizacije te poboljšanje postojećih i razvoj inovativnih socijalnih usluga koji se temelje na stvarnim potrebama socijalno osjetljivih skupina, a sve to uz stručnu organizaciju i kontrolu kvalitete usluga i pružatelja usluga. Grad Osijek prepoznao je udruge kao značajne partnere te taj novi oblik partnerstva primjenjuje u praksi već više od 10 godina.

Prema podacima Upravnog odjela za opću upravu Osječko-baranjske županije u županiji je registrirano 510 udruga u području socijalne djelatnosti, od čega ih je na području Grada Osijeka približno 300. U razdoblju od 2015. do 2019. suradnju s Gradom ostvarilo je približno 80 udruga kroz financiranje, sufinanciranje, zajedničku provedbu i partnersku suradnju u provedbi projekata.

Za potrebe izrade ovog dokumenta pripremljeni su i distribuirani metodološki obrasci koji se poslani na e-adrese predstavnika udruga. Kroz metodološke obrasce prikupljeni su podaci o uslugama koje pružaju i aktivnostima koje provode, njihovim korisnicima te glavnim problemima s kojima se susreću u svojem radu.

Prema podacima prikupljenima kroz metodološke obrasce problemi s kojima se udruge susreću u svojem radu je:

- nedostatak financijskih sredstava za podupiranje redovitih aktivnosti

- nedostatak stručnog osoblja za rad s određenim skupinama korisnika
- nedovoljan broj volontera
- nedovoljna umreženost i suradnja različitih pružatelja usluga socijalne skrbi
- neadekvatni prostori za održavanje aktivnosti
- nepoštovanje rokova za objavu natječajna za financiranje projekata (iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora)
- nepoštovanje rokova za objavu rezultata natječajna za financiranje projekata (natječajni financirani iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora)
- nepoštovanje rokova za isplatu sredstava za projekte financirane sredstvima iz europskih fondova
- odobravanje financiranja projekata iz europskih fondova prema redosljedu zaprimanja projektnih prijedloga (tzv. metoda „najbrži prst“) uz zadovoljavanje administrativnih uvjeta i minimalnih uvjeta kvalitete rezultata regionalno neravnomjernom rasprostranjenosti financiranih projekata i niskom kvalitetom projekata uslijed toga što kvaliteta širokopojasne infrastrukture i blizina mjestu predaje projektnog prijedloga igra značajnu i često presudnu ulogu u odobravanju financiranja projekata
- sami natječajni za financiranje projekata ne prate stvarne socijalne potrebe korisnika (natječajni financirani iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora)
- često natječajni za financiranje projekata nisu jednako primjenjivi u urbanim i ruralnim područjima, a rezultati moraju biti jednaki (natječajni financirani iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te Europskih fondova i drugih inozemnih izvora).

Udruge organiziraju različite aktivnosti u području socijalne djelatnosti. U sljedećem poglavlju dan je tablični prikaz korisnika i aktivnosti u području socijalne djelatnosti koje organiziraju udruge na području Osijeka.

U sljedećoj tablici prikazane su neke od udruga koje djeluju u području socijalne djelatnosti na području Grada Osijeka, njihovi korisnici te usluge/aktivnosti koje pružaju. Podaci u tablici prikupljeni su putem metodoloških obrazaca. Metodološki obrasci poslani su na e-adrese 38 udruga. Popunjene metodološke obrasce dostavili su predstavnici 23 udruga (60,5 %).

Tablica 8. Popis usluga/aktivnosti koje pružaju udruge u području socijalne skrbi te njihovih korisnika

Korisnici	Udruge	Usluge/aktivnosti
Djeca	Udruga Izviđača Slavonski hrast Izviđački klub Javor Osijek Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	izviđačke aktivnosti i aktivnosti u prirodi
	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije	senzibilizacija i edukacija o načinima komunikacije i kretanju gluhoslijepih osoba pomoć u učenju gluhoslijepoj djeci
	Građanska prevencija „Osječka škola”	prevencije ovisnosti, nasilja i društveno neprihvatljivih oblika ponašanja
	ISKRA Waldorfska inicijativa	terapijske radionice
	Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek	predstavljanje pomagala za osobe s oštećenjem vida u obrazovanom sustavu edukacija učenika o načinima komunikacije sa slijepim osobama
	Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije UPIT	prevencije nastanka invaliditeta
	ANKH Alijansa naučnih kulturnih i humanitarnih djelatnosti Ženska udruga Izvor Dječji kreativni centar DOKKICA	kulturne i edukativne aktivnosti
	Dječji kreativni centar DOKKICA	tematski kampovi
	ISKRA Waldorfska inicijativa	edukacija odgojno-obrazovnih djelatnika sustavna podrška roditeljima i obiteljima
	Centar za nestalu i zlostavljano djecu	poludnevni boravak za mlade s problemima u ponašanju
Mladi	Udruga Izviđača Slavonski hrast Izviđački klub Javor Osijek Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	izviđačke aktivnosti i aktivnosti u prirodi
	Udruga za borbu protiv ovisnosti Ne-ovisnost Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU Osijek Građanska prevencija „Osječka škola” Centar za nestalu i zlostavljano djecu ISKRA Waldorfska inicijativa	prevencija ovisnosti
	PRONI Centar za socijalno podučavanje	

Korisnici	Udruge	Usluge/aktivnosti
	ANKH Alijansa naučnih kulturnih i humanitarnih djelatnosti DKolektiv – organizacija za društveni razvoj	kulturne i edukativne aktivnosti
	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije	senzibilizacije i edukacije o načinima komunikacije gluhoslijepih osoba
	Ženska udruga Izvor Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek Centar za nestalu i zlostavljaju djeću	podrška mladima bez odgovarajuće roditeljske skrbi razvijanje dobrovoljnog darivanja krvi kod mladih poludnevni boravak za mlade s problemima u ponašanju
Starije i nemoćne osobe i umirovljenici	Udruga za promicanje kvalitete života starijih osoba Klub 60+ Udruga umirovljenika HPT Osijek Udruga umirovljenici zajedno Osijek MUH Matica umirovljenika Grada Osijeka Ženska udruga Izvor Udruga sindikata umirovljenika Hrvatske Osijek	sportske, rekreativne, kulturne i edukativne aktivnosti
	Udruga za promicanje kvalitete života starijih osoba Klub 60+ MUH Matica umirovljenika Grada Osijeka Udruga umirovljenika HPT Osijek Udruga umirovljenici zajedno Osijek	izleti i putovanja
	Ženska udruga Izvor Katolička udruga Veronikin rubac Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	pomoć u kući
	Katolička udruga Veronikin rubac	pomoć kod pronalaska smještaja u dom za starije i nemoćne osobe i udomiteljske obitelji
	Ženska udruga Izvor	psihosocijalna pomoć i podrška
	Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Ženska udruga Izvor	besplatna pravna pomoć
	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	telefonsko pružanje psihosocijalne podrške
Obitelji	Udruga - Moje dijete	psihološka pomoć obiteljima djece oboljele od malignih bolesti i djeci oboljeloj od malignih bolesti pomoć obiteljima djece oboljele od malignih bolesti i djeci oboljeloj od malignih bolesti oko smještaja za vrijeme liječenja u Zagrebu
Osobe s invaliditetom	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU Osijek	terapijske aktivnosti s pomoću konja
	Društvo za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama Osijek	poludnevni boravak za odrasle osobe s intelektualnim teškoćama

Korisnici	Udruge	Usluge/aktivnosti
	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije	pružanje pomoći i podrške u kretanju, komunikaciji i davanju slušnih i vizualnih informacija gluhoslijepim, gluhim, nagluhim, slijepim i slabovidnim osobama
	Osječki centar za inkluziju	organizirano stanovanje za odrasle osobe s intelektualnim teškoćama
	Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije UPIT Društvo multiple skleroze Osječko-baranjske županije	osobna asistencija osobama s invaliditetom
	Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije UPIT Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije	prijevoz osoba s invaliditetom
	Društvo multiple skleroze Osječko-baranjske županije Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek Udruga invalida grada Osijeka	pomoć u kući
	Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek	videći pratitelj
	Ovisnici	Udruga za borbu protiv ovisnosti Ne-ovisnost
Pripadnici nacionalnih manjina	Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Ženska udruga Izvor Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	besplatna pravna pomoć pomoć pri zapošljavanju socijalni servis – izdavanje rabljene odjeće i obuće
Žene	Udruga žena oboljelih i liječenih od karcinoma jajnika JA KA Osijek Centar za mir, nenasilje i ljudska prava	edukativne i kreativne radionice besplatna pravna pomoć
Žrtve nasilja	Ženska udruga Izvor	besplatan SOS telefon grupa za psihosocijalnu podršku i individualnu psihološku pomoć žrtvama nasilja u obitelji besplatna pravna pomoć podrška u stambenom zbrinjavanju javno djelovanje u području zaštite od nasilja
	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	pomoć u kući program pomoći žrtvama trgovanja ljudima

Izvor: Izrada autora

6. PRESJEK ZATEČENOG STANJA U GRADU OSIJEKU

Grad Osijek smješten je na području povijesne regije Slavonije u Osječko-baranjskoj županiji. Županija prema stupnju razvijenosti zaostaju za prosjekom RH, pripada u potpomognuta područja i potrebna joj je dodatna podrška u razvoju. Županija bilježi negativne demografske trendove koji se očituju u smanjenju broja stanovnika i negativne migracijske trendove te je na visokom drugom mjestu u RH prema broju odseljenih osoba u inozemstvo. Građani Osijeka čine jednu trećinu građana županije. I dok županija prema stupnju razvijenosti zaostaje za prosjekom RH, Grad Osijek ima visoki indeks razvijenosti i pripada drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Grad, jednako kao i županija, bilježi negativne demografske i migracijske trendove. Unatoč negativnim demografskim i migracijskim pokazateljima Grad bilježi pozitivne gospodarske trendove u obliku smanjenja broja nezaposlenih, rasta broja zaposlenih i porasta broja osiguranika mirovinskog osiguranja. Grad kontinuirano stvara kvalitetne preduvjete za razvoj povoljne poduzetničke klime, postaje Grad razvoja informatičkih tehnologija te je prvi Grad s 5G mrežom u RH.

U okviru ovog poglavlja nalazi se pregled identificiranih demografskih i gospodarskih pokazatelja te analiza korisnika prava u sustavu socijalne skrbi u Gradu Osijeku važnih za razumijevanje i predviđanje ponude i potražnje socijalnih usluga.

Demografska analiza pokazala je da se povećava udio stanovnika starijeg od 60 godina te se smanjuje udio mladog stanovništva do 19 godina i radno sposobnog stanovništva. Istovremeno stanovnici stariji od 60 godina čine više od polovine stanovnika s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti koji trebaju pomoć druge osobe u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Usluge smještaja i boravka za starije i nemoćne osobe na području Osijeka pružaju se u jednoj javnoj i tri privatne ustanove te obiteljskim domovima. Udruge također pružaju usluge dnevnog i poludnevnog boravka u cilju smanjenja socijalne izoliranosti starijih i nemoćnih te svojim radom pridonose osiguranju ostanka starijih i nemoćnih što duže u obiteljskom domu i izvan ustanova socijalne skrbi. Javni dom za starije i nemoćne osobe daleko je potkapacitiran s obzirom na svoje smještajne kapacitete i dužinu liste čekanja na smještaj u dom. Smještaj u privatnim domovima u pravilu je dvostruku skuplji nego smještaj u javnom domu što je razlog duge liste čekanja za smještaj u javni dom.

O negativnim demografskim trendovima svjedoči i smanjenje korisnika pronatalitetnih politika Grada Osijeka. Grad dodjeljuje novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta, za višestruki porod i za posvojenje djeteta. Broj korisnika te novčane pomoći u promatranom petogodišnjem razdoblju smanjio se za 18,31 %. Pozitivne rezultate bilježi broj korisnika novčane pomoći za posvojenje, kojih je 2019. godine bilo četvero, dok ih godinu ranije nije bilo.

Analiza kućanstava i obitelji pokazala je da se u Osijeku povećao broj samačkih kućanstava, jednoroditeljskih obitelji i institucionalnih kućanstava. Broj samačkih kućanstava i institucionalnih kućanstava raste u Osijeku jednako kao i u RH. Jednoroditeljske obitelji čine majka s djecom i otac s djecom. U 2011. godini takve obitelji činile su jednu petinu (19,18 %) obitelji u Osijeku. Udio obitelji koje čini majka s djecom veći je od nacionalne i županijske razine. Prema popisu stanovništva iz 2011. beskućnika je u Osijeku bilo 22. U razdoblju od 2015. do 2019. usluge Prihvatilišta za beskućnike prosječno koristi 19 osoba mjesečno. Kapacitet prihvatilišta jest 24 ležaja te s obzirom na prosječan broj korisnika udovoljava potrebama te socijalno ugrožene skupine. Međutim, prema popisu stanovništva iz 2011. Grad Osijek ima veći udio beskućnika u kućanstvima prema osnovi korištenja stambene jedinice od nacionalne razine i gradova Zagreba, Splita i Rijeke.

Analiza nezaposlenosti za petogodišnje razdoblje pokazala je da na području Osijeka žene imaju nepovoljan položaj u strukturi nezaposlenih. U čitavom promatranom razdoblju osjetno je veći udio nezaposlenih žena nego muškaraca. Osim toga, u 2019. godini broj nezaposlenih

žena veći je u svim dobnim skupina od nezaposlenih muškaraca. Prema dobnoj strukturi najveći je broj nezaposlenih u dobnoj skupini od 30 do 54 godine te potom slijede nezaposleni mladi do 29 godina. U Osijeku je u promatranom petogodišnjem razdoblju pao broj nezaposlenih. Međutim, pad nezaposlenih nije se odrazio na pad nezaposlenih među osobama s invaliditetom. Dapače, udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju nezaposlenih Grada Osijeka rastao je u promatranom razdoblju.

Analiza korisnika mirovina pokazala je da 86,20 % umirovljenika na području Osijeka prima mirovinu u prosječnom iznosu od 2.838,71 HRK. Veći broj korisnika mirovina jesu žene koje u prosjeku imaju manje iznose mirovina od muškaraca za 527,23 HRK. Korisnici prijevremene, invalidske i obiteljske mirovine u prosjeku imaju niže mirovine od korisnika starosne mirovine, pripadnika umirovljenih hrvatskih branitelja i Hrvatske vojske. Korisnika tih mirovina čak je 38,80 % u ukupnom broju umirovljenika u Osijeku. Osim toga, broj korisnika prijevremene mirovine povećao se u petogodišnjem razdoblju za 11,16 %.

Analiza korisnika prava u sustavu socijalne skrbi čiju evidenciju vodi Centar za socijalnu skrb pokazala je da se broj korisnika povećao za 2,09 % u razdoblju od 2015. do 2019. godine. U navedenom razdoblju konstantno se smanjivao broj korisnika svih prava u sustavu socijalne skrbi (minimalna naknada, jednokratna naknada, naknada do zaposlenja i druge), a povećao se broj korisnika prava na osobnu invalidninu, statusa roditelja njegovatelja i doplatka za pomoć i njegu.

Kroz analizu stanja identificirane su interne snage daljnjeg razvoja sustava socijalne skrbi u Gradu Osijeku u obliku ustanova koje pružaju socijalne usluge, udruga koje provode različite aktivnosti u području socijalne skrbi te Grada Osijeka. Grad na godišnjoj razini, sukladno potrebama korisnika, planira financiranje socijalne skrbi te za to izdvaja iznos veći nego što je utvrđeno Zakonom o socijalnoj skrbi. U Gradu je identificirana proaktivna mreža ustanova socijalne skrbi i udruga čiji su se predstavnici aktivno uključili u strateško planiranje održivog razvoja socijalnih usluga na području Osijeka. Uz to što je veliki broj predstavnika ustanova socijalne skrbi i udruga ispunio metodološke obrasce, u velikom broju odazvale su se i fokus grupe. Na fokus grupama su kroz strukturiran dijalog i raspravu identificirani glavni problemi i potrebe socijalno osjetljivih skupina na području Grada Osijeka. Identificirani problemi i potrebe prikazani su u okviru sljedećeg poglavlja. Kroz analizu stanja identificirane su i interne slabosti koje predstavljaju prijetnju daljnjem razvoju sustava socijalne skrbi. Među pružateljima usluga i provoditeljima aktivnosti u području socijalne skrbi ne postoji suradnja u dovoljnoj mjeri. Na području Grada Osijeka pružatelji usluga i provoditelji aktivnosti u području socijalne skrbi imaju razgranatu mrežu usluga i aktivnosti koje pružaju svojim korisnicima, međutim suradnja i partnerski odnosi nisu u dovoljnoj mjeri razvijeni.

7. SOCIJALNO OSJETLJIVE SKUPINE

Za potrebe izrade ovog dokumenta organizirani su radni sastanci u obliku fokus grupa s predstavnicima ustanova socijalne skrbi i udruga u Gradu Osijeku. Poziv za sudjelovanje upućen je njihovim predstavnicima. Dana 2. listopada 2020. s početkom u 10 sati održane su dvije fokus grupe s predstavnicima udruga na kojima je sudjelovalo njih 27. Na trećoj, koja je održana isti dan s početkom u 12 sati sudjelovalo je četvero predstavnika ustanova socijalne skrbi. Na svim fokus grupama sudjelovali su i predstavnici Grada Osijeka. U sklopu fokus grupa kroz strukturiran dijalog i raspravu identificirani su problemi i potrebe korisnika socijalnih usluga i socijalno osjetljivih skupina na području Grada Osijeka koji su prikazani u okviru ovog poglavlja.

Socijalno osjetljiva kategorija djece i mladih jesu **djeca i mladi** bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, žrtve nasilja preko interneta i počinitelji kaznenih djela. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **potreba za stambenim zbrinjavanjem djece i mladih bez odgovarajuće roditeljske skrbi; psihosocijalna podrška; sustavna podrška roditeljima i obiteljima djece i mladih s teškoćama u ponašanju; organizacija edukativnih, zabavnih i sportskih radionica za tu djecu i mlade.**

Glavni problemi s kojima se susreću **starije i nemoćne osobe** jesu rizik od siromaštva uslijed niskih mirovina, rizik od socijalne isključenosti koji je osobito izražen u osoba koje žive same i u udaljenim naseljima i nemogućnost dobivanja smještaja u javne domove za starije i nemoćne osobe. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **smanjenje lista čekanja u javnim domovima za starije i nemoćne osobe; omogućavanje starijim osobama što dužeg zadržavanja u obiteljskom okruženju pružanjem usluga poludnevnog i dnevnog boravka i usluga gerontodomaćice.**

Glavni problemi s kojima se **beskućnici** susreću jesu nedostatak sredstava za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba (stambeno zbrinjavanje, hrana i drugi) i nezaposlenost. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **privremeno zbrinjavanje; pomoć u prehrani; programi edukacije, prekvalifikacija i doškolovanja; pomoć pri pronalasku posla i psihosocijalna podrška.**

Problemi s kojima se suočavaju **nezaposleni** uslijed nemogućnosti pronalaska posla ostavljaju posljedice na dohodak, zdravlje, izobrazbu, uvjetima stanovanja, slobodno vrijeme te na cjelokupni životni standard pojedinca i čitave obitelji te vodi ka apatiji i beznađu kod pojedinca. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **grupe podrške; pomoć i savjetovanje pri traženju posla; programi edukacija, prekvalifikacija i doškolovanja.**

Obitelji korisnici pomoći u sustavu socijalne skrbi i jednoroditeljske obitelji socijalno su osjetljiva skupina usred nedostatka sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba. Problemi s kojima se suočavaju jesu nedostatak novčanih sredstava, nezaposlenost, nedostatak socijalne podrške, nedovoljna informiranost o pravima i pomoćima u sustavu socijalne skrbi i organizacijama koje nude pomoć ovakvim obiteljima. Prema Izvješću pravobraniteljice za djecu za 2019. godinu djeca koja odrastaju u siromaštvu često nemaju mogućnost ostvarivanja prava na odgovarajuću zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, sudjelovanje u kulturnim i sportskim aktivnostima što posljedično vodi ka socijalnoj isključenosti. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **pomoć pri stambenom zbrinjavanju; pomoć pri zapošljavanju; savjetovište za roditelje te organizacija edukativnih, zabavnih i sportskih radionica za djecu iz tih obitelji.**

Glavni problemi s kojima se susreću **osobe s invaliditetom** (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze, osobe

koje boluju od Alzheimerove bolesti) jesu neprilagođenost infrastrukture osobama s invaliditetom (javne površine, javni prijevoz, poslovni prostori i druge), nezaposlenost i problemi s kojima se suočavaju uslijed kriznih situacija u slučajevima smrti skrbnika. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **podrška pri pronalasku i zadržavanju zaposlenja; usluge poludnevnog i dnevnog boravka te socijalna intervencija u kriznim situacija u slučajevima smrti ili bolesti skrbnika osobe s invaliditetom.**

Glavni problemi s kojima se susreću **ovisnici** (ovisnici o alkoholu, drogama, kockanju i drugi oblici ovisnosti) jesu nemogućnost pronalaska posla, izostanak smještaja izvan terapijske i/ili stambene zajednice te poteškoće u izvaninstitucionalnom funkcioniranju. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **psihosocijalna podrška; pomoć pri rješavanju kriznih situacija (stambeno zbrinjavanje, jednokratna financijska pomoć i drugi) te individualno savjetovanje.**

Glavni problemi s kojima se **pripadnici nacionalnih manjina i migranti** susreću jesu nedostatak odgojne i obrazovne podrške, nezaposlenost, niski socioekonomski status, siromaštvo i nerazvijena socijalna mreža. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **pristup obrazovanju; uključivanje na tržište rada; stjecanje ekonomske samostalnosti i smanjenje diskriminacije u društvu prema pripadnicima nacionalnih manjina i migrantima.**

Glavni problemi s kojima se **žrtve nasilja** (obiteljsko nasilje, žene žrtve nasilja, djeca i mladi žrtve nasilja) susreću jesu otežan pristup i komunikacija s nadležnim institucijama, sporost pravosuđa (dugotrajni postupci), nedostatan stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja na lokaciju nepoznatu počiniteljima, nedostatak društvenih mjera potpore te narušeno psihičko i fizičko zdravlje. Na fokus grupama identificirane su sljedeće glavne potrebe te socijalno osjetljive skupine: **stambeno zbrinjavanje na lokaciju nepoznatu počiniteljima nasilja; pravovremena i učinkovita reakcija nadležnih institucija u slučajevima zlostavljanja; učinkovito pravosuđe; efikasne politike mjere izlaska iz nasilja te besplatna pravna pomoć i psihosocijalna pomoć.**

Osim identificiranih problema i potreba korisnika sustava socijalne skrbi na fokus grupama identificiran je i problem s kojim se suočavaju **stručnjaci u sustavu socijalne skrbi** koji su nerijetko izloženi profesionalnom stresu¹⁸. Profesionalni stres jest pojava kojoj su često izloženi stručnjaci takozvanih pomagačkih profesija u koje spadaju i stručnjaci u okviru socijalne skrbi. Rad u sustavu socijalne skrbi predstavlja intervenciju u najintimnija i najsloženija područja života pojedinaca i obitelji što se može negativno odraziti u osobnom i profesionalnom funkcioniranju stručnjaka u okviru socijalne skrbi (Držić Ljubotina O.; Friščić Lj., prema Kahn, 1993.; Zapf, 2002.). Stručnjaci u sustavu socijalne skrbi svakodnevno rade s osobama koje se nalaze u nekoj teškoj životnoj situaciji što je nerijetko izvor frustracije koja se nerijetko manifestira u verbalnu i fizičku agresiju prema samim stručnjacima. Osim rada s korisnicima u problemima, sam **sustav socijalne skrbi jedan je od složenijih sustava u državi, administrativno zahtijevan i podložan čestim promjenama zakonodavnih regulativa**, u sustavu **nedostaje stručnjaka**, a oni stručnjaci koji rade u sustavu **imaju nedovoljno edukacija i stručnih usavršavanja** s obzirom na složenost svojeg posla. Uz sve navedeno rad stručnjaka u području socijalne skrbi podložan je i medijskom prozivanju. Negativan ishod profesionalnog stresa jest sagorijevanje na poslu, koje se u najširem smislu može shvatiti kao proces koji dovodi do **profesionalne iscrpljenosti** i u konačnici može rezultirati apatijom.

¹⁸ Družić Ljubotina O., Friščić Lj.: **Profesionalni stres kod socijalnih radnika: izvori stresa i sagorjevanja na poslu**; Ljetopis socijalnog rada vol 2. No. 1., 2014.

8. SWOT ANALIZA

U SWOT analizi sistematizirani su i grupirani svi zaključci provedene analize kroz prikaz internih snaga i slabosti te eksternih prilika i prijetnji koje utječu na daljnji razvoj sustava socijalne skrbi u Osijeku.

Tablica 9. SWOT analiza

S	SNAGE	W	SLABOSTI
	<ul style="list-style-type: none"> - socijalna osjetljivost stanovništva - jedinica lokalne samouprave financira programe socijalne zaštite te daje novčane potpore i donacije pravnim osobama u području socijalne skrbi u većem opsegu nego je utvrđeno Zakonom o socijalnoj skrbi - mogućnost utjecaja na razvoj socijalne skrbi kroz županijsko tijelo Savjet za socijalnu skrb Osječko-baranjske županije - aktivan sektor civilnog društva koji djeluje u području socijalne skrbi - educirani stručnjaci - aktivne ustanove socijalne skrbi - većina stanovnika živi u stanovima u privatnom vlasništvu ili suvlasništvu - smanjenje broja nezaposlenih - smanjenje korisnika pučke kuhinje - porast broja osiguranika mirovinskog osiguranja - dovoljni kapaciteti prihvatilišta za beskućnike - smanjenje broja korisnika svih prava u sustavu socijalne skrbi izuzev prava na osobnu invalidninu, statusa roditelja njegovatelja i doplatka za pomoć i njegu - znanje i prethodno iskustvo Grada Osijeka te pojedinih ustanova socijalne skrbi i udruga u prijavi i provedbi projekata sufinanciranih sredstvima Europske unije 		<ul style="list-style-type: none"> - negativni demografski trendovi - negativan migracijski saldo - grad je zašao u proces starenja - nedovoljno smještajnih kapaciteta u javnim domovima za starije i nemoćne osobe - veći udio obitelji majki s djecom u ukupnim obiteljima nego u RH i županiji - povećanje broja samačkih kućanstava - povećanje broja institucionalnih kućanstava - nepovoljan položaj žena (veći udio u ukupnom broju nezaposlenih) - porast udjela broja nezaposlenih osoba s invaliditetom među nezaposlenim osobama u petogodišnjem razdoblju - porast broja korisnika prijevremene mirovine - nedostatak stručnog osoblja u domovima za starije i nemoćne osobe za rad s određenim skupinama korisnika - profesionalni stres stručnjaka u području socijalne skrbi - porast broja korisnika prava na osobnu invalidninu, statusa roditelja njegovatelja i doplatka za pomoć i njegu - nedostatak financijskih sredstava za podupiranje redovitih aktivnosti udruga u području socijalne skrbi - nedovoljna umreženost i suradnja različitih pružatelja usluga socijalne skrbi - nedovoljna suradnja između različitih osnivača ustanova socijalne skrbi s jedinicom lokalne samouprave

O

PRILIKE

- porast prosječnog iznosa mirovina u RH
- porast prosječnog iznosa plaća u RH
- mogućnost financiranja projekata iz fondova Europske unije
- mogućnost udruživanja dionika u području socijalne skrbi u pružanju socijalnih usluga
- mogućnost udruživanje dionika u području socijalne skrbi u zajedničkom osmišljavanju projekata i prijave na natječaje za financiranje projekata iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora
- mogućnost uključivanja dionika iz područja socijalne skrbi u planiranje usluga socijalne skrbi

T

PRIJETNJE

- negativni demografski trendovi u Slavoniji i RH
- negativni migracijski trendovi u Slavoniji i RH
- negativan utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na zdravlje ljudi
- negativan utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na gospodarstvo
- kompleksnost sustava socijalne skrbi na razini RH
- centraliziranost sustava socijalne skrbi
- nepoštovanje rokova za objavu natječaja i rezultata natječaja za financiranje projekata iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora
- natječaji za financiranje projekata iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora ne prate stvarne socijalne potrebe korisnika

Izvor: obrada autora

9. STRATEŠKE ODREDNICE

U okviru ovog poglavlja definirane su strateške odrednice razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Gradu Osijeku. Strateške odrednice definirane su na temelju izrađene analize stanja, napravljene SWOT analize te uključivanjem svih relevantnih dionika u području socijalne skrbi (predstavnicima Grada Osijeka, predstavnicima pružatelja socijalnih usluga i predstavnicima udruga) u sve faze nastanka ovoga strateškog dokumenta.

U poglavlju 9.1. definirana je vizija budućeg razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Gradu Osijeku. Iz vizije proizlaze strateški ciljevi i prioriteti koji su detaljno objašnjeni u poglavlju 9.2. te mjere unutar strateških prioriteta koje je Grad Osijek odabrao kao strateške projekte. Kao vrijedan doprinos ostvarenju vizije i strateških ciljeva u suradnji sa svim relevantnim dionicima u području socijalne skrbi (Grad Osijek, predstavnicima pružatelja socijalnih usluga i predstavnicima udruga) kreirana je baza projektnih i programskih ideja. U poglavlju 9.3. objašnjeno je kako je baza projektnih i programskih ideja nastala, od čega se sastoji te koji je njezin cilj. Sama baza projektnih i programskih ideja nalazi se u prilogu 2. ovom dokumentu. Na kraju ovog poglavlja nalazi se prijedlog načina provedbe strateškog dokumenta.

Tablica 10. Strateške odrednice

Osijek – Grad suradnje	
SC 1	Unaprjeđenje i razvoj uvjeta za pružanje podrške u institucijama socijalne skrbi
1.1. Unaprjeđenje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga u institucijama socijalne skrbi	1.1.1 Poticanje na ulaganje u infrastrukturnu pružatelja socijalnih usluga 1.1.2. Poticanje umrežavanja institucija socijalne skrbi i ostalih pružatelja socijalnih usluga
1.2. Osnaživanje i razvoj kapaciteta pružatelja usluga socijalne skrbi u institucijama socijalne skrbi	1.2.1 Podrška u stručnom usavršavanju i jačanju kapaciteta pružatelja socijalnih usluga
1.3. Prilagodba infrastrukture i uvjeta potrebama osoba s invaliditetom	1.3.1 Osiguranje dostupnosti/pristupačnosti objekata i javnih usluga osobama s invaliditetom te podrška njihovu aktivnom uključivanju u život zajednice
SC2	Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga u zajednici
2.1. Unaprjeđivanje uvjeta za pružanje socijalnih usluga u zajednici	2.1.1 Unaprjeđenje prostornih i materijalnih resursa za pružanje socijalnih usluga u zajednici
2.2. Razvoj kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u zajednici	2.2.1 Podrška i promocija programa jačanja ljudskih potencijala pružatelja socijalnih usluga u zajednici
2.3. Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga	2.3.1 Razvoj partnerstva i poticanje suradnje u razvoju inovativnih socijalnih usluga

Izvor: Izrada autora

9.1. Vizija

Vizija predstavlja idealnu sliku razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Osijeku. Temelji se na identificiranim snagama i prilikama u Gradu.

Vizija razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje do 2027. godine glasi:

Osijek – Grad suradnje

Najveće identificirane interne snage u području socijalne skrbi u Osijeku jesu institucije socijalne skrbi, udruge koje provode različite aktivnosti u području socijalne skrbi te jedinica lokalne samouprave Grad Osijek, odnosno Upravni odjel za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo koji je zadužen za poslove socijalne zaštite građana. Kako je analiza stanja pokazala i kako je vidljivo iz pregleda socijalnih usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi u poglavlju 5, ustanove socijalne skrbi i udruge koje djeluju u području socijalne skrbi proaktivne su s obzirom na broj i vrstu usluga socijalne skrbi i aktivnosti koje pružaju svojim korisnicima te s obzirom na broj projekata koje provode u cilju unaprjeđenja infrastrukture za pružanje usluga socijalne skrbi te za razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga.

Jedinica lokalne samouprave Grad Osijek, u skladu sa svojim proračunskim mogućnostima, financira usluge za socijalno osjetljive skupine kroz Program javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu Grada Osijeka. Kroz taj se dokument na godišnjoj razini planira financiranje socijalnih usluga prema stvarnim potrebama korisnika. Zakon o socijalnoj skrbi propisuje zakonski minimum izdvajanja jedinica lokalne samouprave za područje socijalne skrbi, međutim isti zakon dopušta i pružanje usluga u većem opsegu od propisanoga zakonskog minimuma, što Grad Osijek i radi. Grad Osijek za socijalnu sigurnost i podizanje socijalnog standarda najugroženijih izdvaja deset puta više sredstava iz proračuna od Zakonom propisane minimalne obaveze, 2019. godine taj iznos bio je približno 50 milijuna kuna.

Vizija budućeg razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga temelji se na razvoju, širenju i unaprjeđenju suradnje između svih relevantnih dionika u području socijalne skrbi koji uključuju ustanove socijalne skrbi, udruge koje pružaju usluge i provode aktivnosti u području socijalne skrbi te svih drugih pružatelja usluga socijalne skrbi i jedinice lokalne samouprave. Osijek ima razgranatu mrežu pružatelja, ali i samih usluga socijalne skrbi. Vizija razvoja u narednom razdoblju temelji se na međusobnom dijalogu te razmjeni znanja i iskustava relevantnih dionika. Pružatelji usluga socijalne skrbi u Osijeku raspolažu bogatim znanjem i iskustvom, najbolji su poznavatelji stvarnih potreba korisnika i socijalno osjetljivih skupina stanovništva te imaju iskustvo u prijavi i provedbi projekata financiranih iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te europskih fondova i drugih inozemnih izvora. Međusobni dijalog ostvarit će se kroz izravnu komunikaciju, sastanke, edukacije i povezivanje svih relevantnih dionika na inicijativu predstavnika Grada Osijeka. Vizija budućeg razvoja temelji se na suradnji i zajedničkom osmišljavanju i pružanju usluga te dijeljenju resursa i primjera dobre prakse među relevantnim dionicima. Dionici u području socijalne skrbi trebaju iskoristiti svoje dosadašnje znanje i iskustvo u provedbi projekata za nastavak osmišljavanja, prijave i provedbe zajedničkih projekata. Osim toga, važno je naglasiti da će Grad Osijek u sklopu projekta Inclusive Community, projekta prekogranične suradnje u okviru kojeg se izrađuje i ovaj dokument, dobiti izuzetno korisno informacijsko-komunikacijsko rješenje u obliku sustava elektronskih kartica za socijalnu pomoć. Novo informacijsko-komunikacijsko rješenje omogućit će pružateljima usluga socijalne skrbi praćenje, kontrolu i nadzor nad ostvarivanjem prava u sustavu socijalne skrbi od strane korisnika. Do sada je bio problem u nepostojanju objedinjenih podataka, odnosno postojala je mogućnost da korisnik

iskoristi isti oblik socijalne pomoći na više različitih mjesta te na taj način zlorabi sustav socijalne skrbi. Sustav elektronskih kartica korisno je informacijsko-komunikacijsko rješenje koje omogućuje integraciju upravljanja socijalnim naknadama, povezivanje i praćenje podataka i naknada što je u skladu sa Strateškim planom ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 2020. – 2022.

9.2. Strateški ciljevi, prioriteti i mjere

Strateški ciljevi razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Osijeku određeni su prema postojećim resursima, identificiranim prilikama i snagama u Gradu te prema željenom budućem stanju u sektoru socijalne skrbi.

Na temelju izrađene analize stanja, napravljene SWOT analize, temeljem dijaloga sa svim relevantnim dionicima te određene vizije, definirana su dva strateška cilja, svaki s tri strateška prioriteta te pripadajućim mjerama. Ključno je napomenuti da je uporište u ostvarivanju svakog od strateških ciljeva u viziji razvoja sustava socijalne skrbi i socijalnih usluga u Gradu Osijeku, kojoj je glavni temelj međusobna suradnja i zajednički rad svih relevantnih dionika u području socijalne skrbi na poboljšanju postojećih te razvoju novih, boljih i inovativnih oblika socijalne skrbi prilagođenih potrebama korisnika.

STRATEŠKI CILJ 1. UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI

Strateški cilj 1 ostvarit će se kroz podršku projekata predložena unutar tri strateška prioriteta čiji je cilj unaprjeđenje infrastrukture u institucijama socijalne skrbi, osnaživanje i razvoj kapaciteta stručnjaka u području socijalne skrbi te prilagodba infrastrukture potrebama osoba s invaliditetom. Unutar strateškog cilja 1. naglasak će biti stavljen na provedbu projekata usklađenih sa strateškim dokumentima RH u području socijalne skrbi koji teže unaprjeđenju izvaninstitucionalnih usluga socijalne skrbi u zajednici i deinstitucionalizaciji. Deinstitucionalizacija znači osigurati korisnicima sve potrebne uvjete za njihovo uključivanje u život lokalne zajednice (razvoj usluga u zajednici, dostupnost zdravstvenih usluga i usluga školovanja, mogućnost zapošljavanja, promjena stavova stručne i opće javnosti i dr.) kako bi se spriječila institucionalizacija.

PRIORITET 1.1. unutar strateškog cilja 1. glasi Unaprjeđenje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga u institucijama socijalne skrbi.

Kroz navedeni prioritet podržat će se projekti izgradnje novih kapaciteta te rekonstrukcije, preuređenja, obnove i opremanja postojećih kapaciteta pružatelja socijalnih usluga. Cilj je proširenje postojećih kapaciteta za pružanje socijalnih usluga te stvaranje novih kapaciteta za pružanje novih.

Nositelji projekata unutar prioriteta 1.1. jesu pružatelji socijalnih usluga, RH, nadležno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave i druge pravne osobe.

Izvori financiranja projekata jesu sredstva nositelja projekta, sredstva iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, sredstva iz različitih nacionalnih, europskih i drugih međunarodnih fondova.

Korisnici rezultata projekta unutar prioriteta 1.1. jesu svi korisnici socijalnih usluga (starije i nemoćne osobe; osobe s invaliditetom (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze, osobe koje boluju od Alzheimerove bolesti i drugih demencija); obitelji korisnici pomoći u sustavu socijalne skrbi i jednoroditeljske obitelji; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, s teškoćama u razvoju, žrtve nasilja preko interneta i počinitelji kaznenih djela; nezaposleni, žrtve nasilja; nacionalne manjine; migranti; beskućnici; osobe s problemima ovisnosti i stručnjaci u sustavu socijalne skrbi).

Grad Osijek je kao razvojne mjere od strateške važnosti unutar prioriteta 1.1. istaknuo mjeru **1.1.1 Poticanje na ulaganje u infrastrukturnu pružatelja socijalnih usluga** i mjeru **1.1.2 Poticanje umrežavanja institucija socijalne skrbi i ostalih pružatelja socijalnih usluga**.

Kroz **PRIORITET 1.2.** podržat će se projekti čiji je cilj **Oснаživanje i razvoj kapaciteta pružatelja usluga socijalne skrbi u institucijama socijalne skrbi** kroz edukativne aktivnosti, stručna i dodatna usavršavanja, zapošljavanje stručnjaka, koordinacije s predstavnicima svih pružatelja socijalnih usluga i provoditeljima aktivnosti u području socijalne skrbi (udruge) i Grada Osijeka te aktivnosti koje će pridonijeti smanjenju profesionalnog stresa u stručnjaka u području socijalne skrbi (npr. psihološka pomoć, rekreativne i sportske aktivnosti i dr.). Cilj je navedenog ovog osnaživanje stručnjaka u području socijalne skrbi koji rade iznimno zahtjevan posao s osobama koje se nalaze u teškoj životnoj situaciji, u administrativno složenom sustavu koji bilježi nedostatak kadra. Osim toga, stručnjaci nemaju dovoljno edukacija i stručnih usavršavanja s obzirom na složenost svojeg posla. Sve navedeno može dovesti do sagorijevanja na poslu, profesionalne iscrpljenosti i apatije. Osnaživanje i razvoj kapaciteta pružatelja usluga socijalne skrbi posljedično će imati utjecaj na poboljšanje i razvoj socijalnih usluga i čitavog sektora socijalne skrbi.

Nositelji projekata unutar prioriteta 1.2. jesu pružatelji socijalnih usluga, RH, nadležno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, druge fizičke i pravne osobe.

Izvori financiranja projekata jesu sredstva pružatelja socijalnih usluga, sredstva iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, sredstva iz različitih nacionalnih, europskih i drugih međunarodnih fondova.

Izravni korisnici rezultata projekta unutar prioriteta 1.2. jesu stručnjaci u području socijalne skrbi, dok su neizravni svi korisnici socijalnih usluga (starije i nemoćne osobe; osobe s invaliditetom (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze, osobe koje boluju od Alzheimerove bolesti i drugih demencija); obitelji korisnici pomoći u sustavu socijalne skrbi i jednoroditeljske obitelji; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, s teškoćama u razvoju, žrtve nasilja preko interneta i počinitelji kaznenih djela; nezaposleni, žrtve nasilja; nacionalne manjine; migranti; beskućnici; osobe s problemima ovisnosti i stručnjaci u sustavu socijalne skrbi).

Grad Osijek je kao razvojnu mjeru od strateške važnosti unutar prioriteta 1.2. istaknuo mjeru **1.2.1. Podrška u stručnom usavršavanju i jačanju kapaciteta pružatelja socijalnih usluga**.

PRIORITET 1.3. jest **Prilagodba infrastrukture i uvjeta potrebama osoba s invaliditetom**. Navedeno će se postići kroz aktivnosti uklanjanja arhitektonskih barijera u javnim ustanovama s naglaskom na ustanove socijalne skrbi, ali i ostale srodne ustanove (obrazovne, zdravstvene, pravosudne i dr.), osiguranje dostupnosti javnog i specijaliziranog prijevoza za osobe s invaliditetom te osiguranje nesmetanog kretanja osobama s invaliditetom javnim prostorom (postavljanje taktilnih traka ispred javnih ustanova i na glavnim ulicama, govornih jedinica za slijepce i slabovidne tamo gdje je potrebno i sl.). Cilj je navedenog prioriteta osiguranje nesmetanog kretanja i pristupa osobama s invaliditetom javnim ustanovama, javnom prijevozu te javnom prostoru. Navedeno će posljedično rezultirati aktivnijim uključivanjem osoba s invaliditetom u život zajednice te poboljšanjem kvalitete života osoba s invaliditetom.

Nositelji projekata unutar prioriteta 1.3. jesu javne ustanove, RH, nadležno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, druge fizičke i pravne osobe.

Izvori financiranja projekata jesu sredstva iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, sredstva iz različitih nacionalnih, europskih i drugih međunarodnih fondova.

Korisnici rezultata projekta unutar prioriteta 1.3. jesu osobe s invaliditetom (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze i dr.).

Grad Osijek je kao razvojnu mjeru od strateške važnosti unutar prioriteta 1.3. istaknuo mjeru **1.3.1 Osiguranje dostupnosti/pristupačnosti objekata i javnih usluga osobama s invaliditetom te podrška njihovom aktivnom uključivanju u život zajednice.**

STRATEŠKI CILJ 2. RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI

Strateški cilj 2 ostvarit će se kroz podršku projektima unutar tri strateška prioriteta koji se temelje na jačanju izvaninstitucionalnih usluga socijalne skrbi koji su podrška deinstitucionalizaciji i jačanju suradnje između svih pružatelja usluga socijalne skrbi u Gradu Osijeku. Navedeno će rezultirati unaprjeđenjem infrastrukturnih uvjeta za pružanje socijalnih usluga u zajednici, razvoju i jačanju kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u zajednici te razvoju, širenju i unaprjeđenju mreže socijalnih usluga u zajednici.

PRIORITET 2.1. unutar strateškog cilja 2. glasi **Unaprjeđivanje uvjeta za pružanje socijalnih usluga u zajednici.** Kroz navedeni prioritet podržat će se projekti izgradnje novih kapaciteta te rekonstrukcije, preuređenja, obnove i opremanja postojećih kapaciteta za pružanje socijalnih usluga u zajednici. Cilj je unaprjeđenje uvjeta, proširenje postojećih kapaciteta za pružanje socijalnih usluga u zajednici te stvaranje novih kapaciteta za pružanje novih socijalnih usluga u zajednici kako bi se spriječila institucionalizacija.

Nositelji projekata unutar prioriteta 2.1. jesu udruge, pružatelji socijalnih usluga, RH, nadležno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, druge fizičke i pravne osobe.

Izvori financiranja projekata jesu sredstva udruga, pružatelja socijalnih usluga, donacije, sredstva iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave te sredstva iz različitih nacionalnih, europskih i drugih međunarodnih fondova.

Korisnici rezultata projekta unutar prioriteta 2.1. jesu svi korisnici socijalne skrbi i pripadnici društveno osjetljivih skupina (starije i nemoćne osobe; osobe s invaliditetom (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze, osobe koje boluju od Alzheimerove bolesti i drugih demencija); obitelji korisnici pomoći u sustavu socijalne skrbi i jednoroditeljske obitelji; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, s teškoćama u razvoju, žrtve nasilja preko interneta i počinitelji kaznenih djela; nezaposleni, žrtve nasilja; nacionalne manjine; migranti; beskućnici; osobe s problemima ovisnosti i stručnjaci u sustavu socijalne skrbi).

Grad Osijek je kao razvojnu mjeru od strateške važnosti unutar prioriteta 2.1. istaknuo mjeru **2.1.1 Unaprjeđenje prostornih i materijalnih resursa za pružanje socijalnih usluga u zajednici.**

Kroz **PRIORITET 2.2.** podržat će se projekti čiji je cilj **Razvoj kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u zajednici** kroz edukativne aktivnosti, stručna i dodatna usavršavanja, zapošljavanje stručnjaka, edukaciju volontera kod udruga koje pružaju usluge i provode aktivnosti u području socijalne skrbi i koordinaciju s predstavnicima pružatelja socijalnih usluga i Gradom Osijekom. Prema Strateškom planu ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 2020.-2022. udruge predstavljaju značajnog partnera u pružanju inovativnih i alternativnih usluga u zajednici jer mobiliziraju dodatne ljudske i financijske resurse s posebnim naglaskom na potencijal koji predstavljaju volonterski rad i društveno poduzetništvo. Udruge u Gradu Osijeku već pružaju splet različitih usluga/aktivnosti u području socijalne skrbi; osmišljavanju, prijavljuju i provode brojne inovativne projekte za svoje korisnike te daju značajan doprinos funkcioniranja sustava socijalne skrbi u Gradu Osijeku. Zbog tog razloga potrebno je kontinuirano ulagati u kapacitete pružatelja socijalnih usluga u zajednici i razvijati ih.

Nositelji projekata unutar prioriteta 2.2. jesu udruge, RH, nadležno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, druge fizičke i pravne osobe.

Izvori financiranja projekata jesu sredstva udruga, donacije, sredstva iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, sredstva iz različitih nacionalnih, europskih i drugih međunarodnih fondova.

Izravni korisnici rezultata projekta unutar prioriteta 2.2. jesu udruge, dok su neizravni svi korisnici usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi i društveno osjetljive skupine (starije i nemoćne osobe; osobe s invaliditetom (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze, osobe koje boluju od Alzheimerove bolesti i drugih demencija); obitelji korisnici pomoći u sustavu socijalne skrbi i jednoroditeljske obitelji; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, s teškoćama u razvoju, žrtve nasilja preko interneta i počinitelji kaznenih djela; nezaposleni, žrtve nasilja; nacionalne manjine; migranti; beskućnici; osobe s problemima ovisnosti i stručnjaci u sustavu socijalne skrbi).

Grad Osijek je kao razvojnu mjeru od strateške važnosti unutar prioriteta 2.2. istaknuo mjeru **2.2.1 Podrška i promocija programa jačanja ljudskih potencijala pružatelja socijalnih usluga u zajednici.**

PRIORITET 2.3. jest Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga. Navedeno će se postići ponajprije suradnjom svih relevantnih dionika u području socijalne skrbi kroz unaprjeđenje i razvoj koordinacije relevantnih dionika pri planiranju, osmišljavanju i pružanju usluga socijalne skrbi. Aktivnosti koje će se podržati kroz prioritet 2.3. jesu razvijanje novih i inovativnih usluga te širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga za sve korisnike sustava socijalne skrbi i za sve društveno osjetljive skupine. Glavni cilj navedenog prioriteta jest jačanje suradnje, stvaranje mreže partnerstva i dijaloga među pružateljima usluga socijalne skrbi te razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga.

Nositelji projekata unutar prioriteta 2.3. jesu udruge, pružatelji socijalnih usluga, RH, nadležno ministarstvo, jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, druge fizičke i pravne osobe.

Izvori financiranja projekata jesu sredstva pružatelji socijalnih usluga, sredstva udruga, donacije, sredstva iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, sredstva iz različitih nacionalnih, europskih i drugih međunarodnih fondova.

Korisnici rezultata projekta unutar prioriteta 2.3. jesu svi korisnici socijalne skrbi i pripadnici društveno osjetljivih skupina (starije i nemoćne osobe; osobe s invaliditetom (tjelesnim invaliditetom, intelektualnim, osjetilnim i mentalnim oštećenjima, osobe oboljele od multiple skleroze, osobe koje boluju od Alzheimerove bolesti i drugih demencija); obitelji korisnici pomoći u sustavu socijalne skrbi i jednoroditeljske obitelji; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, s teškoćama u razvoju, žrtve nasilja preko interneta i počinitelji kaznenih djela; nezaposleni, žrtve nasilja; nacionalne manjine; migranti; beskućnici; osobe s problemima ovisnosti i stručnjaci u sustavu socijalne skrbi).

Grad Osijek je kao razvojnu mjeru od strateške važnosti unutar prioriteta 2.3. istaknuo mjeru **2.3.1 Razvoj partnerstva i poticanje suradnje u razvoju inovativnih socijalnih usluga.**

9.3. Projektne i programske ideje

Po završetku prve faze izrade dokumenta koja se sastojala od izrade analize stanja i SWOT analize pristupilo se drugoj fazi izrade dokumenta. Druga faza sastojala se od definiranja vizije razvoja, strateških ciljeva i prioriteta te definiranja baze projektnih i programskih ideja za naredno sedmogodišnje razdoblje. Ključno za tu fazu bilo je uključivanje relevantnih dionika u strateško planiranje održivog razvoja socijalnih usluga na lokalnoj razini u narednom sedmogodišnje razdoblju. Zbog tog razloga pripremljeni su i distribuirani metodološki obrasci na adrese devet ustanova socijalne skrbi i 38 udruga. Metodološke obrasce popunili su predstavnici Grada Osijeka, dvije ustanove socijalne skrbi (22,22 %) i 17 udruga (44,74 %). Kroz metodološke obrasce prikupljeni su:

- komentari na analizu stanja koja je sastavni dio strateškog dokumenta
- komentari na predložene strateške ciljeve i prioritete te
- prijedlozi projektnih i programskih ideja.

Relevantni dionici iz područja socijalne skrbi u Gradu Osijeku bili su uključeni u čitav proces izrade ovoga strateškog dokumenta. S njima je čitavo vrijeme bio otvoren dijalog. Osim kroz ispunjavanje metodoloških obrazaca i sudjelovanje na fokus grupama, s predstavnicima relevantnih dionika komuniciralo se i telefonskim putem te elektroničkom poštom. Tako je u suradnji s relevantnim dionicima napravljena analiza stanja te su definirani razvojna vizija, strateški ciljevi, prioriteti, mjere, projektne i programske ideje. Upravo zahvaljujući njihovim inputima iskristalizirala se potreba, uz kreiranje baze projektnih napraviti i bazu programskih ideja. Naime, kroz analizu prikupljenih projektnih ideja kroz metodološke obrasce i na fokus grupama postalo je jasno da mnoge predložene projektne ideje nisu projekti, već dugoročni programi. Projekti su u svojoj naravi ograničenog trajanja. Iz popisa projektnih ideja koji se nalaze u prilogu 1 ovom dokumentu vidljivo je da su u kontekstu ovog dokumenta oni najčešće infrastrukturni koji imaju definiran početak i kraj, odnosno samo trajanje projekta. Brojni predloženi projekti sastoje se od izgradnje, rekonstrukcije ili uređenja infrastrukture, a krajnji im je cilj u navedenoj infrastrukturi pružati dugoročne i kontinuirane socijalne usluge – programe (npr. organizirano stanovanje, dnevni i poludnevni boravak, usluge rane intervencije i dr.). Predložene su programske ideje dugoročne te bi se trebale planirati i provoditi kontinuirano s kapacitetima prilagođenima stvarnim potrebama korisnika. Zbog tog razloga za potrebe ovoga strateškog dokumenta izrađena je baza projektnih i programskih ideja.

U poglavlju prilogu 1 prikazani su prikupljeni prijedlozi projektnih i programskih ideja unutar pripadajućih strateških ciljeva i prioriteta. Za svaki prijedlog dan je prikaz predlagatelja, mogućih nositelja provedbe projekta i programa, kratak opis projekta i programa s procijenjenom vrijednošću, trajanjem, mogućim izvorima financiranja i korisnicima te pokazatelji uspješnosti provedbe projekta i programa. Analiza prikupljenih projektnih i programskih ideja pokazala je da (kao što je slučaj i kod trenutanih aktivnosti i usluga koje udruge pružaju svojim korisnicima) ima puno „preklapanja” što je vidljivo u tablici u stupcu predlagatelj projekta i programa. Naime, nekolicina predstavnika relevantnih dionika dala je prijedlog istih ili sličnih projektnih i programskih ideja. Od izuzetne je važnosti te projekte i programe planirati prema stvarnim potrebama korisnika te u suradnji svih relevantnih dionika kako bi se na pametan način rasporedili financijski i ljudski resursi. Osim toga, analiza prikupljenih projektnih i programskih ideja pokazala je veliku koncentraciju planiranih usluga i aktivnosti za kategorije korisnika starije i nemoćne i osobe s invaliditetom te nešto manje za djecu i mlade, obitelji korisnike pomoći u sustavu socijalne skrbi, stručnjake u području socijalne skrbi, nezaposlene i migrante. Istovremeno su izostale projektne i programske ideje za žrtve nasilja, pripadnike nacionalnih manjina i beskućnike. Sve projektne i programske ideje za navedene socijalno osjetljive skupine stanovništva dane su kao prijedlog nositelja izrade studije na temelju izrađene analize stanja i identificiranih potreba socijalno osjetljivih skupina stanovništva definiranih u suradnji s relevantnim dionicima na fokus grupama.

Zaključno, prilikom planiranja provedbe projektnih i programskih ideja važna je međusobna koordinacija svih pružatelja usluga i aktivnosti u području socijalne skrbi u Gradu Osijeku usklađena s prethodno napravljenim istraživanjem stvarnih potreba korisnika. Međusobna koordinacija postići će se provedbom u nastavku predloženih programskih ideja 1.2.2., 2.2.4. i 2.2.6. koje su usmjerene na međusobno dijeljenje informacija svih pružatelja usluga socijalne skrbi. Osim toga, važno je usmjeriti financijske i ljudske resurse i na pružanje usluga i pomoći društveno osjetljivim skupinama stanovništva koji su u prijedlozima projektnih i programskih ideja od strane relevantnih dionika u području socijalne skrbi nažalost zanemareni.

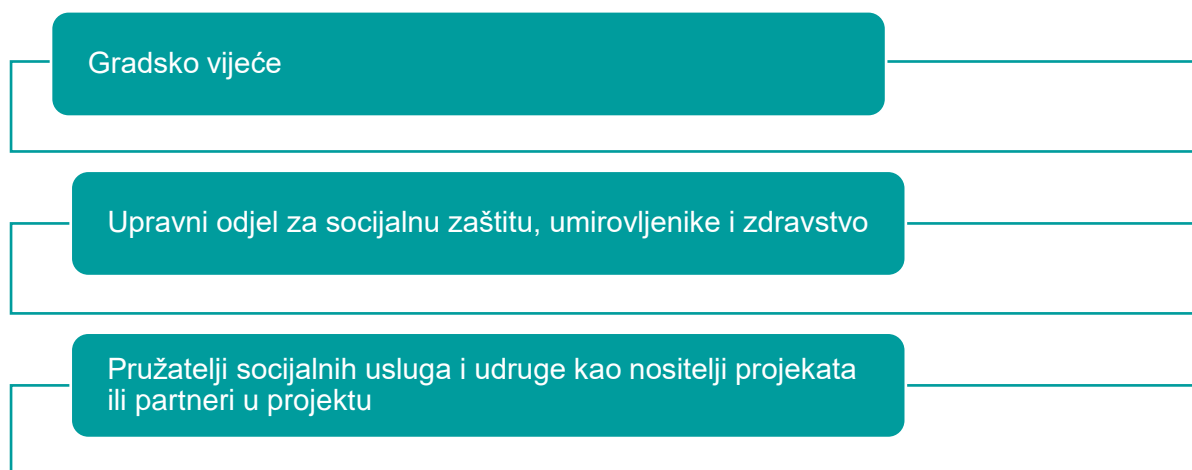
U prilogu 1 ovom dokumentu nalazi se tablični prikaz baze sačinjene od 67 projektnih i programskih ideja.

9.4. Provedba plana održivog razvoja

Plan održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027. javni je dokument koji će biti objavljen na službenoj mrežnoj stranici Grada i predstavljen javnosti. U sve faze izrade i nastanka dokumenta te strateškog planiranja daljnjeg razvoja sustava socijalne skrbi na lokalnoj razini bili su uključeni svi relevantni dionici. Uz to, provest će se i postupak javnog savjetovanja, putem kojeg će široj zainteresiranoj javnosti biti omogućeno komentiranje što dodatno pridonosi načelu transparentnosti i participativnosti na kojem se dokument zasniva.

Kako bi se omogućilo uspješno provođenje Plana održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027., odnosno strateških ciljeva, prioriteta i mjera definiranih ovim dokumentom, neophodna je uspostava kvalitetne provedbene strukture koja je prikazana na sljedećem grafikonu.

Grafikon 4. Zaduženje za implementaciju i provođenje Plana održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027.

Izvor: Izrada autora

PRILOG 1. BAZA PROJEKTNIH I PROGRAMSKIH IDEJA

Tablica 11. Prijedlog projekata unutar STRATEŠKOG CILJA 1, PRIORITETA 1.1.

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI			
PRIORITET 1.1.	Unaprjeđenje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga u institucijama socijalne skrbi			
Projekt	Predlagatelj projekta	Nositelj projekta	Kratak opis projekta	Pokazatelji
1.1.1 Rekonstrukcija Centar za pružanje usluga u zajednici Ja kao ti	Centar za pružanje usluga u zajednici Ja kao ti	Centar za pružanje usluga u zajednici Ja kao ti	Projekt se sastoji od rekonstrukcije i opremanja prostora za potrebe organiziranja poludnevnog i dnevnog boravka za osobe s invaliditetom i zapošljavanja stručnjaka. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 500.000,00 HRK, a trajanje od 2022. do 2023. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s invaliditetom.	broj rekonstruiranih objekata broj zaposlenih stručnjaka
1.1.2 Društveni putokaz (referentni broj projekta: KK.08.1.3.03.0009)	Centar za socijalnu skrb, podružnice Obiteljski centar Osijek	Centar za socijalnu skrb, podružnice Obiteljski centar Osijek	Projekt financiran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije sastoji se od uređenja i opremanja prostora centra za provedbu aktivnosti edukacija, savjetovanja, interaktivnih radionica i grupnih radionica. Vrijednost projekta iznosi 2.756 933,49 kn HR. Projekt se provodi u razdoblju od 2019. do 2021. Korisnici projekta jesu obitelj, djeca i mladi. Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim, s obzirom na njegovu veličinu, vrijednost i značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj uređenih objekata broj opremljenih objekata

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI			
PRIORITET 1.1.	Unaprjeđenje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga u institucijama socijalne skrbi			
Projekt	Predlagatelj projekta	Nositelj projekta	Kratak opis projekta	Pokazatelji
1.1.3 Izgradnja i opremanje multifunkcionalne dvorane	Centar za pružanje usluga u zajednici Ja kao ti	Centar za pružanje usluga u zajednici Ja kao ti	Projekt se sastoji od izgradnje i opremanja multifunkcionalne dvorane za sportske, kulturne, edukativne i druge aktivnosti. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 8.000.000,00 HRK, a trajanje od 2023. do 2026. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a ¹⁹ , JP(R)S-a ²⁰ , sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s mentalnim oštećenjima.	broj izgrađenih multifunkcionalnih dvorana broj opremljenih multifunkcionalnih dvorana
1.1.4 Zaslужujemo najbolje, (referentni broj projekta: KK.08.1.3.04.0015)	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	U sklopu projekta financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj u razdoblju od 2016. do 2023. provodi se rekonstrukcija na sedam lokacija u centru vrijednosti od 14.792.951,94 HRK. Rekonstrukcijom će se proširiti postojeći kapaciteti za pružanje usluga organiziranog stanovanja i poludnevnog boravka za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi i pružanje usluge rane intervencije za djecu s razvojnim teškoćama. Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na njegovu veličinu, vrijednost i značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj rekonstruiranih objekata

¹⁹ JLS – jedinica lokalne samouprave

²⁰ JP(R)S – jedinica područne (regionalne) samouprave

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI			
PRIORITET 1.1.	Unaprjeđenje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga u institucijama socijalne skrbi			
Projekt	Predlagatelj projekta	Nositelj projekta	Kratak opis projekta	Pokazatelji
1.1.5 Izgradnja ili prilagodba smještajnih kapaciteta za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija	Grad Osijek	pružatelji socijalnih usluga, RH, nadležno ministarstvo, JLS, JP(R)S, druge fizičke i pravne osobe	Projekt se sastoji od izgradnje ili prilagodbe smještajnih kapaciteta za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija kroz uspostavljanje nove ustanove socijalne skrbi ili kao organizacijsku jedinicu unutar Doma za starije i nemoćne osobe Osijek. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 15.000.000,00 HRK i trajanje od 2023. do 2025. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici projekta su osobe oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija.	broj izgrađenih objekata broj rekonstruiranih objekata broj smještajnih kapaciteta
1.1.6 Rekonstrukcija Doma za odgoj djece i mladeži	Dom za odgoj djece i mladeži	Dom za odgoj djece i mladeži	Projekt se sastoji od rekonstrukcije, adaptacije i opremanja unutarnjeg i vanjskog prostora doma. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 3.000.000,00 HRK s trajanjem od 2023. do 2026. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici projekta jesu djeca i mladi s poremećajima u ponašanju i stručnjaci u području socijalne skrbi.	broj rekonstruiranih objekata broj opremljenih objekata
1.1.7 Povećanje kapaciteta za institucionalni smještaj starijih i nemoćnih u javne domove socijalne skrbi	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga, RH, nadležno ministarstvo, JLS, JP(R)S, druge fizičke i pravne osobe	Projekt se sastoji od povećanja smještajnih kapaciteta za starije i nemoćne u javnim domovima socijalne skrbi kroz rekonstrukciju, izgradnju i osnivanja domova (ili podružnica) socijalne skrbi. Potrebno je uključiti i socijalnu komponentu prilikom odobrenja smještaja u javne domove osim lista čekanja. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 50.000.000,00 HRK, a trajanje od 2022. do 2025. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici projekta su starije i nemoćne osobe.	broj novih javnih domova za starije i nemoćne osobe broj smještajnih kapaciteta za starije i nemoćne u javnim domovima

Izvor: Izrada autora

Tablica 12. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 1, PRIORITETA 1.2.

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI			
PRIORITET 1.2.	Osnaživanje i razvoj kapaciteta pružatelja usluga socijalne skrbi u institucijama socijalne skrbi			
Projekt/program	Predlagatelj projekta	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
1.2.1 Stručno usavršavanje stručnjaka u sustavu socijalne skrbi	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga	Program se sastoji od provedbe cjeloživotnog i kontinuiranoga stručnog usavršavanja stručnjaka u sustavu socijalne skrbi kroz edukacije, seminare, studijska putovanja te druge edukativne aktivnosti. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa su stručnjaci u sustavu socijalne skrbi.	broj stručnjaka koji je sudjelovao u nekom obliku stručnog usavršavanja
1.2.2 Edukacija stručnjaka u sustavu socijalne skrbi o izvaninstitucionalnim aktivnostima u području socijalne skrbi	ANKH Alijansa naučnih i humanitarnih djelatnosti Društvo multiple skleroze OBŽ ²¹	pružatelji socijalnih usluga	Program se sastoji od provedbe edukativnih i informativnih aktivnosti upoznavanja stručnjaka u sustavu socijalne skrbi sa svim vidovima izvaninstitucionalnih aktivnosti u području socijalne skrbi i pružateljima takvih usluga od strane pružatelja takvih usluga (udruge). Krajnji cilj programa jest informiranje korisnika o uslugama socijalne skrbi u zajednici. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu stručnjaci u sustavu socijalne skrbi.	broj edukacija broj educiranih stručnjaka u sustavu socijalne skrbi

²¹ OBŽ – Osječko-baranjska županija

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI			
PRIORITET 1.2.	Osnaživanje i razvoj kapaciteta pružatelja usluga socijalne skrbi u institucijama socijalne skrbi			
Projekt/program	Predlagatelj projekta	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
1.2.3 Jačanje kapaciteta zaposlenika u sustavu socijalne skrbi	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga	Program se sastoji od provedbe edukacije zaposlenika u sustavu socijalne skrbi u području osmišljavanja, pisanja i provedbe projekata financiranih sredstvima Europske unije i drugih donorskih izvora. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu zaposlenici u sustavu socijalne skrbi.	broj zaposlenika u sustavu socijalne skrbi koji je sudjelovao na edukacijama
1.2.4 Učimo nenasilna ponašanja	Centar za socijalnu skrb, podružnice Obiteljski centar Osijek	Centar za socijalnu skrb, podružnice Obiteljski centar Osijek	Projekt koji se sastoji od zapošljavanja četvero stručnjaka za pružanje psihosocijalnog tretmana počiniteljima nasilja u obitelji; edukacije stručnjaka za pružanje psihosocijalnog tretmana počiniteljima vršnjačkog nasilja (maloljetnim počiniteljima nasilja i mlađim punoljetnim osobama); pružanja psihosocijalnog tretmana za navedene korisnike kao socijalne usluge. Projekt je prijavljen za sufinanciranje od strane Europske unije. Vrijednost projekta iznosi 2.533.023,36 HRK. Korisnici projekta su stručnjaci u sustavu socijalne skrbi.	broj novozaposlenih stručnjaka broj educiranih stručnjaka broj novih usluga socijalne skrbi
1.2.5 Pomoć pomagačima	Ženska udruga Izvor	pružatelji socijalnih usluga	Program se sastoji od različitih aktivnosti pomoći stručnjacima u području socijalne skrbi kao što su psihološka pomoć, organizacija sportskih, rekreativnih, kulturnih i drugih aktivnosti u cilju osnaživanja stručnjaka u području socijalne skrbi. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu stručnjaci u sustavu socijalne skrbi.	broj stručnjaka i sustavu socijalne skrbi koji je sudjelovao u nekoj od aktivnosti

Izvor: Izrada autora

Tablica 13. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 1, PRIORITETA 1.3.

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ UVJETA ZA PRUŽANJE PODRŠKE U INSTITUCIJAMA SOCIJALNE SKRBI			
PRIORITET 1.3.	Prilagodba infrastrukture i uvjeta potrebama osoba s invaliditetom			
Projekt/program	Predlagatelj projekta	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
1.3.1 Prilagodba infrastrukture ustanova socijalne skrbi potrebama osoba s invaliditetom	Društvo multiple skleroze OBŽ	pružatelji socijalnih usluga, RH, JLS, JP(R)S, druge fizičke i pravne osobe	Projekt se sastoji od osiguranja pristupačnosti ustanova socijalne skrbi osobama s invaliditetom. Aktivnosti koje će biti podržane unutar projekta jesu ugradnja rampa, dizala, vertikalno podizne platforme, koso podizne sklopive platforme, vizualno-svjetlosne najave, zvučne najave, induktivne petlje ili transmisijskog obruča, taktilne obrade hodne površine, taktilne crte vođenja, tekstofona i dr. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 20.000.000,00 HRK, a razdoblje provedbe od 2021. do 2027. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici projekta jesu osobe s invaliditetom.	broj prilagođenih ustanova socijalne skrbi
1.3.2 Pametni parking za osobe s invaliditetom	Udruga paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije UPIT	pružatelji socijalnih usluga, udruge, JLS, JP(R)S, druge fizičke i pravne osobe	Projekt se sastoji od razvoja softverskog rješenja ili unaprjeđenja postojećeg za pronalazak slobodnih parkirnih mjesta s oznakom pristupačnosti. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 2.000.000,00 HRK za razdoblje provedbe od 2021. do 2023. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici projekta jesu osobe s invaliditetom.	broj razvijenih softverskih rješenja broj prilagođenih softverskih rješenja broj parkirnih mjesta obuhvaćenih softverskim rješenjem

Izvor: Izrada autora

Tablica 14. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 2, PRIORITETA 2.1.

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.1.	Unaprjeđivanje uvjeta za pružanje socijalnih usluga u zajednici			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.1.1 Inclusive Community	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	<p>Projekt prekogranične suradnje financiran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, za partnera Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek, sastoji se od aktivnosti nabave zemljišta, izgradnje i opremanja infrastrukturnih kapaciteta za pružanje usluga pripreme i dostave toplih obroka, poludnevnog boravka za starije, organiziranja pranja i glačanja rublja, izgradnje skladišta i nabave vozila. Vrijednost projekta iznosi 14.999.974,40 HRK, a trajanje je od 2019. do 2021. godine. Korisnici projekta jesu starije i nemoćne osobe.</p> <p>Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na njegovu veličinu, vrijednost i značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.</p>	<p>broj nabavljenih zemljišta</p> <p>broj izgrađenih objekata</p> <p>broj opremljenih objekata</p> <p>broj nabavljenih vozila</p>
2.1.2 Uređenje interijera udruga	ANKH Alijansa naučnih kulturnih i humanitarnih djelatnosti	udruge	<p>Program se sastoji od uređenja interijera (npr. namještaj, slike, cvijeće i ostali dekorativni predmeti) prostora u kojima se pružaju usluge socijalne skrbi u zajednici na način da prostor bude poticajan, ugodan i smirujući za svakodnevni boravak i život korisnika. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici projekta jesu zaposlenici udruga i korisnici njihovih usluga i aktivnosti.</p>	broj uređenih interijera

Izvor: Izrada autora

Tablica 15. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 2, PRIORITETA 2.2.

STRATEŠKI CILJ 2.	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.2.	Razvoj kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u zajednici			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.2.1 Pomoć pomagačima	Ženska udruga Izvor	udruge	Program se sastoji od provedbe različitih aktivnosti (npr. psihološka pomoć, organizacija sportskih, rekreativnih, kulturnih i drugih aktivnosti) u cilju osnaživanja zaposlenika i volontera u udrugama. Procijenjena vrijednost programa iznosi 50.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu udruge.	broj stručnjaka I sustavu socijalne skrbi koji je sudjelovao u nekoj od aktivnosti
2.2.2 Jačanje kapaciteta udruga	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od provedbe edukacija u području osmišljavanja, pisanja i provedbe projekata financiranih sredstvima Europske unije. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu udruge.	broj edukacija broj predstavnika udruga koji su sudjelovali na edukacijama
2.2.3 Stručno usavršavanje zaposlenika udruga	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od provedbe aktivnosti cjeloživotnog i kontinuiranog stručnog usavršavanja zaposlenika udruga kroz edukacije, seminare, studijska putovanja te druge edukativne aktivnosti. Procijenjena vrijednost programa iznosi 50.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu udruge.	broj predstavnika udruga koji su sudjelovali u nekom obliku stručnog usavršavanja

STRATEŠKI CILJ 2.	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.2.	Razvoj kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u zajednici			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.2.4 Edukacija zaposlenika udruga o uslugama socijalne skrbi	ANKH Alijansa naučnih kulturnih i humanitarnih djelatnosti Društvo multiple skleroze OBŽ	udruge	Program se sastoji od edukacije i upoznavanja zaposlenika udruga sa svim vidovima usluga socijalne skrbi i pružateljima takvih usluga od strane pružatelja socijalnih usluga. Krajnji cilj programa jest informiranje osjetljivih društvenih skupina o uslugama socijalne skrbi i pružateljima usluga. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu udruge.	broj edukacija broj educiranih zaposlenika udruga
2.2.5 Ulaganja u opremu i ljudske resurse	Klub 60+ Osijek MUH Matica umirovljenika Grada Osijeka ANKH Alijansa naučnih kulturnih i humanitarnih djelatnosti Društvo multiple skleroze OBŽ	udruge	Program se sastoji od jačanja kapaciteta udruga kroz zapošljavanje stručnjaka te nabavu uredske opreme. Procijenjena vrijednost programa iznosi 130.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu udruge.	broj novozaposlenih stručnjaka broj nabavljene uredske opreme

STRATEŠKI CILJ 2.	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.2.	Razvoj kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u zajednici			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.2.6 Umrežavanje pomagača	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga udruge	Program se sastoji od periodičnog održavanja okruglih stolova na kojima će sudjelovati predstavnici relevantnih dionika iz područja socijalne skrbi u Gradu Osijeku (pružatelji socijalnih usluga, udruge, Grad Osijek). Cilj je tog programa umrežavanje i jačanje suradnje između relevantnih dionika, zajedničko planiranje usluga socijalne skrbi prema stvarnim potrebama korisnika te zajedničko pružanje usluga socijalne skrbi. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu pružatelji socijalnih usluga i udruge te Grad Osijek.	broj održanih okruglih stolova broj sudionika okruglih stolova

Izvor: Izrada autora

Tablica 16. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 2, PRIORITETA 2.3.

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.1 Organizirano stanovanje za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Program organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku provodit će se na dvjema rekonstruiranim lokacijama u sklopu projekta Zaslужujemo najbolje. Procijenjena vrijednost programa iznosi 200.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi.	broj djece i mladih koji koriste uslugu
2.3.2 Poludnevni boravak za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Program poludnevnog boravka proširit će se na još dvije lokacije po završetku projekta Zaslужujemo najbolje. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa jesu djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske podrške.	broj djece i mladih koji koriste uslugu
2.3.3 Usluge rane intervencije za djecu s razvojnim teškoćama	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje	Program nove usluge rane intervencije za djecu s razvojnim teškoćama provodit će se na jednoj od rekonstruiranih lokacijama u sklopu projekta Zaslужujemo najbolje. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici programa su djeca s razvojnim teškoćama.	broj djece koji koriste uslugu
2.3.4 Promocija primjera dobre prakse	Zaklada Slagalica	udruge	Program se sastoji od organizacija javnih događaja u cilju promocije primjera dobre prakse uključivanja mladih u zajednicu (izložbe, koncerti, javne tribine, intervencije u zajednici). Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su mladi.	broj javnih događanja

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/progr ama	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.5 Škole jednakih mogućnosti 5	Grad Osijek	Grad Osijek i 13 osnovnih škola kojima je Grad osnivač	Projekt ukupne vrijednosti 693.527,63 HRK financiran sredstvima Europske unije provodi se od veljače do srpnja 2022. godine. Projekt se sastoji od osiguranja i podjele redovitog obroka djeci koja žive u siromaštvu ili su u riziku od siromaštva u osnovnim škola kojima je Grad Osijek osnivač. Korisnici su djeca koja žive u siromaštvu ili su u riziku od siromaštva. Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj podijeljenih obroka broj djece
2.3.6 Učim danas za bolje sutra	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Udruga za terapiju i aktivnosti s pomoću konja MOGU	Program se sastoji od nastavka provedbe teorijskih i praktičnih edukacija o konjogojstvu i poduzetništvu, teorijskih o osnovama konjaništva i praktičnih o osnovama jahanja u cilju povećanja mogućnosti djeci i mladima da steknu znanja i vještine za razvoj poduzetništva. Procijenjena vrijednost programa iznosi 65.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja programa jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su djeca i mladi.	broj edukacija broj polaznika edukacija
2.3.7 Pronađena NEET	PRONI Centar za socijalno podučavanje	PRONI Centar za socijalno podučavanje	Cilj je programa nastavak projekta uključivanja u obrazovne programe i na tržište rada mladih u dobi do 29 godina koji nisu u statusu obrazovanja, zapošljavanja ili osposobljavanja. Procijenjena vrijednost programa iznosi 500.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su mladi i osobe u riziku od siromaštva.	broj korisnika usluga

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/progr ama	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.8 Program pomoći dugotrajno nezaposlenim	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od organizacije grupa podrške i individualnog savjetovanja pri traženju posla, pisanju životopisa te informiranja o programima edukacija, prekvalifikacija i doškoloavanja za dugotrajno nezaposlene i teže zapošljive skupine stanovništva. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su nezaposleni.	broj korisnika usluga broj aktivnosti
2.3.9 KolOsijek	Grad Osijek	Grad Osijek s udrugama Dkolektiv i Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Projekt ukupne vrijednosti 679.072,85 HRK financiran sredstvima Europske unije provodi se od 2021. do 2023. godine. Projekt se sastoji od aktivnosti povezanih s unaprjeđenjem kvalitete i/ili razvojem/širenjem socijalnih usluga i programa za aktivno socijalno uključivanje i/ili povećanje zapošljivosti ranjivih skupina. Korisnici su nezaposleni stariji od 54 godine. Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj korisnika broj opremljenih objekata
2.3.10 Projekti za mlade	PRONI Centar za socijalno podučavanje Zaklada Slagalica	udruge	Program se sastoji od organizacije edukacija i radionica za mlade iz različitih područja u cilju osnaživanja i poticanja aktivnog sudjelovanja u društvu (npr. poduzetništvo, održivi razvoj, mentalno zdravlje, aktivizam, politička i medijska pismenosti, kritičko mišljenje i dr.). Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su mladi.	broj edukacija broj radionica

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.11 Unlocking Youth Potential	Općina/Grad Grosuplje, Slovenija	Grad Osijek sa šest partnera iz država članica Europske unije	Cilj je projekta osiguravanje poticajnog okruženja za rast i stvaranje radnih mjesta te poticajnog okruženja za mlade iz ruralnih područja kako bi se uključili u aktivno traženje posla i zajedničko stvaranje radnih mjesta korištenjem različitih digitalnih platformi. Taj je projekt prijavljen na javni poziv i u postupku je evaluacije. Korisnici su mladi.	broj sudionika broj digitalnih platformi
2.3.12 Legosi u Centru	Centar za nestalu i zlostavljano djecu Osijek	Centar za nestalu i zlostavljano djecu Osijek u partnerstvu s Gradom Osijekom	Legosi u Centru jest trogodišnji projekt trenutačno u provedbi. Cilj je projekta pokretanje socijalne usluge organiziranog stanovanja, proširenje i unaprjeđenje usluge poludnevnog boravka, pružanje usluga psihosocijalnoga savjetodavnog rada i multidisciplinarnog mobilnog tima djeci i mladima s problemima u ponašanju te njihovim obiteljima. Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj korisnika broj stambenih jedinica
2.3.13 Prevencija nasilja među djecom	ISKRA Waldorfska inicijativa	udruge	Program se sastoji od edukativnih aktivnosti osnaživanja kapaciteta odgojitelja, učitelja i roditelja za stvaranje programa prevencije nasilja među djecom. Procijenjena vrijednost programa iznosi 85.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su djeca.	broj edukativnih aktivnosti

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.14 Program za cjeloviti razvoj djeteta	ISKRA Waldorfska inicijativa	udruge	Program se sastoji od seminara, radionica, inkluzivnih programa i mentorstva za uspostavljanje podrške djeci, roditeljima i obiteljima u svrhu cjelovitog razvoja djece i prevencije senzornih, motoričkih, emocionalnih i socijalnih teškoća u razvoju djece te socijalne isključenosti. Procijenjena vrijednost programa iznosi 80.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su djeca.	broj provedenih aktivnosti
2.3.15 MOGU više – mogu bolje	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Program se sastoji od nastavka projektnih aktivnosti trogodišnjeg projekta (2020. – 2023.) financiranog od Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Cilj je po završetku projekta nastavak pružanja usluge terapija s pomoću konja, aktivnosti s pomoću konja, igraonica i podrške roditeljima. Procijenjena vrijednost programa iznosi 255.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su djeca s teškoćama u razvoju i njihove obitelji.	broj aktivnost broj korisnika usluga
2.3.16 Promocija udomiteljstva kao alternativnog oblika skrbi za djecu	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od promotivnih i informativnih aktivnosti o udomiteljstvu te senzibiliziranja javnosti da je udomiteljstvo najbolji oblik alternativne skrbi za djecu jer dijete ima priliku odrastati u obiteljskom okruženju te razvijati odnos privrženosti s osobama koje skrbe o njemu. Procijenjena vrijednost programa iznosi 50.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske podrške.	broj promotivnih aktivnosti

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/progr ama	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.17 Umirovljenici zajedno protiv socijalne isključenosti	Grad Osijek	Grad Osijek i udruge Dkolektiv, Umirovljenici zajedno i Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Projekt vrijednosti 1.010.150,40 HRK sufinanciran je sredstvima Europske unije. Trajanje projekta je od 2020. do 2022. godine. Projekt se sastoji od provedbe aktivnosti usmjerenih ka većoj socijalnoj uključenosti financijski ugroženih starijih, bolesnih i teško pokretnih sugrađana i programa osnaživanja mreže pružatelja usluga kroz jačanje ljudskih kapaciteta radi unaprjeđivanja procesa deinstitutionalizacije i transformacije sustava socijalne skrbi. Korisnici su starije i nemoćne osobe. Taj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj korisnika usluga broj pružatelja usluga
2.3.18 SOS TAXI	Udruga Spiritus	Udruga Spiritus i Grad Osijek kao partner	Cilj je projekta poboljšanje pristupa održivim i visokokvalitetnim uslugama, uključujući usluge zdravstvene skrbi i socijalne usluge od općeg interesa, uključujući podršku procesu deinstitutionalizacije. Nadalje, kroz projekt će se razviti alternativne socijalne usluge na području urbane aglomeracije Osijek i besplatni prijevoz osoba treće životne dobi. Projekt je prijavljen na javni poziv i u postupku je evaluacije. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	broj sudionika broj alternativnih socijalnih usluga
2.3.19 Nabava informacijsko-komunikacijske opreme za starije i nemoćne osobe	Klub 60+ Osijek MUH Matica umirovljenika Grada Osijeka	udruge	Projekt se sastoji od nabave tablet računala te provedbe edukativnih aktivnosti povezanih s njihovom upotrebom. Navedeno je osobito važno u uvjetima prouzročeni pandemijom bolesti COVID-19 gdje su starije i nemoćne osobe najugroženije i najizoliranije te nisu u mogućnosti ostvariti bliske kontakte. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 100.000,00 HRK, a trajanje je od 2021. do 2022. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	broj nabavljenih tablet računala broj edukacija

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.20 Organizacija dnevnog i poludnevnog boravka za starije i nemoćne osobe	Ženska udruga Izvor Katolička udruga Veronikin rubac Udruga aktivni umirovljenici Osijek	udruge	Program se sastoji od usluge dnevnog boravka (do 10 sati dnevno) i poludnevnog boravka (do šest sati dnevno). Usluga bi uz boravak uključivala i prehranu, brigu za zdravlje korisnika, brigu o pravovremenom uzimanju lijekova, održavanje osobne higijene te različite druge aktivnosti. Procijenjena vrijednost programa iznosi 500.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	broj korisnika usluge
2.3.21 Povećanje kvalitete usluga i broja aktivnosti za starije i nemoćne osobe	Klub 60+ Osijek MUH Matica umirovljenika Grada Osijeka Katolička udruga Veronikin rubac ANKH Udruga aktivni umirovljenici Osijek	udruge	Program se sastoji od provedbe različitih radionica (uključujući, ali ne isključivo radionice ručnog rada, kreativne, keramičke, likovne, dramske, literarne, informatičke radionice, pjevački zbor, čitalačku grupu, učenje stranih jezika, radionice zdravog života, sportske, rekreativne aktivnosti, društvene igre i dr.). Procijenjena vrijednost programa iznosi 70.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	broj provedenih radionica broj sudionika na radionicama

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.22 Usluga povremenog prijevoza za starije i nemoćne osobe	Katolička udruga Veronikin rubac Društvo multiple skleroze OBŽ	udruge	Program se sastoji od usluge povremenog prijevoza pri obavljanja kupnje, zdravstvenih i administrativnih poslova. Aktivnosti koje će se financirati kroz projekt jesu nabava vozila i troškovi goriva. Procijenjena vrijednost programa iznosi 200.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	broj nabavljenih vozila broj korisnika usluge
2.3.23 Socijalni servis za marginalizirane i ranjive društvene skupine	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Program se sastoji od usluga socijalnog servisa (humanitarna pomoć i medicinska oprema) marginaliziranim i ranjivim skupinama u prostorima rekonstruiranim kroz projekt Inclusive Community. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	broj korisnika usluga socijalnog servisa
2.3.24 Usluga SOS telefona i PSP telefona za psihosocijalnu pomoć	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Program se sastoji od usluge SOS i PSP telefona za psihosocijalnu pomoć. Kroz projekt financiran sredstvima MROSP-a ²² koji traje od 2020. do 2023. uspostaviti će se SOS i PSP telefon čiji je cilj pružiti tu uslugu dugoročno. Procijenjena vrijednost programa iznosi 50.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a,	broj korisnika usluga

²² MROSP – Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
			sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe.	
2.3.25 Organizirano stanovanje za osobe s intelektualnim teškoćama	Osječki centar za inkluziju	udruge	Program se sastoji od aktivnosti najma stanova te povremene podrške stručnjaka u unajmljenim stanovima ili stanovima u vlasništvu osoba kojima se pruža podrška. Procijenjena vrijednost programa iznosi 2.900.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s intelektualnim teškoćama.	broj korisnika usluge
2.3.26 Zapošljavanje uz podršku	Osječki centar za inkluziju	udruge	Program se sastoji od zapošljavanja osoba s intelektualnim teškoćama u redovnoj radnoj sredini uz podršku radnog asistenta. Procijenjena vrijednost programa iznosi 80.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s intelektualnim teškoćama.	broj korisnika usluge broj radnih asistenata
2.3.27 Mobilnih timova za pružanje povremene usluge osobne asistencije	Udruga paraplegičara i tetraplegičara OBŽ UPIT	udruge	Program se sastoji od usluge povremene osobne asistencije (tumač/prevoditelj hrvatskoga znakovnog jezika, videći pratitelj, obavljanje kupnje, aktivnosti obavljanja administrativnih poslova, pomoć pri uspostavljanju i olakšavanju komunikacije i dr). Procijenjena vrijednost programa iznosi 200.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s intelektualnim i mentalnim oštećenjima, gluhoslijepe osobe i slijepe osobe.	broj korisnika usluge broj osobnih asistenata

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.28 Osiguranje usluga povremenog prijevoza za osobe s invaliditetom	Udruga paraplegičara i tetraplegičara OBŽ UPIT	udruge	Program se sastoji od nabave specijaliziranog vozila i edukacije vozača o pristupu osobama s invaliditetom i odnosu prema njima za pružanje usluga povremenog prijevoza. Procijenjena vrijednost programa iznosi 200.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s invaliditetom.	broj korisnika usluge broj edukacija
2.3.29 Terapija uz pomoć životinja	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Cilj je programa provedba radionica skrbi za terapijske životinje te radionica održavanja i zaštite okoliša. Procijenjena vrijednost programa iznosi 10.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su osobe s invaliditetom.	broj polaznika radionica
2.3.30 Pružanje usluge prevoditelja	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije	udruge	Program se sastoji od pomoći i podrške u kretanju, komunikaciji i davanju slušnih i vizualnih informacija gluhoslijepim, gluhim, nagluhim, slijepim i slabovidnim osobama. Aktivnosti koje će se podržati jesu zapošljavanja i edukacija stručnjaka. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su gluhoslijepi, gluhe, nagluhe, slijepi i slabovidne osobe.	broj korisnika usluge broj zaposlenih stručnjaka broj educiranih stručnjaka

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.31 Pomoćnici u nastavi za gluha i nagluha djecu	Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije	Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije udruge	Program se sastoji od usluge pomoćnika u nastavi za gluha i nagluha djecu u cilju ravnopravne integracije u obrazovni sustav. Procijenjena vrijednost programa iznosi 450.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su gluha i nagluha djeca.	broj pomoćnika u nastavi broj korisnika usluge
2.3.32 Dnevni centar za edukaciju i rehabilitaciju	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije	Udruga gluhoslijepih osoba grada Osijeka i Osječko-baranjske županije	Projektom se u sklopu dnevnog centra za edukaciju i rehabilitaciju žele provesti aktivnosti edukacije samostalnog i neovisnog življenja, savjetovalište, kreativne i likovne radionice, sportsko-rekreativne aktivnosti, vijesti za gluhoslijepe osobe i tiskanje vodiča za gluhoslijepe osobe. Procijenjena vrijednost programa iznosi 170.000,00 HRK u trajanju od 2021. do 2024. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su gluhoslijepe, gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe.	broj korisnika usluge
2.3.33 Videći pratitelj za slijepe osobe	Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek	udruge	Program se sastoji od usluge pomoći i podrške videćeg pratitelja za slijepe osobe kod obavljanja svakodnevnih aktivnosti (npr. kupnja, odlazak liječniku i dr.). Procijenjena vrijednost programa iznosi 250.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su slijepe osobe.	broj korisnika usluge broj videćih pratitelja

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/progr ama	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.34 Program pomoći za beskućnike	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od organizacije grupa podrške i individualnog savjetovanja pri traženju posla, pisanju životopisa, informiranja o programima edukacija, prekvalifikacija i doškoloavanja te psihosocijalne podrške za beskućnike. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su beskućnici.	broj korisnika usluga broj aktivnosti
2.3.35 Zapošljavanje osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Udruga za terapiju i aktivnosti pomoću konja MOGU	Program se sastoji od zapošljavanja teško zapošljivih osoba na određeno vrijeme te uvođenje istih u poslove povezane s Programom zaštite i očuvanje okoliša u udruzi u cilju stjecanja radnog iskustva i radnih navika kako bi isti mogli konkurirati na tržištu rada i nakon provedbe programa. Procijenjena vrijednost programa iznosi 55.942,70 HRK godišnje. Mogući izvor financiranja jest Hrvatski zavod za zapošljavanje kroz Program javnih radova. Korisnici su nezaposlene osobe.	broj ugovora o radu

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.36 Zelena zanimanja i komunikacija za posao – garancija bolje budućnosti u Slavoniji	Udruga EU Centar	Nositelj projekta je Udruga EU Centar, a partneri su Grad Osijek, Pučko otvoreno učilište Algebra i Udruga Eu Centar	Projekt se proveo u okviru u okviru Programa podrške socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina. Ukupna vrijednost projekta iznosi približno 1.275.000,00 HRK, a trajanje je 18 mjeseci. Projekt se sastojao od provedbe programa obrazovanja odraslih nezaposlenih osoba pripadnika marginaliziranih skupina za zelena zanimanja. Cilj je provoditi aktivnosti ovog projekta i u budućnosti. Korisnici su nezaposlene osobe.	broj osposobljenih sudionika
2.3.37 OsnažENA	Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek	Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek i partner Grad Osijek	Projekt vrijednosti 5.679.225,20 HRK sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda proveden je u razdoblju od 2018. do 2020. godine. Kroz taj projekt u razdoblju od 24 mjeseca zaposleno je 35 teže zapošljivih žena i žena s nižom razinom obrazovanja. Cilj je provoditi aktivnosti projekta i u budućnosti. Korisnici su nezaposlene osobe.	broj zaposlenih žena broj krajnjih korisnika
2.3.38 Pomoć u kući za starije i nemoćne osobe	Ženska udruga Izvor Katolička udruga Veronikin rubac Udruga gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije	udruge	Program se sastoji od pružanja usluga pomoći u kući kroz zapošljavanje pripadnica marginaliziranih skupina kao što su gerontodomačice ili osobe s invaliditetom. Procijenjena vrijednost programa iznosi 300.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su starije i nemoćne osobe, nezaposleni i osobe s invaliditetom.	broj korisnika usluge broj zaposlenih

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.39 Sigurno zbrinjavanje žrtava nasilja	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga udruge	Projekt se sastoji od izmještanja skloništa za žrtve nasilja na stambenu lokaciju nepoznatu počiniteljima nasilja. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 2.300.000,00 HRK u razdoblju od 2022. do 2024. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su žrtve nasilja.	broj novih sigurnih stambenih lokacija
2.3.40 Sveobuhvatna podrška žrtvama nasilja	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga udruge	Program se sastoji od pružanja sveobuhvatne podrške žrtvama nasilja koji se sastoji od efikasnog plana mjera izlaska iz nasilja, besplatne pravne pomoći i psihosocijalne pomoći. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su žrtve nasilja.	broj usluga broj korisnika usluga
2.3.41 Aktivnosti za djecu iz obitelji korisnika pomoći u sustavu socijalne skrbi	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od organizacija edukativnih, zabavnih i sportskih radionica, izleta i putovanja za djecu iz obitelji korisnika pomoći u sustavu socijalne skrbi. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su djeca iz obitelji korisnika pomoći u sustavu socijalne skrbi.	broj korisnika usluga broj aktivnosti

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/programa	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.3.42 Program pomoći za osobe s problemima ovisnosti	Obrada autora	pružatelji socijalnih usluga udruge	Program se sastoji od aktivnosti psihosocijalne podrške i individualnog savjetovanja za osobe s problemima ovisnosti. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici jesu osobe s problemima ovisnosti.	broj korisnika usluga broj aktivnosti
2.3.43 Program pomoći za pripadnike nacionalnih manjina i migrante	Obrada autora	udruge	Program se sastoji od organizacije grupa podrške i individualnog savjetovanja pri traženju posla, pisanju životopisa te informiranja o programima edukacija, prekvalifikacija i doškoloavanja za pripadnike nacionalnih manjina i migrante. Procijenjena vrijednost programa iznosi 100.000,00 HRK godišnje. Mogući izvori financiranja jesu vlastita sredstva, donacije, sredstva iz proračuna RH, JLS-a, JP(R)S-a, sredstva iz različitih nacionalnih, EU i drugih međunarodnih fondova. Korisnici su pripadnici nacionalnih manjina i migranti.	broj korisnika usluga broj aktivnosti
2.3.44 REINSER	Naučno istraživački centar KOPER-Slovenija	Grad Osijek – partner na projektu, s još četiri partnera iz EU-a, s dva partnera zemalja izvan EU-a i devet pridruženih partnera	Projekt se provodi u okviru EU Programa Interreg ADRION. Cilj je projekta istražiti postojeće mogućnosti integracije izbjeglica/migranata kroz njihovo uključivanje u socijalno poduzetništvo i analizirati praktično iskustvo različitih institucionalnih, nevladinih i gospodarskih čimbenika u svim zemljama sudionicama, ispitati postojeće dobre prakse u zemljama EU-a i razmisliti o njihovoj mogućoj transplantaciji u zemlje u regiji ADRION-a. Korisnici projekta jesu migranti.	broj pilot-akcija broj održanih radionica

STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ I ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI			
PRIORITET 2.3.	Razvoj, širenje i unaprjeđenje mreže socijalnih usluga			
Projekt/program	Predlagatelj projekta/progr ama	Nositelj projekta/programa	Kratak opis projekta/programa	Pokazatelji
2.2.45 Arrival Regions	Leibniz Institute for Regional Geography – Njemačka	Grad Osijek i šest partnera iz zemalja EU	Projekt vrijednosti 15.162.456,99 HRK provodi se u okviru Programa EU-a Interreg Central Europe u trajanju od 2019. do 2021. godine. Cilj je projekta poboljšati kapacitete donositelja odluka u ruralnim područjima, prevenirati oblike neprihvatanja emigranata od strane domicilnog stanovništva te omogućiti njihovu socijalnu uključenost. Korisnici projekta jesu migranti. Ovaj je projekt u fazi provedbe u vrijeme izrade dokumenta, međutim s obzirom na značaj za zajednicu uključen je u ovaj plan kao jedan od projektnih prijedloga kojim se pridonosi ostvarenju vizije i strateških ciljeva.	broj provedenih pilot-akcija broj održanih radionica

Izvor: Izrada autora

PRILOG 2. TABLICE I GRAFIKONI

Tablica 17. Struktura stanovništva prema spolu i starosti

Kategorija / Godina Spol	2001.			2011.		
	svi	m.	ž.	svi	m.	ž.
Ukupno	114.616	53.497	61.119	108.048	50.357	57.691
0 – 4 godine	5.870	3.024	2.846	4.912	2.512	2.400
5 – 9 godina	6.112	3.164	2.948	4.727	2.446	2.281
10 – 14 godina	6.443	3.298	3.145	5.687	2.919	2.768
15 – 19 godina	7.424	3.749	3.675	6.064	3.117	2.947
20 – 24 godine	8.017	3.978	4.039	6.815	3.410	3.405
25 – 29 godina	7.748	3.780	3.968	7.606	3.751	3.855
30 – 34 godine	7.835	3.791	4.044	7.820	3.849	3.971
35 – 39 godina	8.488	4.147	4.341	7.289	3.577	3.712
40 – 44 godine	8.652	4.058	4.594	7.262	3.468	3.794
45 – 49 godina	9.218	4.430	4.788	7.953	3.824	4.129
50 – 54 godine	8.092	3.736	4.356	8.077	3.725	4.352
55 – 59 godina	6.583	2.926	3.657	8.151	3.755	4.396
60 – 64 godine	7.035	3.154	3.881	6.884	2.964	3.920
65 – 69 godina	6.471	2.731	3.740	5.499	2.233	3.266
70 – 74 godine	5.146	1.963	3.183	5.409	2.177	3.232
75 – 79 godina	3.267	956	2.311	4.221	1.557	2.664
80 – 84 godine	1.276	357	919	2.471	785	1.686
85 – 89 godina	550	141	409	973	241	732
90 – 94 godine	169	32	137	204	44	160
95 i više godina i nepoznato	220	82	1	24	3	21
Prosječna starost	40	37	41	42	40	44
Indeks starenja	93	71	116	120	91	151
Koeficijent starosti	21	18	24	24	20	27
Radno sposobno	75.211	37.749	37.462	79.420	37.673	41.747

Izvor: DZS

Tablica 18. Najzastupljenije skupine nacionalnih manjina u Gradu Osijeku u 2001. i 2011. godini

Kategorija / Godina	2001.	2011.
Albanci	480	437
Bošnjaci	211	257
Crnogorci	175	155
Mađari	1.154	979
Makedonci	178	189
Nijemci	291	263
Romi	124	136
Slovaci	246	261
Slovenci	169	118
Srbi	8.767	6.751

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 19. Ukupan broj stanovnika po naseljima prema posljednjim dvama popisima stanovništva

Kategorija	2001.	2011.
Brijest	1.248	1.187
Briješće	1.382	1.318
Josipovac	4.395	4.101
Klisa	463	324
Nemetin	177	139
Osijek	90.411	84.104
Podravlje	358	357
Sarvaš	1.539	1.884
Tenja	6.767	7.376
Tvrđavica	750	578
Višnjevac	7.146	6.680
Ukupno	114.616	108.048

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 20. Prirodno kretanje stanovništva na području Osijeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Kategorija / Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Živorodeni	990	862	873	857	819
Mrtvorodeni	2	3	3	4	3
Umrli	1402	1307	1321	1423	1382
Umrli dojenčad	8	1	2	3	4
Prirodni prirast	-412	-445	-448	-566	-563
Vitalni indeks	70,6	66	66,1	60,2	59,3

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 21. Broj sklopljenih i razvedenih brakova u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Kategorija / Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Sklopljeni brakovi	515	546	524	464	494
Razvedeni brakovi	241	230	222	215	207

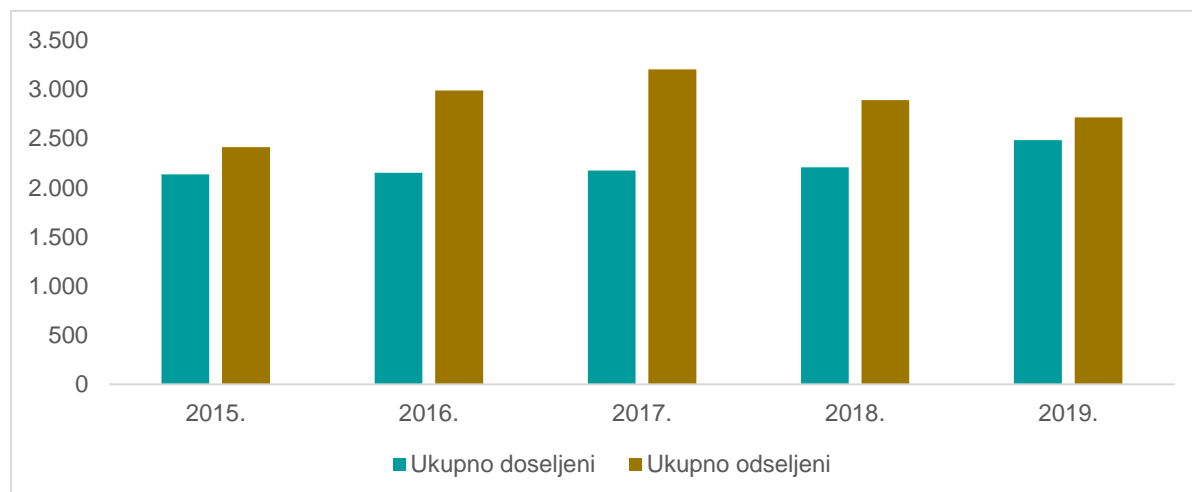
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 22. Broj kućanstava i članova u privatnim kućanstvima 2001. i 2011. godine

Broj članova	2001.		2011.	
	Broj kućanstava	Broj članova	Broj kućanstava	Broj članova
1	9.627	9.627	11.685	11.685
2	11.063	22.126	11.506	23.012
3	8.566	25.698	8.199	24.597
4	8.477	33.908	6.947	27.788
5	2.708	13.540	2.365	11.825
6	991	5.946	878	5.268
7	266	1.862	242	1.694
8	79	632	80	640
9	24	216	29	261
10	25	250	21	210
11 i više	9	115	20	245
Ukupno	41.835	113.920	41.972	107.225

Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 5. Ukupan broj odseljenih i doseljenih stanovnika na području Grada Osijeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 23. Osnove korištenja stambenih jedinica u Gradu Osijeku 2001. i 2011. godine

Osnova korištenja stambene jedinice	2001.	2011.
Privatno vlasništvo ili suvlasništvo	33.185	35.916
Najmoprimac sa slobodno ugovorenom najamninom	1.455	2.029
Srodstvo s vlasnikom ili najmoprimcem stana	3.283	1.857
Najmoprimac sa zaštićenom najamninom	2.449	1.591
Najam dijela stana (podstanar)	277	290
Ostale osnove korištenja	1.186	267
Beskućnik	nepoznato	22
Ukupno	41.835	41.972

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 24. Obitelji prema tipu i broju članova u Osijeku, Osječko-baranjskoj županiji i RH prema Popisu stanovništva iz 2011. godine

Tip obitelji	Grad Osijek		Osječko-baranjska županija		RH	
	Broj obitelji	Broj članova obitelji	Broj obitelji	Broj članova obitelji	Broj obitelji	Broj članova obitelji
Bračni par bez djece	8.329	16.658	23.358	46.716	321.933	643.866
Izvanbračni par bez djece	839	1.678	1.685	3.370	26.252	52.504
Bračni par s djecom	15.395	56.498	45.458	172.006	637.184	2.406.518
Izvanbračni par s djecom	593	2.138	1.588	6.206	22.634	84.216
Majka s djecom	5.135	12.015	12.324	29.033	174.517	409.395
Otac s djecom	833	1.931	2.304	5.358	33.345	77.579
Ukupno	31.124	90.918	86.717	262.689	1.215.865	3.674.078

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 25. Zaposlenici u pravnim osobama

Zaposleni u pravnim osobama	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Grad Osijek	36.055	36.810	38.488	40.153	41.114
Osječko-baranjska županija	64.536	65.247	67.682	69.442	71.355
Republika Hrvatska	1.127.051	1.151.061	1.181.418	1.228.424	1.255.691

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 26. Broj nezaposlenih na području Osijeka, Osječko-baranjske županije i RH

Područje	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Osijek	8.765	7.487	6.388	5.481	4.769
Osječko-baranjska županija	32.466	28.061	23.453	19.113	16.193
Republika Hrvatska	285.906	241.860	193.967	153.542	128.650

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Tablica 27. Nezaposleni po dobi i spolu na području Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju

Nezaposleni po dobi		15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 i više	Ukupno
2015.	M	226	635	540	398	336	265	277	356	419	299	3.750
	Ž	162	587	703	599	565	496	578	599	570	156	5.015
	UKUPNO	388	1.222	1.243	996	901	760	855	955	989	455	8.765
2016.	M	174	523	442	297	294	225	221	298	395	282	3.150
	Ž	144	509	578	501	496	438	477	502	505	188	4.338
	UKUPNO	318	1.032	1.020	798	790	663	698	800	899	470	7.487
2017.	M	119	397	361	227	245	185	176	237	345	270	2.560
	Ž	122	445	519	432	421	375	394	458	452	211	3.828
	UKUPNO	241	842	880	659	666	560	569	695	797	480	6.388
2018.	M	108	318	296	199	192	180	155	199	301	250	2.198
	Ž	99	388	435	355	335	317	333	414	405	204	3.283
	UKUPNO	207	706	730	555	527	497	488	613	706	453	5.481
2019.	M	96	261	281	180	166	169	135	160	259	224	1.983
	Ž	77	324	362	283	301	281	283	343	372	212	2.838
	UKUPNO	173	585	643	464	467	450	418	502	632	436	4.769

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Tablica 28. Broj nezaposlenih prema najvišem završenom stupnju obrazovanja

Najviši završeni stupanj obrazovanje	2015.			2016.			2017.			2018.			2019.		
	M	Ž	Uk.	M	Ž	Uk.	M	Ž	Uk.	M	Ž	Uk.	M	Ž	Uk.
Bez škole i nezavršena osnovna škola	203	262	465	192	231	423	161	217	378	141	191	332	133	201	334
Osnovna škola	885	1.142	2.027	692	951	1.643	588	836	1.424	517	703	1.220	480	630	1.110
SŠ sa zanimanjem do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	1.601	1.655	3.256	1.308	1.407	2.715	1.007	1.188	2.195	947	1.011	1.958	805	854	1.659
SŠ sa zanimanjima u trajanju od 4 i više god. i gimnazija	1.504	2.453	3.957	1.242	2.096	3.338	1.023	1.750	2.773	887	1.538	2.425	847	1.330	2.177
Prvi stupanj fakultete, stručni studij i viša škola	234	325	559	212	330	542	170	286	456	165	247	412	151	240	391
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	367	733	1.100	312	686	998	294	651	945	262	531	793	249	532	781

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Tablica 29. Osiguranici mirovinskog osiguranja u Gradu Osijeku prema osnovama osiguranja

Osiguranici	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Radnici kod pravnih osoba	42.974	43.827	44.050	44.566	45.334
Obrtnici	1.056	998	1.034	1.168	1.366
Poljoprivrednici	111	117	133	135	140
Samostalne profesionalne djelatnosti	453	421	422	404	399
Radnici kod fizičkih osoba	2.068	2.063	2.124	2.050	1.990
Osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	0	0	2	3	1
Osiguranici – produženo osiguranje	137	122	110	93	83
Ukupno	46.799	47.548	47.875	48.419	49.313

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Tablica 30. Vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom na području Grada Osijeka

Vrsta oštećenja	Ukupno
Gluhosljepoća	6
Intelektualna oštećenja	517
Mentalna oštećenja	3.903
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	3.141
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	672
Oštećenja lokomotornog sustava	3.663
Oštećenja perifernog živčanog sustava	434
Oštećenja sluha	410
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	1.607
Oštećenja vida	426
Poremećaji iz spektra autizma	103
Višestruka oštećenja	4.092
Nedefinirano	6.227
Ukupno	25.201

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Tablica 31. Financiranje programa socijalne zaštite Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju

Program socijalne zaštite	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Naknada za troškove stanovanja	4.237.183,30	4.149.183,65	3.243.801,69	2.937.342,09	2.784.087,75
Troškovi ogrjeva	500.650,00	504.450,00	496.850,00	442.700,00	386.650,00
Pomoć prehrane u pučkoj kuhinji	813.029,25	801.048,00	764.890,00	679.275,00	626.271,00
Privremeni smještaj beskućnika u prihvatilišta	400.000,00	400.000,00	410.000,00	410.000,00	410.000,00
Pomoć za besplatan prijevoz učenika srednjih škola i studenata	48.934,40	45.373,09	40.690,00	32.686,00	26.541,00
Pomoć za besplatan topli obrok učenika u osnovnim školama	231.471,50	239.622,00	212.435,50	136.313,80	-
Projekt pod nazivom Škola jednakih mogućnosti	-	97.082,50	292.361,11	466.456,22	841.746,12
Jednokratna pomoć	66.790,00	43.502,00	73.998,00	53.031,88	97.400,00
Pomoć za podmirenje pogrebnih troškova	20.554,10	9.687,90	23.544,20	2.942,20	25.739,60
Poklon djeci iz socijalno ugroženih obitelji za Božić	201.900,00	181.325,00	171.700,00	134.375,00	118.950,00
Novčana pomoć korisnicima naknade za troškove stanovanja – samcima	-	-	194.238,63	200.800,00	193.600,00
Novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta	2.663.000,00	1.406.800,00	1.605.200,00	1.554.000,00	1.575.000,00
Novčana pomoć za višestruki porod i posvojitelje	-	-	-	32.000,00	38.000,00
Jednokratna novčana pomoć umirovljenicima i socijalno ugroženim osobama povodom blagdana Uskrsa i Božića	2.190.550,01	2.149.634,38	2.761.972,77	2.326.700,00	2.581.285,00
Pomoć u organiziranju prijevoza osoba s invaliditetom	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00
Škola u prirodi	50.000,00	29.300,00	18.500,00	12.700,00	21.320,00
Izrada socijalnih iskaznica za besplatni javni gradski prijevoz	-	1.680,90	1.409,37	956,82	1.008,41
Troškovi isplate novčanih pomoći korisnicima putem poštanske uplatnice	-	-	19.762,88	85.804,53	117.388,14

Izvor: Grad Osijek

Tablica 32. Novčane potpore i donacije pravnim osobama u području socijalne djelatnosti u petogodišnjem razdoblju

Novčane potpore i donacije pravnim osobama u području socijalne djelatnosti	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Sufinanciranje poludnevnog boravka za odrasle osobe s intelektualnim teškoćama u Brijesću	150.000,00	150.000,00	150.000,00	43.800,00	118.280,00
Sufinanciranje rada Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja	50.000,00	20.000,00	-	-	-
Sufinanciranje rada Bračnog i obiteljskog savjetovališta	10.000,00	10.000,00	-	20.000,00	20.000,00
Financiranje Hrvatskog Crvenog križa, Gradskog društva Crvenog križa Osijek	1.700.000,00	1.700.000,00	1.650.000,00	1.750.000,00	2.000.000,00
Zaklada Srce grada Osijeka	-	50.000,00	250.000,00	350.000,00	350.000,00
Financiranje udruga u području socijalne djelatnosti i zaštite zdravlja	196.000,00	315.000,00	342.437,21	445.700,00	404.098,00
Financiranje jednokratnih aktivnosti u području socijalne djelatnosti i zaštite zdravlja putem javnog poziva	-	40.620,99	49.914,14	57.799,58	51.428,09
Program pomoći umirovljenicima i osobama s invaliditetom	-	-	0,00	20.000,00	20.000,00

Izvor: Izrada autor

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Broj nezaposlenih na području grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju prema spolu	11
Grafikon 2. Broj nezaposlenih osoba s invaliditetom na području Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju	12
Grafikon 3. Financiranje javnih potreba u socijalnoj skrbi u Gradu Osijeku za petogodišnje razdoblje	21
Grafikon 4. Zaduženje za implementaciju i provođenje Plana održivog razvoja socijalnih usluga u Gradu Osijeku za razdoblje 2021. – 2027.	46
Grafikon 5. Ukupan broj odseljenih i doseljenih stanovnika na području Grada Osijeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine	75

POPIS TABLICA

Tablica 1. Korisnici mirovina na području Grada Osijeka.....	12
Tablica 2. Korisnici prijevremene, invalidske i obiteljske mirovine na području Grada Osijeka	13
Tablica 3. Pružatelji usluga socijalne skrbi, prava i usluge u sustavu socijalne skrbi i izvori financiranja prema Zakonu o socijalnoj skrbi.....	15
Tablica 4. Korisnici socijalne skrbi prema Zakonu o socijalnoj skrbi	16
Tablica 5. Socijalne naknade prema funkcijama ESSPROS metodologije u Gradu Osijeku za razdoblje od 2016. do 2019.....	22
Tablica 6. Korisnici prava u sustavu socijalne skrbi u Gradu Osijeku za razdoblje od 2015. do 2019.....	23
Tablica 7. Obiteljski domovi na području Grada Osijeka.....	26
Tablica 8. Popis usluga/aktivnosti koje pružaju udruge u području socijalne skrbi te njihovih korisnika.....	29
Tablica 9. SWOT analiza	36
Tablica 10. Strateške odrednice	38
Tablica 11. Prijedlog projekata unutar STRATEŠKOG CILJA 1, PRIORITETA 1.1.	47
Tablica 12. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 1, PRIORITETA 1.2.	50
Tablica 13. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 1, PRIORITETA 1.3.	52
Tablica 14. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 2, PRIORITETA 2.1.	53
Tablica 15. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 2, PRIORITETA 2.2.	54
Tablica 16. Prijedlog projekata i programa unutar STRATEŠKOG CILJA 2, PRIORITETA 2.3.	57
Tablica 17. Struktura stanovništva prema spolu i starosti.....	73
Tablica 18. Najzastupljenije skupine nacionalnih manjina u Gradu Osijeku u 2001. i 2011. godini	74
Tablica 19. Ukupan broj stanovnika po naseljima prema posljednjim dvama popisima stanovništva.....	74
Tablica 20. Prirodno kretanje stanovništva na području Osijeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	74
Tablica 21. Broj sklopljenih i razvedenih brakova u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	74
Tablica 22. Broj kućanstava i članova u privatnim kućanstvima 2001. i 2011. godine.....	75
Tablica 23. Osnove korištenja stambenih jedinica u Gradu Osijeku 2001. i 2011. godine ...	75
Tablica 24. Obitelji prema tipu i broju članova u Osijeku, Osječko-baranjskoj županiji i RH prema Popisu stanovništva iz 2011. godine	76
Tablica 25. Zaposlenici u pravnim osobama	76
Tablica 26. Broj nezaposlenih na području Osijeka, Osječko-baranjske županije i RH.....	76

Tablica 27. Nezaposleni po dobi i spolu na području Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju	77
Tablica 28. Broj nezaposlenih prema najvišem završenom stupnju obrazovanja.....	78
Tablica 29. Osiguranici mirovinskog osiguranja u Gradu Osijeku prema osnovama osiguranja	79
Tablica 30. Vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom na području Grada Osijeka	79
Tablica 31. Financiranje programa socijalne zaštite Grada Osijeka u petogodišnjem razdoblju	80
Tablica 32. Novčane potpore i donacije pravnim osobama u području socijalne djelatnosti u petogodišnjem razdoblju	81